

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ, ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

ΜΙΚΡΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΣ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ 2000

**ΜΙΚΡΟΣ
ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΣ**

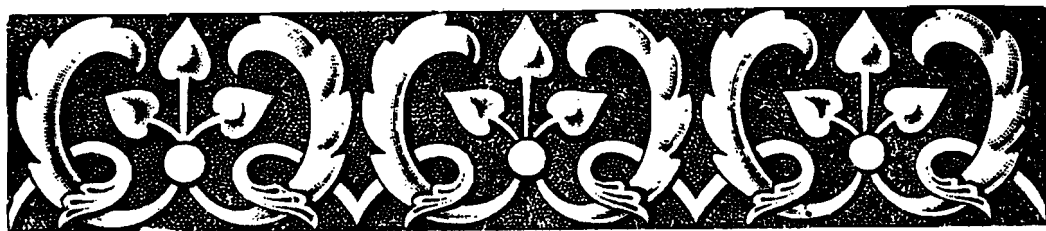
ΜΙΚΡΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΣ

*Διηγήματα ἁγίων Γερόντων
τῆς ἐρήμου περὶ παιδῶν καὶ τῆς
κατὰ Χριστὸν τελειότητος.*

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ΄
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ 2002

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καὶ πνευματικώτερα βιβλία τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀνατολικοῦ Μοναχισμοῦ, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς μέχρι σήμερον παραμένει ἄγνωστον εἰς τοὺς πολλοὺς, εἶναι καὶ ὁ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΣ, ἡ κατὰ τὸν πλήρη αὐτοῦ τίτλον: «Συναγωγή τῶν θεοφθόγγων ρημάτων καὶ διδασκαλιῶν τῶν θεοφόρων καὶ ἁγίων Πατέρων» (1).

Διὰ τῆς προσεκτικῆς αὐτοῦ μελέτης ὁ ἀναγνώστης μεταφέρεται εἰς ἐρήμους καὶ ὄρη, σπήλαια καὶ ὁπὰς τῆς γῆς, ὅπου τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου, οἱ ταπεινοὶ κατὰ κόσμον μοναχοί, διὰ τῶν ἁγίων ἀρετῶν τῆς νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχῆς ἀγωνίζονται τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεώς των.

Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης θὰ εὔρη λόγους ἀπλοῦς καὶ ἀληθεῖς λόγους ποὺ ἀποτελοῦν τὸν ζωηφόρον καρπὸν μιᾶς αὐστηρᾶς ἀσκήσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὡς ἐκ τούτου πάνυ ὠφελίμους διὰ τὸν πνευματικὸν του καθαρισμόν. Ἐκ τοῦ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΥ θὰ διδαχθῇ περὶ: «τῆς τελειοποιῦ ὑπακοῆς, τῆς παναρέτου ταπεινώσεως, τῆς

1. Ὁ «Εὐεργετινὸς» κυκλοφορεῖ εἰς ὠραιότατην ἔκδοσιν τεσσάρων τόμων (κεῖμενον καὶ μετάφρασις) ἐπιμελεία τῆς Ἱ. Μονῆς Μεταμορφώσεως (Κουβαρᾶ Ἀττικῆς), ἥτις ἐξέδωκεν, ὡς γνωστόν, καὶ τὸν Μέγαν Συναξαριστὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀμφότερα διατίθενται εἰς ὅλα τὰ θρησκευτικὰ βιβλιοπωλεῖα.

θεαυγεστάτης διακρίσεως, τῆς εὐχαρίστου ὑπομονῆς, τῆς θεομιμῆτου εὐσπλαγγνίας, τῆς ψυχοσώτειρας ἐλεημοσύνης, τῆς ἀεννάου προσευχῆς, τῆς συντετριμμένης μετανοίας, τῆς ἀληθοῦς ἐξομολογήσεως, τῆς ἀκαταγνώστου μεταινοίας, τῆς θεοποιοῦ ἀγάπης καὶ τῆς λοιπῆς χρυσοῦς σειρᾶς τῶν ἀρετῶν».

Ἄς μὴ νομίση δὲ κανεὶς ὅτι ὁ «Εὐεργετινὸς» ἐγγραφή εἰδικῶς καὶ μόνον διὰ τοὺς μοναχοὺς. Ὁχι! Ὅπως δὲ τὰ πνευματικὰ ἔργα ποὺ ἀποτελοῦν καρπὸν πείρας τῶν συγγραφέων των, ἔτσι καὶ τὸ παρόν, ἐπειδὴ ἐγγραφή ἀπ' αὐτοῦ ποὺ «ἔδωκάν αἷμα διὰ νὰ λάβουν πνεῦμα», ἀπευθύνεται εἰς ὅλους ἐκείνους ποὺ αἰσθάνονται τὸν Χριστιανισμὸν ὡς ἀγῶνα, ὡς διαρκῆ ἄσκησι καὶ θία διὰ τὰ κρείττονα καὶ «σωτηρίας ἐχόμενα». Διότι, ἀληθῶς, τίς δὲν ἔχει ἀνάγκη προσευχῆς, πραότητος, σιωπῆς, ἢ κατανύξεως εἰς τὸν καθημερινὸν τοῦ πνευματικὸν ἀγῶνα; Τίς δὲν διψᾷ διὰ λόγους πνεύματος καὶ ἀληθείας, οἱ ὅποιοι δροσίζουσι καὶ ἀναπαύουσι τὴν ταλαίπωρον ψυχὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου μεταφέροντάς τιν μακρὰν ἀπὸ τὰ γῆινα καὶ φθαρτά; Ἐάν μάλιστα ἀναλογισθοῦμε ὅτι ὁ αὐτὸς διάβολος πειράζει κοσμικοὺς καὶ μοναχοὺς, καὶ συνεπῶς ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας ἢ διὰ τῶν θεοειδῶν ἀρετῶν περιφρούρησις τῆς πολεμουμένης ψυχῆς, τότε θ' ἀντιληφθοῦμε ὅποιαν ἀξίαν ἔχουσι οἱ διδαχῆς τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἐρήμου διὰ πάντα ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ζήσουσι τὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀρετῆς.

Ἐκ τῶν χιλίων περίπου σελίδων τοῦ πνευματικωτάτου τούτου ἔργου ἐσταχυολογήσαμεν τὰς καταλληλοτέρας διδαχὰς² διὰ τοὺς «ἐν κόσμῳ» ἀγωνιζομένους ἀδελφοὺς ἡμῶν, προκειμένου ὅπως τοὺς προσφέρωμεν τὸν ἀνὰ χεῖρας MI-

2. Τὰς ἀνωτέρω διδαχὰς τὰς προσφέρωμεν ἐν μετὰφράσει, ὥστε νὰ καταστοῦν προσιταὶ εἰς ὅλον τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα.

ΚΡΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΝ, ὁ ὁποῖος, καίτοι μικρὸς εἰς μέγεθος, περικλείει ἀνεκτιμῆτου ἀξίας συμβουλὰς ἀγίων ἀδβάντων «παθόντων τὰ θεῖα» διὰ τῆς τελειοποιουῦ πράξεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν λογίων τοῦ Πνεύματος.

Κ. Μ. Α.

Σκῆπη Ἁγίας Ἄννης — Ἁγίου Ὀρους.

Μέγα μέρος τῆς παρούσης συλλογῆς ἐλάβομεν ἀπὸ τοῦ ἔργου: «ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΝ — Σταλαγματιᾶς ἀπὸ τὴν Πατερικὴ σοφία», τῆς δσιολογιωτάτης Μοναχῆς Θεοδώρας (Χαμπάκη), Καθηγουμένης τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Θεοδοσίου Ἀργολίδος, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὴν εὐγενῶς προσφερθεῖσαν ἄδειαν τῆς ἀναδημοσιεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΠΕ ὁ ἀδῶς Ἀγτώνιος: «Ἐρχεται καιρὸς ὅπου οἱ ἄνθρωποι θὰ καταλήφθουν ὑπὸ μανίας καὶ θὰ συμπεριφέρονται ὡς παράφρονες. Καὶ ἂν δοῦν κάποιον γὰ φέρεται λογικά, θὰ ξεσήκωθουν ἐναντίον του, λέγοντας: «Σὺ εἶσαι παράφρων». Καὶ τοῦτο θὰ τὸ εἶπουν ἀκριβῶς, διότι δὲν θὰ εἶναι σὰν αὐτούς.

* * *

ΜΕΡΙΚΟΙ ἀδελφοὶ πῆγαν στὸν ἀδῶ Ἀγτώνιον γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλουν μερικές φαντασίες πὸν ἔβλεπαν, καὶ νὰ μάθουν ἀπ' αὐτὸν ἂν ἦσαν ἀληθινές ἢ προήρχοντο ἀπὸ τοὺς δαίμονες. Μαζί τους δὲ εἶχαν καὶ ἓνα γαῖδουράκι, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν πορείαν ἐφόφησε. Μόλις λοιπὸν ἔφθασαν στὸν ἅγιον Ἀγτώνιον, τοὺς πρόλαβε ἐκεῖνος καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἡῶς φόφησε τὸ γαῖδουράκι στὸ δρόμο;

— Ποῦ τὸ ξέρεις, ἀδῶ; τοῦ λέγουν ἐκεῖνοι.

— Καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἀπεκρίθη:

— Οἱ δαίμονες μου τὸ φανέρωσαν.

— Καὶ τοῦ ἀπάντησεν:

— Ἐμεῖς γι' αὐτὸ ἦλθαμε γὰ σέ, ρωτήσουμε, γιατί βλέπουμε φαντασίες καὶ πολλές φορές βγαίνουν ἀληθινές, μήπως πλανιόμαστε.

— Καὶ τοὺς πληροφόρησε ὁ γέρων μὲ τὸ ἀνωτέρω παρά-

δειγμα τοῦ ὄνου, ὅτι οἱ φαντασίαι τους προήρχοντο ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

* * *

Ο ΙΔΙΟΣ ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος ἐξετάζοντας κάποτε τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ, ρώτησε: «Κύριε, πῶς συμβαίνει, μερικοὶ γὰρ ζοῦν πολὺ ὀλίγα χρόνια καὶ ἄλλοι γὰρ φθάνουν σὲ θαθεῖα γηρατεία; Καὶ πῶς ἄλλοι γὰρ ζοῦν πτωχότατα καὶ ἄλλοι γὰρ εἶναι πλούσιοι; Καὶ πῶς συμβαίνει οἱ ἄδικοι τυγνῆθως γὰρ πλουτοῦν, οἱ δὲ δίκαιοι γὰρ πένονται;» Καὶ ἤκουσε φωνὴ γὰρ τοῦ λέγει: «Ἀντώνιε, κύττα τὸν ἑαυτὸν σου, διότι αὐτὰ πού ρωτᾶς ἀνήκουν στὰ ἀνεξερεύνητα κρίματα τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν σὲ συμφέρει γὰρ τὰ μάθης».

* * *

ΚΑΠΟΤΕ ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος ἔλαβε γράμμα ἀπὸ τὸν βασιλέα Μ. Κωνσταντῖνο, ὁποῦ τὸν καλοῦσε γὰρ πάη στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἐσκέπτετο λοιπὸν τί γὰρ πράξῃ. Καὶ λέγει στὸν ἀββᾶ Παῦλο, τὸν μαθητὴ του: «Τί λές γὰρ πάω;» Καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἀπεκρίθη: «Ἄν πᾶς, θὰ λέγεσαι Ἀντώνιος ἂν ὁμοῦς δὲν πᾶς, ἀββᾶς Ἀντώνιος».

* * *

ΚΑΠΟΤΕ ὁ ἀββᾶς Ἀρσένιος φανέρωσε τοὺς λογισμοὺς του σ' ἓνα Αἰγύπτιον γέροντα καὶ τὸν ρωτοῦσε περὶ αὐτῶν. Τὸν βλέπει λοιπὸν κάποιος ἄλλος ἀββᾶς καὶ τοῦ λέγει:

—Ἀββᾶ Ἀρσένιε, σὺ ὅπου ἔχεις τόση μὀρφωσι ἐλληνικὴ καὶ λατινικὴ, ρωτᾶς γιὰ τοὺς λογισμοὺς σου αὐτὸν τὸν ἀμὀρφωτον κατὰ κόσμον ἄνθρωπον;

Τοῦ λέγει ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος:

—Ἀληθῶς, γνωρίζω καλῶς τὴ ρωμαϊκὴν καὶ ἐλληνι-

κὴν παιδείαι, ἀλλὰ οὔτε τὸ ἀλφάβητο δὲν ἔχω μάθει ἀκόμη αὐτοῦ τοῦ ἀπλοῦκοῦ ἀνθρώπου.

* * *

ΕΝΑΣ νέος μοναχὸς εἶπε περίλυπος στὸν Ὅσιο Ποιμένα:

—Τὸ σῶμα μου, Ἀββᾶ, ἔχει ἀτονήσει πιά ἀπὸ τὴν ἀσκησι, ἀλλὰ τὰ πάθη μου δὲν ἐννοοῦν νὰ ὑποχωρήσουν.

—Τὰ πάθη, παιδί μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ σοφὸς Πατήρ, μοιάζουν μὲ τὰ σκληρὰ ἀγκάθια, πού, γιὰ νὰ τὰ ξεριζώσης, πρέπει νὰ ματώσουν τὰ χέρια σου.

* * *

ΤΙ ΝΑ κάνω, Ἀββᾶ, πού μὲ πειράζουν τὰ πάθη καὶ οἱ δαίμονες; ρώτησε τὸν Ὅσιο Σισώη ἓνας νέος μοναχός.

—Μὴ λές πὼς πειράζεσαι ἀπὸ τοὺς δαίμονες, τέκνον, ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας, γιὰτι οἱ πῶ πολλοὶ πειραζόμεθα ἀπὸ τὶς κακὲς μας ἐπιθυμίες.

* * *

ΑΡΧΑΡΙΟΣ ἀκόμη στὴ μοναχικὴ ζωὴ ὁ Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ, πολεμήθηκε ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία. Πῆγε τότε, ταραγμένος, νὰ ἐξομολογηθῆ στὸν Ἀββᾶ Ἰσίδωρο.

Ὁ Γέροντας τὸν ἄκουσε μὲ συμπάθεια καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε τὶς συμβουλές πού ἔπρεπε, τοῦ εἶπε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ κελλί του. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐκεῖνος δίσταζε ἀκόμη, μήπως ἐπιστρέφοντας τοῦ ἀνάψῃ πάλι ἡ φλόγα τῆς κακῆς ἐπιθυμίας, ὁ Ἀββᾶς Ἰσίδωρος τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἀνέδασε σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο, πού εἶχε πάνω ἀπὸ τὸ κελλί του.

—Κύτταξε ἐδῶ, τοῦ εἶπε, δείχνοντάς του πρὸς τὴ δύσι.

Είδε τότε ὁ Μωϋσῆς ἕνα ὀλόκληρο στράτευμα ἀπὸ πο-
νηρὰ πνεύματα μὲ τεγτωμένα τόξα, ἔτοιμα γιὰ πόλεμο καὶ
τρόμαξε.

—Κύτταξε τώρα πρὸς τὴν ἀνατολή, εἶπε πάλι ὁ Γέ-
ροντας.

Μυριάδες Ἀγγέλων σὲ στρατιωτικὴ παράταξι ἦσαν ἔτοι-
μοι ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐχθρό.

ἽΟλοι αὐτοί, τοῦ εἶπε ὁ Ἀββᾶς Ἰσίδωρος, εἶναι σταλ-
μένοι ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ βοηθήσουν τὸν ἀγωνιστῆ. Βλέπεις
πῶς οἱ ὑπερασπισταί μας εἶναι πολὺ περισσότεροι καὶ ἀσυγ-
κρίτως ἰσχυρότεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μας;

ἽΟ Μωϋσῆς εὐχαρίστησε μὲ τὴν καρδιά του τὸν Θεὸ
γι' αὐτὴ τὴν ἀποκάλυψι καὶ παίρνοντας θάρρος, γύρισε στὸ
κελλί του νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα του.

* * *

ἽΟ ΑΒΒΑΣ Ἰωάννης ὁ Κολοβός, συμβουλευόντας τοὺς
γεωτέρους ἀδελφοὺς ν' ἀγαπήσουν τὴν νηστεία, τοὺς ἔλεγε
συχνά:

ἽΟ καλὸς στρατηγός, ποὺ ἐπιχειρεῖ νὰ καταλάβῃ μιὰ
πόλι ἐχθρική, γερὰ ὀχυρωμένη, κάνει ἀποκλεισμὸ στὶς τρο-
φές καὶ στὸ νερό. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀτονεῖ ἢ ἀντίστασις
τοῦ ἐχθροῦ καὶ τέλος παραδίδεται. Κάτι παρόμοιο συμβαί-
νει μὲ τίς σαρκικὲς ὀρμές, ποὺ ἀνελέητα πολεμοῦν τὸν ἀν-
θρωπο στὴ νεότητά του. ἽΗ εὐλογημένη νηστεία καταβάλ-
λει τὰ πάθη καὶ τοὺς δαίμονας καὶ τελικὰ τ' ἀπομακρύνῃ
ἀπὸ τὸν ἀγωνιστῆ.

Καὶ τὸ πανίσχυρο λιοντάρι, τοὺς ἔλεγε ἄλλη φορὰ,
συχνὰ ἀπὸ τὴ λαιμαργία του πέφτει στὴν παγίδα κι' ὀλη
του ἽΗ δύναμι κι' ἽΗ μεγαλοπρέπεια ἐξαφανίζονται.

* * *

ΑΝ Ο Ναβουζαρδάν, ὁ Ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλείως τῶν Βαβυλωνίων, δὲν πήγαινε στήν Ἱερουσαλήμ, δὲν θὰ καιγόταν ὁ Ναός, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Ποιμὴν. Δηλαδή ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου δὲν καταβάλλεται ἀπὸ τίς φλόγες τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, ἀν δὲν κυριευθῆ ἀπὸ τῆ γαστριμαργία ὁ ἄνθρωπος.

* * *

ΑΝΕΒΑΣΑΝ κάποτε στή σκήτη τῶν Πατέρων ἓνα δαιμόνισμένο νέο, γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσουν μὲ τὴν προσευχή τους. Ἐκεῖνοι ὁμως, ἀπὸ ταπείνωσι, ἀπόφευγαν. Πολὺ καιρὸ βασανιζόταν ἔτσι ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ὥσπου κάποιος Γέρων τὸν ἐλυπήθη, τὸν σταύρωσε μὲ τὸν ξύλινο σταυρὸ, ποῦ εἶχε στή ζώνη του, κι' ἔδιωξε τὸ πονηρὸ πνεῦμα.

— Ἀφοῦ μὲ θγάξεις ἀπὸ τὴν κατοικία μου, τοῦ εἶπε ἐκεῖνο, θὰ μπῶ μέσα σου.

— Ἐλα, τοῦ ἀποκρίθηκε θαρραλέα ὁ Γέρων.

Ἔτσι μπῆκε μέσα του τὸ δαιμόνιο καὶ τὸν βασάνιζε δώδεκα ὀλόκληρα χρόνια. Ὁ Ὅσιος ὑπόμεινε μὲ καρτερία τὸν πόλεμο, ἀλλὰ ἀντιπολεμοῦσε κι' ἐκεῖνος τὸν ἐχθρὸ μὲ ὑπεράνθρωπη νηστεία καὶ ἀκατάπαυστη προσευχή. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια δὲν ἔβαλε οὔτε μιὰ φορὰ στὸ στόμα του τροφή, μασοῦσε μόνο λίγα κουκούτσια ἀπὸ φοίνικες κάθε βράδυ καὶ κατάπινε τὸν χυμὸ τους.

Νικημένο τέλος τὸ δαιμόνιο, ἀπὸ τὸν ἀκατάπαυστο ἀγῶνα τοῦ Γέροντος, τὸν ἐλευθέρωσε.

— Γιατί φεύγεις; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος. Κανένας δὲ σὲ διώχνει.

Μὲ ἀφάνισε ἡ νηστεία σου, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνο κι' ἐγινε ἄφαντο.

* * *

ΑΔΕΛΦΕ μου, ἐὰν ἡ ψυχὴ σου εἶναι καθαρὰ καὶ εὐ-

θεῖα ἀπέναντι τοῦ Κυρίου, ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα τοῦ θίου αὐτοῦ θὰ ἠμπορέσης νὰ ὠφεληθῆς. Ἐάν ἴδῃς πραγματευτήν, θὰ εἴπῃς μέ τὸν νοῦν σου· ψυχὴ μου, αὐτὸς ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ κερδίσῃ πρόσκαιρα ὑλικά ἀγαθὰ κοπιᾷζει πάρα πολὺ καὶ ὑπομένει πολλὰ, διὰ νὰ συγκεντρώσῃ πράγματα, ποὺ δὲν παραμένουν εἰς τὴν ἐξουσίαν του μέχρι τέλους· σὺ ὁμως γιατί δὲν φροντίζεις δι' αὐτά, ποὺ εἶναι αἰώνια καὶ ἀφθάρτα; Ἐν πάλιν ἴδῃς αὐτοὺς ποὺ ἀντιδικοῦν δι' ὑλικὰς ἀφορμάς, εἶπέ· ψυχὴ μου, οὗτοι χωρὶς καμμίαν ἀνάγκην ἐπιδεικνύουν τόσον ζῆλον καὶ διαπληκτίζονται τόσον κραυγαλέως μεταξύ των· σὺ ποὺ χρεωστεῖς εἰς τὸν Θεὸν μύρια τάλαντα, διατι δὲν ἱκετεύεις, προσπίπτουσα ὅπως πρέπει, τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἐπιτύχῃς τὴν διαγραφὴν τοῦ χρέους;

Ἐάν ἴδῃς κτίστας νὰ οἰκοδομοῦν οἰκίας, νὰ εἴπῃς πάλιν· ψυχὴ μου, αὐτοὶ ἐδῶ, ἂν καὶ κτίζουν οἰκίας ἀπὸ λάσπην, ἐν τούτοις ἐπιδεικνύουν μεγάλον ζῆλον, διὰ νὰ τελειώσουν τὸ ἔργο ποὺ ἐσχεδίασαν· σὺ διατι ἀδιαφορεῖς διὰ τὰς αἰωνίους μονὰς καὶ δὲν ἀγωνίζεσαι νὰ ἀνεγείρῃς εἰς τὴν ψυχὴν σου τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, συνθέτουσα καὶ συναρμολογοῦσα διὰ τῆς θελήσεως τὰς ἀρετάς;

Καὶ γιὰ νὰ μὴ μακρηγορῶ ἀναφέρων μίαν πρὸς μίαν τὰς διαφόρους περιπτώσεις, πρέπει νὰ φροντίσωμεν τοὺς κοσμικοὺς λογισμοὺς καὶ τὰς σκέψεις, ποὺ γεννῶνται ἀπὸ τὴν θέαν τῶν ὑλικῶν πραγμάτων τῆς παρούσης ζωῆς, νὰ μεταβάλλωμεν εἰς πνευματικούς. Τοιουτοτρόπως ὁπωσδήποτε ἀπὸ ὅλα θὰ ὠφεληθῶμεν μέ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν συμπάρασιν τῆς θείας Χάριτος (Ἁγ. Ἐφραίμ).

* * *

ΦΛΕΓΟΜΑΙ ἀπὸ τὸν πόθο νὰ μαρτυρήσω γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, εἶπε μιὰ μέρα ἕνας ἀρχάριος Μοναχὸς σ' ἕνα ἔμπειρο Γέροντα.

—“Αν τήν ὥρα τοῦ πειρασμοῦ σηκώσης εὐχαρίστως τὸ βάρος τοῦ ἀδελφοῦ σου, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος, εἶναι σάν γὰ ρίχτηκες στήν κάμινο τῶν τριῶν Παίδων.

* * *

ΣΑΝ ΗΜΟΥΝ μικρός, ἔλεγε κάποτε ὁ Ὅσιος Μακάριος, ἔβουκα βόδια μαζί μέ ἄλλα παιδιά. Μιά μέρα πῆγαν γὰ κλέφουν σῦκα καί πῆραν καί μένα κοντά. Ὅταν γυρίζαμε στό κοπάδι, ἔπεσε ἓνα σῦκο ἀπό τὸ καλάθι κι' ἐγὼ τὸ σήκωσα καί τὸ ἴφαγα. Τώρα πού ἄσπρισαν πιά τὰ μαλλιά μου θυμᾶμαι τήν ἁμαρτία ἐκείνη καί θρηγῶ.

* * *

ΑΝ ΠΕΣΑΜΕ ποτέ σέ σαρκική ἁμαρτία, ἔλεγε στοὺς μαθητάς του ὁ Ἄβδᾶς Μωϋσῆς, ἄς μετανοήσωμε κι' ἄς πενθήσωμε τώρα προτοῦ μᾶς προλάβη τὸ πένθος τῆς φοβερῆς καταδίκης μας.

* * *

ΑΛΛΟΤΕ πάλι ἔλεγε:

—Μέ δάκρυα γεννιῶνται οἱ ἀρετές καί δι' αὐτῶν δίνονται ἄφεσις. Ἄλλ' ὅταν κλαῖμε, δὲν πρέπει γὰ ὑψώνωμε τὴ φωνή τοῦ στεναγμοῦ μας, γιὰ γὰ μὴ ἀκουγώμαστε ἀπὸ ἄλλους. Ἄς μὴ γνωρίζη ἡ ἀριστερά μας, δηλαδή ἡ κενοδοξία, τί κάνει ἡ δεξιὰ μας, ἡ λύπη τῆς καρδιάς.

* * *

ΣΕ κάποιον Ἀδελφό, πού τὸν ρώτησε τί γὰ κάνη ὅταν ἔχη πειρασμοὺς ἢ πονηροὺς λογισμοὺς στή διάνοια, ὁ ἴδιος Γέρων ἀποκρίθηκε:

—Τρέξε κλαίγοντας στήν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ καί φώναξε μέ ὄλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς σου, ζητώντας βοήθεια. Ὁ

Θεός είναι κοντά σ' εκείνους που τον επικαλούνται, μάς λέγει η Άγία Γραφή.

* * *

ΟΤΑΝ νοιώσης κατάνυξι στην καρδιά σου, συμβουλεύει κάποιος Γέροντας, άφησε κάθε άλλη άπασχόλησι και πές στο λογισμό σου:

—Μήπως πλησιάζει η μέρα του θανάτου μου και μου στέλλει πένθος και δάκρυα ο Θεός για να με σώση;

Γιατί, καθώς ο διάβολος στα τέλη του πολεμᾶ πιό δυνατά τον άνθρωπο για να τον ρίξη στο κακό, έτσι κι' ο Θεός του στέλλει τρόπους και μέσα για να τον σώση.

* * *

Η ΣΥΝΕΙΔΗΣΙ του ανθρώπου μοιάζει με πηγή, λένουν οι Πατέρες, που όσο βαθύτερα την σκάβεις, τόσο περισσότερα καθαρίζει. Άν όμως την σκεπάσης με χώματα, σε λίγο καιρό θα χαθή.

* * *

ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ, που ψυχομαχοῦσε ένας Άγιος Έρημίτης, παρουσιάστηκε μπροστά του ο διάβολος και του φώναξε:

—Με αφάνισες, άθλιε.

—Δέν είμαι ακόμη βέβαιος γι' αυτό, αποκρίθηκε ο Άγιος και άμέσως έκοιμήθη.

* * *

ΟΤΑΝ επρόκειτο να κοιμηθῆ ο Όσιος Άγάθων, έμεινε τρεις ήμέρες ακίνητος στο στρώμα με τα μάτια άνοιχτά, γυρισμένα προς τον Ούρανό. Την τρίτη ήμέρα, σαν συνήλθε λίγο, τον ρωτούσαν οι μαθηταί του, που τον είχάν περιτριγυρί

σει, γὰ τούς εἰπῆ ποῦ θρῖσκόταν τὸ πνεῦμα του σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα.

—Στὸ κριτήριον τοῦ Θεοῦ, ψιθύρισε ἐκεῖνος τρέμοντας

—Κι' ἐσὺ φοβᾶσαι, Πάτερ; τὸν ρώτησαν μὲ ἀπορία οἱ ἀδελφοί.

—Προσπάθησα, ὅσο μποροῦσα, γὰ φυλάξω τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ σέ ὄλο μου τὸ βίον. Μὰ εἶμαι ἄνθρωπος. Πῶς γὰ ξέρω ὅτι ἔχω εὐχαριστήσει τὸν Θεό; εἶπε πάλι μὲ πολὺ κόπο ὁ Ὅσιος.

—Δὲν εἶσα: βέβαιος πῶς τὰ ἔργα σου ἦταν κατὰ Θεόν; εἶπαν ἔκπληκτοι ἐκεῖνοι.

—Ὅχι, προτοῦ βρεθῶ μπροστὰ στὸν Δημιουργό μου, ἀποκριθῆκε ὁ Ὅσιος, γιὰτὶ μὲ ἄλλο κριτήριο κρίνουν οἱ ἄνθρωποι καὶ μὲ ἄλλο ὁ Θεός.

Ἦθελαν καὶ ἄλλα ὠφέλιμα γιὰ τὴν ψυχὴ τους γὰ ρωτήσουν οἱ ἀδελφοί, ἀλλ' ὁ Ὅσιος τοὺς ἔκανε νόημα γὰ μὴ δμιλοῦν πιά.

—Εἶμαι ἀπασχολημένος, ψιθύρισαν τὰ χεῖλια του.

Ἦ μορφὴ του ἔλαμψε! Οἱ μαθηταὶ του τὸν εἶδαν γὰ φεύγη ἀπὸ τὸν μάταιο κόσμον γιὰ τὴν αἰώνιο ζωὴ, μὲ τὴ χαρὰ ποῦ νοιώθη κανεῖς σὰν ξεκινᾶ γὰ συναντήση τὸ πιὸ ἀγαπημένο του πρόσωπο.

* * *

Ο ΚΑΛΟΣ ἰχριστιανός, λέγει ὁ σοφὸς Ἀββᾶς Νισθερώ, πρέπει γὰ κάνη λογαριασμούς μὲ τὸν ἑαυτό του πρῶτ καὶ βράδυ καὶ γὰ λέγη:

—Τί, ἀπὸ ὅσα θέλει ὁ Θεός, ἔκανα καὶ τί παραμέλησα γὰ πράξω; Ἔτσι μόνο θὰ κατορθώση γὰ πολιτεύεται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

* * *

ΕΝΑΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ πήγε νά επισκεφθῆ τὸν Ἀβδᾶ Ἀχιλλᾶ καὶ τὸν πρόλαβε νά φτύνη ἀπὸ τὸ στόμα του αἷμα.

—Τί ἔπαθες, Ἀδελφέ; τὸν ρώτησε.

Κι' ὁ ἄνθρωπος τῆς ὑπομονῆς:

—Αὐτὸ ποὺ εἶδες, εἶπε, εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἀδελφοῦ ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγο μὲ στενοχώρησε. Ἀγωνίστηκα σκληρὰ νά μὴ τοῦ ἀπαντήσω καὶ ζήτησα ἀπὸ τὸν Θεὸ νά πάρῃ τὴν πικρία ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου. Καὶ νά ποὺ ὁ λόγος ἔγινε αἷμα στὸ στόμα μου. Φτύνοντάς το ἔβγαλα μαζὶ καὶ τὴ θλίψι τῆς καρδιᾶς μου

* * *

Ἡ ΟΣΙΑ Θεοδώρα συνήθιζε νά λέγῃ στὶς μαθήτριες πολὺ συχνά, πὼς οὔτε ἡ μεγάλη ἄσκησις, οὔτε ὁ ὑπερβολικὸς κόπος, οὔτε ὁποιαδήποτε ἄλλη κακοπάθεια μπορεῖ νά σώσῃ τὸν ἄνθρωπο, ὅσο ἡ ἀληθινὴ ταπεινοφροσύνη τῆς καρδιᾶς. Διηγεῖτο καὶ τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο:

Κάποιος Ἐρημίτης εἶχε χάρισμα ἀπὸ τὸ Θεὸ νά διώχνῃ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Μιὰ φορὰ ζήτησε νά μάθῃ τί φοβοῦνται περισσότερο κι' ἀναγκάζονται νά φύγουν.

—Μήπως τὴ νηστεία; ρώτησε ἓνα ἀπ' αὐτά.

—Ἐμεῖς, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνο, οὔτε τρῶμε, οὔτε πίνουμε ποτέ.

—Τὴν ἀγρυπνία τότε;

—Ἐμεῖς δὲν κοιμώμεθα καθόλου.

—Τὴν φυγὴ τοῦ κόσμου;

—Σπουδαῖο πράγμα τάχα. Ἐμεῖς περνᾶμε τὸν περισσότερο καιρὸ μας τριγυρίζοντας στὶς ἐρημιές.

—Σ' ἐξορκίζω, νά ὁμολογήσῃς τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ νά σᾶς δαμάσῃ, ἐπέμενε ὁ Γέροντας.

Τὸ πονηρὸ πνεῦμα, ἀναγκασμένο ἀπὸ ὑπερκόσμια δύναμι, διάστηκε νά ἀπαντήσῃ:

Ἡ ταπείνωσις, πού δέν μπορούμε ποτέ ν' ἀποκτήσωμε.

* * *

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ πού χτυπᾷ τή μᾶζα τοῦ σιδήρου, λέγει ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ἔχει προηγουμένως σκεφθῆ τί θέλει νά φτιάξῃ, δρεπάνι, μαχαίρι, τσεκούρι, κι' ἀνάλογα ἐργάζεται. Κι' ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἄς συλλογίζεται ἀπό πρὶν ποιᾷ ἀρετὴ ἐπιθυμεῖ ν' ἀποκτήσῃ, γιὰ νά μὴ κοπιᾷζῃ ἄσκοπα.

* * *

ΟΛΕΣ οἱ ὑπερβολές εἶναι γεννήματα τοῦ διαβόλου, ἔλεγε ἄλλος Πατήρ.

* * *

ΔΥΟ ΣΥΝΑΣΚΗΤΑΙ ἀγωνίζονταν στὴν ἔρημο τῆς Θηβαΐδος. Μὰ ἦσαν νέοι καὶ ἄπειροι· κι' ὁ διάβολος τοὺς ἔστηγε ἕνα σωρὸ παγίδες.

Ἄπο πὶν νέος κάποτε πολεμήθηκε πολὺ δυνατὰ στὴ σάρκα. Ἔχασε γι' αὐτὸ τὴν ψυχραιμία του καὶ τὴν ὑπομονή του καὶ εἶπε μιὰ μέρα ἀποφασιστικὰ στὸν μεγαλύτερο.

—Δέν ἀντέχω πιά, θὰ γυρίσω στὸν κόσμο.

Ἐκεῖνος πάλι καταστενοχωρημένος γιὰ τὸν πειρασμὸ πού βρῆκε τὸν ἀδελφὸ του προσπαθοῦσε νά τὸν συγκρατήσῃ.

—Δέν θὰ σ' ἀφήσω νά φύγῃς ἀπ' ἐδῶ, τοῦ ἔλεγε, νά χάσῃς ὄλους σου τοὺς κόπους καὶ τὴν ἀγνότητά σου.

Ποῦ νά τὸν πείσῃ ὁμοῦς!

—Δέν κάθομαι, ἐπέμενε, θὰ φύγω, θὰ τὰ δοκιμάσω ὅλα κι' ὕστερα βλέπομε. Ἄν θέλῃς, ἔλα μαζί μου καὶ γυρίζομε πάλι πίσω κι' οἱ δύο ἢ μένω γιὰ πάντα στὸν κόσμο.

Ἄπο μεγαλύτερος ἀδελφὸς τότε, μὴ ξεύροντας τί νά κάνῃ, ἐπῆγε νά συμβουλευθῇ ἕνα γείτονά τους Γέροντα.

— Πήγαινε μαζί του, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος, όταν ἀκουσε τὴν ὑπόθεσι. Ὁ Θεὸς γιὰ χάρι σου ἐλπίζω πῶς δὲ θὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ζημιωθῇ.

Ἔτσι ξεκίνησαν οἱ δύο συνασκηταὶ μαζί, νὰ κατεβοῦν στὴν πόλι. Καθὼς ὁμῶς πλησίαζαν, ἐκεῖνος ποῦ ἐπειράζετο, εἶπε ξαφνικὰ στὸν ἀδελφὸ του·

— Ἄς ὑποθέσωμε πῶς ἔκανα τὴν ἐπιθυμία μου. Τί κέρδισα μὲ τοῦτο; Ἔλα, ἀδελφέ, νὰ γυρίσωμε πίσω στὴν ἡσυχία μας.

Ἐκεῖνος τὸν ἔβλεπε σαστισμένος καὶ δὲν ἐπίστευε στ' αὐτιά του. Ὑστερα θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ ἀγίου Γέροντος·

— Θὰ ἴδῃ ὁ Θεὸς τὸν κόπο σου καὶ δὲν θὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ βλαβῇ.

Καὶ πράγματι, ὁ ἀδελφὸς εἶχε ἀνακουφισθῇ ἀπὸ τὸ δυσγάτὸ πόλεμο κι' ἐγύρισαν εὐχαριστημένοι κι' οἱ δύο στὰ κελιά τους.

* * *

Ο ΑΒΒΑΣ Μᾶρκος ἐρώτησε κάποτε τὸν Ὅσιο Ἀρσένιο γιὰτί οἱ περισσότεροι εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι νὰ φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον μὲ πολλὰς θλίψεις καὶ στερήσεις.

— Αἱ θλίψεις γιὰ κείνους ποῦ τίς δέχονται μὲ ὑπομονή, ἀποκρίθηκε ὁ Ὅσιος, εἶναι τὸ ἀλάτι ποῦ προλαβαίνει τὴ σῆψι τῆς ἁμαρτίας καὶ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ παρουσιάζωνται στὸν Οὐρανὸ καθαροί.

* * *

ΛΕΓΟΥΝ καὶ γιὰ τὸν Ἀβδᾶ Ἰωάννη τὸν Πέρση οἱ Πατέρες, πῶς κάποτε πῆγαν στὴν καλύβη του κακοποιοὶ μὲ φανερὴ πρόθεσι νὰ τὸν σκοτώσουν. Ἐκεῖνος ὁ μακάριος ἐτοίμασε νιπτῆρα κι' ἔσκυψε νὰ τοὺς πλύνῃ τὰ πόδια, ὅπως θὰ ἔ-

κανε στους πιο καλούς του φίλους. Τότε οι κακοποιοί, ντροπιασμένοι, τον άφησαν κι' έφυγαν.

* * *

ΜΙΑ ΝΥΚΤΑ πήγαν λησται σε κάποιον Έρημίτη.

—“Ηλθαμε να πάρουμε τα πράγματά σου, του είπαν άγρια.

—Κοπιάστε να πάρετε ό,τι σας άρέσει, αποκρίθηκε εκείνος, χωρίς να χάσει την ψυχραιμία του.

“Αδειασαν στη στιγμή τη φτωχική του καλύθη κι' έφυγαν διαστικοί. Λησμόνησαν όμως να πάρουν ένα μικρό φλασκι, που ήταν κρεμασμένο από το δοκάρι της στέγης. Ο Έρημίτης το ξεκρέμασε και, τρέχοντας πίσω από τους ληστές, φώναζε για να τον ακούσουν να σταματήσουν.

—Γυρίστε πίσω, άδελφοί, να πάρετε και τουτο.

Και τους έδειχνε από μακριά το μικρό φλασκι.

Έθαύμασαν την ανεξικακία του εκείνοι κι' έγύρισαν, όχι για να πάρουν το φλασκι, αλλά για να του δάλουν μετάνοια και να του δώσουν πίσω όλα του τα πράγματα.

—Αυτός μάλιστα, είναι πραγματικά άνθρωπος του Θεού, έλεγαν μεταξύ τους.

* * *

“Αν ή προσευχή μας δεν συμφωνήσει με τα έργα μας, άδικοα κοπιάζομε σ' αυτήν, έλεγε συχνά στους νεώτερους ο Άβδās Μωύσης.

—Πώς θα κατορθώσωμε μιá τέτοια συμφωνία; έρώτησαν μιá μέρα εκείνοι.

—Όταν εφαρμόζομε εκείνα που γυρεύομε με την προσευχή μας, έξηγήσε ο Όσιος. Τότε μόνο μπορεί να συμφιλιω-

θῆ ἡ ψυχὴ μὲ τὸ Δημιουργό της καὶ νὰ γίνεται δεκτὴ ἢ προσευχὴ της, ὅταν ἀφήσῃ κατὰ μέρος ὅλα της τὰ κακὰ θελήματα

* * *

ΚΑΙ ὁ σοφώτατος Ἀβδᾶς Ἀγάθων:

—Ὅταν ἀντιληφθῶ πῶς ἓνα πρόσωπο, καὶ τὸ πιὸ ἀγαπητό μου ἀκόμη, γίνεται ἀφορμὴ ν' ἀποκτήσω κάποιο ἐλάττωμα, κόβω ἀμέσως κάθε δεσμό μαζί του.

* * *

ΑΝ ΘΕΛΗΣ νὰ προκόψῃς στὸ καλὸ, λέγει ἄλλος Πατήρ, μὴ συγκατοικῆς μὲ φθονερό ἄνθρωπο.

* * *

ΕΝΑΣ ἀρχάριος Μοναχὸς συμβουλευθῆκε κάποιον διακριτικὸ Γέροντα:

—Ἄν ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀδελφοῦ μου μὲ σκανδαλίζει, Ἀβδᾶ, πρέπει ἐγὼ νὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμη;

—Ζήτησέ του συγγνώμη, ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας, ἀλλὰ πᾶψε νὰ τὸν συναναστρέφῃς. Δὲν ἀκοῦς τὸν Μέγα Ἀρσένιο τί συμβουλεύει: Μὲ ὅλους ἔχε ἀγάπη, ἀλλ' ἀπὸ ὅλους ἄπεχε.

* * *

ΑΝ ΔΕΝ εἶπῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν καρδιά του, ὁ Θεὸς κι' ἐγὼ ὑπάρχομε στὸν κόσμον, δὲν βρίσκει ἀνάπαυσι, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Ἀλώνιος.

* * *

«ΠΡΟΣΕΧΕ, χριστιανέ, νὰ μὴν ἀδικήσῃς ποτὲ τὸν ἀδελφό σου, γιὰ νὰ γίνεται δεκτὴ ἀπὸ τὸν Θεὸ ἡ προσευχὴ σου. Ἄν ὅμως ἀδικήσῃς, ἡ προσευχὴ σου εἶναι ἀπαράδεκτη.

Οἱ ἀναστεναγμοὶ τοῦ ἀδικημένου δὲν τὴν ἀφήγουν νὰ φθάσῃ στὸν Οὐρανό. Ἄν μάθῃς πῶς κάποιος σέ κακολογεῖ καὶ ἔλθει καμμιά φορὰ νὰ σ' ἐπισκεφθῇ, μὴ τοῦ δείξῃς μὲ τὸν τρόπο σου πῶς τὰ γνωρίζεις ὅλα καὶ εἶσαι στενοχωρημένος μαζί του. Δέξου τον χαρούμενος, μὲ ἤρεμο πρόσωπο καὶ γλυκὸ τρόπο, γιὰ νὰ βρῇ παρρησία στὸν Θεὸ ἢ προσευχή σου», συμβουλεύει κάποιος Ἀβδᾶς.

* * *

ΝΑ ΤΙ λέγει γιὰ τὴν προσευχή κι' ὁ Ἀβδᾶς Μωϋσῆς:

Πρόσεχε νὰ διατηρῆς στὴν καρδιά σου θαθεῖα τὴν συναίσθησι τῆς ἀμαρτωλῆς σου καταστάσεως, γιὰ νὰ γίνε-ται δεκτὴ ἡ προσευχή σου. Ὅταν ἀπασχολῆς τὸ νοῦ σου μὲ τίς δικές σου ἀμαρτίες, δὲν θὰ σοῦ μένη καιρὸς νὰ παρακολουθῆς τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων.

* * *

ΘΕΛΕΙΣ ν' ἀκούῃ παρευθὺς ὁ Θεὸς τὴν προσευχή σου, Ἀδελφέ; λέγει ὁ Ἀβδᾶς Ζήνων. Σᾶν σηκώνῃς τὰ χέρια στὸν Οὐρανό, προσευχήσου πρῶτα ἀπ' ὅλα, μὲ τὴν καρδιά σου, γιὰ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δώσῃ γρήγορα ὅ,τι ἄλλο τοῦ ζητήσεις.

* * *

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ πάλι, ποὺ ἔπασχε ἀπὸ καρκίνο, ἐπειδὴ εἶχε ἀκούσει τὴν φήμη τοῦ Ἀβδᾶ Λογγίνου, ξεκίνησε νὰ πάῃ νὰ τὸν βρῇ νὰ τῆς δώσῃ τὴν υγεία της. Καθὼς τὸν γύρευε στὴν τύχη μέσα στὴν ἔρημο, συνάντησε ἕνα γέροντα Καλόγερο νὰ κόβῃ ξύλα. Πῆγε κοντά του καὶ τὸν ρώτησε ποῦ ἔμενε ὁ Ἀβδᾶς Λογγίνος.

—Τί τὸν θέλεις; ρώτησε ἐκεῖνος. Σὲ συμβουλεύω νὰ

μή πᾶς, γιατί δὲν εἶναι καλὸς ἄνθρωπος. Ἄλλὰ μήπως ὑποφέρεις ἀπὸ τίποτε;

Ἡ δυστυχισμένη γυναίκα τοῦ ἔδειξε τότε μιὰ ἀνοιχτὴ πληγὴ, πὺ ἔβγαζε ἀφόρητη δυσσομία. Ὁ Καλόγερος τὴ σταύρωσε καὶ τῆς εἶπε:

—Γύρισε σπίτι σου κι' ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δώσῃ τὴν υἰεία σου. Ὁ Λογγίνος δὲν μπορεῖ νὰ σέ βοηθήσῃ σὲ τίποτε.

Ἐφυγε ἐκείνη, δίνοντας πίστι στὰ λόγια τοῦ ἀγνώστου. Ὡσπου νὰ φτάσῃ σπίτι τῆς δὲν ἔμεινε ἴχνος ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἀρρώστεια. Ἀργότερα ἔμαθε ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, πὺς ἐκεῖνος, πὺ τὴν εἶχε κάνει καλὰ μὲ τέτοιο παράδοξο τρόπο, ἦταν ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Λογγίνος.

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ Μοναχὸς παρακάλεσε τὸν Ἀββᾶ Μωϋσῆ νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ χρήσιμη συμβουλή.

—Κάθισε στὸ κελλί σου κι' αὐτὸ θὰ σὲ διδάσκῃ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ σοφὸς Γέροντας.

* * *

ΑΔΥΝΑΤΟ νὰ ἔχῃ στὴν καρδιά του διαρκῶς τὸν Χριστὸ ὁ Μοναχὸς, χωρὶς ἡσυχία, ταπεινοσύνη κι' ἀδιάλειπτη προσευχή, συνήθιζε νὰ λέγῃ ὁ παραπάνω Γέροντας.

* * *

ΕΠΗΓΕ ΜΙΑ φορὰ ὁ Ὅσιος Μακάριος νὰ κάμῃ συντροφιά σ' ἕναν ἄρρωστο Ἐρημίτη. Ρίχνοντας μιὰ ματιὰ γύρω στὸ γυμνὸ κελλάκι του, εἶδε πὺς δὲν ὑπῆρχε πουθενὰ οὔτε ἴχνος φαγητοῦ.

—Τί θὰ ἤθελες νὰ φᾶς, Ἀδελφέ; ἐρώτησε ὁ Ὅσιος. Ὁ ἄρρωστος ἐδίστασε ν' ἀπαντήσῃ. Τί νὰ ζητοῦσε τάχα, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε τίποτε σ' ἐκείνη τὴν ἐρημιὰ; Τέ-

λος, ἐπειδὴ ἐπέμενε νὰ τὸν ἐρωτᾷ ὁ Ὅσιος, εἶπε πὼς εἶχε ἐπιθυμήσει λίγη ἀλευρόσουπα. Ἀλλὰ ποῦ νὰ βρεθῆ ἀλεύρι;

Ὁ Ὅσιος Μακάριος, γιὰ ν' ἀναπαύσῃ τὸν ἄρρωστο ἀδελφὸ του, κατέβηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια κἀγοντας πενήντα μίλια μὲ τὰ πόδια γιὰ νὰ βρῆ ἀλεύρι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΙΔΑ κάποτε τὸν διάβολο ἔξω ἀπὸ τὸ κελλί τοῦ μαθητοῦ μου, ἔλεγε ἓνας διορατικὸς Γέρων, γὰ παραμονεύη. Ἔρριξα τότε μιὰ ματιὰ μέσα γὰ ἴδω τί ἔκανε ἐκεῖνος. Εἶχε ἀνοιχτὴ ἔμπρὸς τοῦ τὴν Ἁγία Γραφή κι' ἦταν θυσιζόμενος στὴ μελέτη. Μόλις τελείωσε τὸ διάδασμα κι' ἔκλεισε τὸ βιβλίο, ὤρμησε μέσα ὁ διάβολος γὰ τὸν πειράξη.

* * *

ΟΙ ΙΕΡΟΙ συγγραφεῖς τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς, μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, συνέγραψαν βιβλία, ἔλεγε κάποιος Γέροντας. Οἱ πατέρες φρόντισαν γὰ ἐφαρμόσουν στὸ βίον τοὺς τὰ γραφόμενα. Ἡ ἐπομένη γενεὰ τ' ἀποστήθισε. Οἱ δὲ νεώτεροι τὰ ἀντέγραψαν καὶ τὰ κλείδωσαν στὶς βιβλιοθήκας.

* * *

ΕΛΑ, τέκνον μου, γὰ γευθῆς τὴν μακαρία ζωὴ τῆς ὑπακοῆς, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Μωϋσῆς σ' ἓνα νέο ποὺ ἦταν ἔτοιμος ν' ἀκολουθήσῃ τὸ μοναχικὸ βίον. Σ' αὐτὴ θὰ βρῆς ταπεινοφροσύνη, δύναμι, χαρά, ὑπομονή, μακροθυμία. Μ' αὐτὴ γεννιέται ἡ κατάνυξι κι' ἀνθίζει ἡ ἀγάπη. Αὐτὴ βοηθεῖ

τόν καλὸν ὑποτακτικὸν γὰ τῆρῃ σ' ὅλην του τῆ ζωὴ ὅλες τίς
θεῖας ἐντολές.

* * *

ΘΗΣΑΥΡΟ ἀνεκτίμητο τοῦ Μοναχοῦ ὀνομάζει τὴν ὑ-
πακοή καὶ ὁ Ἀββᾶς Ὑπερέχιος. Ὅποιος τὴν ἀποκτήσει,
ὡς εἶναι βέβαιος πὼς θ' ἀκούγεται πάντοτε ἡ προσευχὴ του
καὶ θὰ παρουσιαστῇ μὲ θάρρος στὸ ὄμμα Ἐκείνου, ποῦ ἔγι-
νε μέχρι θανάτου ὑπήκοος.

* * *

Ο ΑΒΒΑΣ Ρουφος πάλι λέγει πὼς πῶς μεγάλη δόξα
περιμένει τὸν καλὸν ὑποτακτικὸν, ἀπὸ τὸν Ἐρημίτη, ποῦ ζῆ
μὲ τὸ θέλημά του στὴ μοναξιὰ τῆς ἐρήμου.

* * *

ΤΡΙΑ πράγματα ἀρέσουν ἰδιαίτέρως στὸ Θεό, ἔλεγεν
ὁ Ἀββᾶς Ἰωσήφ ὁ Θηβαῖος. Ἀρρώστεια μὲ ὑπομονή, ἔργα
χωρὶς ἐπίδειξι, μόνο γιὰ τὴν ἀγάπη Του, καὶ ὑποταγὴ σὲ
Πνευματικὸν Πατέρα μὲ τελεία αὐταπάρνησι. Αὐτὸ τὸ τε-
λευταῖο ἔχει ἕνα στεφάνι περισσότερο.

* * *

ΠΗΓΑΝ κάποτε μερικοὶ Γέροντες γὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν
Ὅσιο Ἀντώνιο. Μαζὶ τους ἦταν κι' ὁ Ἀββᾶς Ἰωσήφ. Ὁ
Μέγας Πατήρ, γιὰ γὰ τοὺς δοκιμάση, διάλεξε κάποιον Γρα-
φικὸν ρητὸν καὶ ρώτησε ἕναν-ἕναν γὰ εἰπῆ τὴν ἐρμηνεῖα
του. Ἀρχισε τότε ὁ καθένας γὰ τὸ ἐξηγήσῃ σύμφωνα μὲ τίς
γνώσεις του.

—Δὲν τὸ εἰρήκες, ἀπαντοῦσε σ' ὅλους ὁ Ὅσιος.

Ἐφτασε κι' ἡ σειρά τοῦ Ἀββᾶ Ἰωσήφ.

—Τί λές ἐσὺ γι' αὐτό, Ἰωσήφ; τὸν ρώτησε ὁ Μέγας Ἀντώνιος.

—Ἐγὼ δὲ γνωρίζω ἀπ' αὐτά, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

—Ὁ Ἀβδᾶς Ἰωσήφ ἔδωσε τὴ σωστὴ ἀπάντησι, εἶπε τότε ὁ Ὅσιος, θαυμάζοντας τὴν ταπεινοσύνη του.

* * *

ΜΑΖΕΥΤΗΚΑΝ κάποτε οἱ Πατέρες τῆς σκήτης νὰ συνομιλήσουν πνευματικὰ καὶ λησμόνησαν νὰ καλέσουν τὸν Ἀβδᾶ Κόπρι. Ἄρχισαν νὰ συζητοῦν γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Μελχισεδέκ καὶ δὲν συμφωνοῦσαν στὶς γνώμες. Τότε θυμήθηκαν τὸν Ἀβδᾶ Κόπρι κι' ἔστειλαν νὰ τὸν φωνάξουν γιὰ νὰ πάρουν τὴν γνώμη του. Σὰν ἄκουσε ἐκεῖνος τὴν ὑπόθεσι τῆς διαφωνίας καὶ τὸ θέμα, πού τὴν ὥρα ἔχασαν γιὰ νὰ συζητοῦν, κτύπησε τρεῖς φορές τὸ στόμα του καὶ εἶπε:

—Ἀλλοίμονό σου, Καλόγερε. Ἄφησες κατὰ μέρος ἐκεῖνα πού γυρεῦει ἀπὸ σένα ὁ Θεὸς καὶ φάχνεις νὰ βρῆς αὐτὰ πού ποτὲ δὲ θὰ σοῦ ζητήσῃ.

Ἀκούγοντας τὰ σοφὰ του λόγια οἱ ἄλλοι Γέροντες, ἔφυγαν ἀπὸ τὴν σύναξι καὶ γύρισαν συλλογισμένοι στὰ κελιά τους.

* * *

ΟΠΟΙΟΣ μπαίνει σὲ μυροπωλεῖο, ἔλεγε κάποιος γέροντας, κι' ἂν ἀκόμη δὲν ἀγοράσῃ κανένα ἄρωμα, βγαίνει ἔξω γεμάτος εὐωδία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει σ' ἐκεῖνον πού συναναστρέφεται ἁγίους ἀνθρώπους. Παίρνει ἐπάνω του τὸ πνευματικὸ ἄρωμα τῆς ἀρετῆς των.

* * *

ΑΝ ΘΕΛῃ ὁ ἄνθρωπος, μπορεῖ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ὡς τὴ δύσι τοῦ ἡλίου νὰ φθάσῃ στὴν ἀγιότητα, ἔλεγε ὁ Μέγας

Ἄγτώνιος, διδάσκοντας τοὺς μαθητάς του τὴ δύναμη τῆς μετανοίας.

* * *

ΤΡΕΙΣ γέροντες εἶχαν συνήθεια νὰ πηγαίνουν μιὰ φορά τὸν χρόνον στὸ ὄρος τοῦ Ἀββά Ἀγτωνίου, γιὰ νὰ διδάσκωνται ἀπὸ τὸν Μέγα Ὅσιον. Οἱ δύο τοῦ ἔκαναν διάφορες ἐρωτήσεις γύρω ἀπὸ τὴν ἄσκησι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ἔτσι ἔδιναν ἀφορμὴ στὸν ἅγιο νὰ ξεχύνη τὸν ποταμὸ τῆς θείας σοφίας πὺ τὸν κατέκλυζε. Ὁ τρίτος ἄκουγε πάντοτε σιωπηλὸς χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ. Κάποτε τὸν ρώτησε ὁ ὄσιος.

—Τόσα χρόνια μ' ἐπισκέπτεσαι, ἀδελφέ, καὶ ποτὲ δὲν μοῦ ἔκανες τὴν παραμικρὴ ἐρώτησι. Δὲν θέλεις νὰ μάθης τίποτε;

—Μοῦ ἀρκεῖ πὺ σὲ βλέπω, ἀββά. Κι' αὐτὸ ἀκόμη μ' ἔχει πολλὰ διδάξει, ἀποκρίθηκε μὲ σεβασμὸ ὁ γέροντας.

* * *

ΓΙΑ νὰ διδάξῃ κανεὶς τὸν ἄλλον, πρέπει ὁ ἴδιος νὰ εἶναι ὑγιῆς ψυχικὰ καὶ ἀπαθῆς, λέγει ὁ Ἀββάς Ποιμήν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ οἰκοδομῆς τὸ σπίτι τοῦ ἄλλου, καταστρέφοντας τὸ δικό σου.

Ἐκεῖνος πὺ διδάσκει τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ ἐφαρμόζη τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα πὺ διδάσκει, λέγει πάλι ὁ ἴδιος Πατήρ, μοιάζει μὲ πηγὴ πὺ ποτίζει καὶ ξεπλένει τὰ γύρω τῆς, ἐνῶ εἶναι γεμάτη ἀπὸ κάθε λογῶν ἀκαθαρσία.

* * *

ΑΛΗΘΙΝΑ σοφός, ἔλεγε ὁ Ἀββάς Ὑπερέχιος, εἶναι ἐκεῖνος πὺ διδάσκει, ὄχι μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα.

* * *

ΑΛΛΟΣ σοφός Πατήρ παρομοιάζει εκείνον που διδάσκει μόνο με λόγια, χωρίς να κάνει έργα, με δένδρο που έχει φύλλα, αλλά δεν κάνει καρπούς.

ΕΝΑΣ από τους μεγάλους Πατέρας της ερήμου έλεγε σε κάποιον Γέροντα, γείτονά του, που δεχόταν συχνά επισκέπτας και τους έδίδασκε:

—Πρόσεχε, αδελφέ, γιατί το λυχνάρι φωτίζει μεν πολλούς, αλλά συνήθως καίει το στόμα του.

* * *

ΕΝΑΣ γέροντας έρημίτης ξεκίνησε για το πιο κοντινό χωριό να πουλήσει τα πανέρια του. Στο δρόμο που πήγαινε, τον βρήκε ο διάβολος κι' από την πολλή κακία που του είχε, άρπαξε τα πανέρια από τα χέρια του κι' έγινε άφαντος. Τότε ο γέροντας, χωρίς να στενοχωρηθῆ καθόλου, σήκωσε τα μάτια του στον ούρανο και είπε: Σ' ευχαριστώ Θεέ μου, που με απαλλάξες από το φορτίο μου κι' από τον κόπο να κατέβω στο χωριό. Τότε ο διάβολος μη υποφέροντας την άταραξία του Έρημίτη, του πέταξε κατάμουτρα τα πανέρια, φωνάζοντας.

—Πάρτα πίσω, παλιόγερε.

Ο έρημίτης τα μάζεψε πάλι και συνέχισε το δρόμο του για το χωριό.

* * *

ΕΙΔΑ κάποτε, έλεγε ο μέγας Άντώνιος, απλωμένες στη γῆ όλες τις παγίδες του διαβόλου και τρόμαξα.

—Ποιός τάχα μπορεί να τις ξεφύγει; Έλεγα στενάζοντας. "Άκουσα τότε μυστηριώδη φωνή να μου αποκρίνεται: —Ο ταπεινόφρων.

ΝΕΟΣ ἀκόμη μοναχὸς ὁ ἀβδῶς Ποιμὴν, ζήτησε νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸν Μ. Ἀγτώνιο τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ γιὰ νὰ βρῇ τὴ σωτηρία του.

—Νὰ παραδέχῃσαι τὰ σφάλματά σου μὲ συντριμμένη καρδιά, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ πατήρ τῶν πατέρων, καὶ νὰ ταπεινώσῃσαι μπροστὰ στὸν Θεόν. Νὰ ὑπομένῃς ἐπίσης καρτερικὰ τοὺς πειρασμούς, ποὺ σοῦ συμβαίνουν, καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ σωθῆς.

* * *

ΜΟΥ ἀνέφεραν οἱ πατέρες, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον εἶχε δοθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων θείων χαρισμάτων, καὶ τοῦτο: ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν νὰ ἀντιλαμβάνεται τὰς ἐσωτερικὰς κινήσεις τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων, ὡς νὰ ἔβλεπεν αὐτὰς εἰς κάτοπτρα, καὶ νὰ δύναται νὰ γνωρίσῃ λεπτομερῶς μὲ ποίους λογισμούς πολεμεῖ ὁ καθένας καὶ ποίους μὲν ἐξ αὐτῶν νικᾷ, ὑπὸ ποίων δέ, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ διαδόλου, νικᾶται.

Ἀκόμη λέγουν περὶ αὐτοῦ, ὅτι κάποτε ἐνεπιστεύθη σὲ μερικοὺς ἀδελφούς ποὺ τὸν ἐπεσκέφθησαν κατὰ μόνας, ὅτι πολλάκις εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς ἀγγέλους νὰ συλλειτουργοῦν μαζί του καὶ νὰ ἐγγίζουν τὰ τίμια δῶρα. Κατὰ τὴν ὥραν δὲ τῆς μεταλήψεως τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος ἔβλεπεν ἄλλους μὲν ἐκ τῶν προσερχομένων νὰ φωτίζονται, ἄλλους δὲ πάλιν νὰ ἀμαυρώνονται· ὅσοι δηλαδή δὲν ἦσαν ἄξιοι τοῦ φωτὸς ἐκείνου καὶ τῆς λαμπρότητος τῆς ἁγίας Κοινωνίας.

Δι' αὐτὸ λαμβάνων ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ὑπερφυσικὰς αὐτὰς ὀπτασίας, ἐνουθέτει τοὺς ἀδελφούς, διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν προχειρότητα τῆς προσελεύσεως εἰς τὴν μετάληψιν τῶν θείων Δώρων, καὶ συμβουλεύων ἄριστα αὐτούς, ἐπὶ τῇ δάσει τοῦ Ἀποστόλου, ἔλεγεν, ὅτι ἕκαστος χριστιανὸς πρέπει νὰ προσέχη καὶ νὰ ἐλέγχῃ μὲ ἀκρίθειαν τὸν ἑαυτόν του,

ἐὰν εἶναι ἄξιος· ἔτσι δὲ μετὰ φρίκης νὰ μεταλαμβάνη ἐκ τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Ποτηρίου.

Ὁ προσερχόμενος —συνέχιζε διδάσκων ὁ Μ. Εὐθύμιος— πρέπει νὰ γνωρίζη καλῶς, ὅτι ἐφ' ὅσον προσέρχεται ἀναξίως διὰ νὰ μεταλάβῃ, κατάκρισι καὶ καταδίκην διὰ τὸν ἑαυτόν του «ἐσθίει καὶ πίνει».

Ἐὰν λοιπὸν κανεὶς ἔχει νικηθῆ ἀπὸ μνησικακίαν, ἢ ἀπὸ μίσος ἢ ἀπὸ φθόνον, ἢ ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, ἢ ἀπὸ λαιδορίαν, ἢ ἀπὸ αἰσχρολογίαν, ἢ ἀπὸ αἰσχρὰν ἐπιθυμίαν, ἢ ὅπωςδὴποτε κατελήφθη ἀπὸ ἓνα ὁποιοδὴποτε ἄλλο πάθος, ὁ τοιοῦτος ἄς μὴ πλησιάσῃ εἰς τὴν θείαν Μετάληψιν, ἐὰν προηγουμένως δὲν καθάρισῃ τὴν ψυχὴν του ἀπὸ τὸ μίασμα, διὰ τῆς μετανοίας. Διότι, ὅπως λέγει, τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ λειτουργοῦ, τὰ ἅγια δὲν ἀρμόζουσι εἰς τοὺς θεθήλους, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς ἁγίους.

Ὅσοι λοιπὸν ἔχετε καθαρὰν τὴν συνείδησιν καὶ σὰς ἐμπνέει τὸ θάρρος νὰ πλησιάσετε τὸν Κύριον, «προσέλθετε πρὸς Αὐτόν καὶ φωτίσθητε ἀπὸ Αὐτόν· νὰ εἰσθε δὲ βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ ἐντροπιασθῆτε».

* * *

ΕΛΕΓΕΝ εἰς τὰς ἀδελφὰς ἢ μακαρία Συγκλητική, ὅτι αὐτοὶ ποὺ ἀρχίζουν τὸν κατὰ Θεὸν βίον συναγκτοῦν στήν ἀρχὴν πολὺ κόπον καὶ ἀγῶνα, κατόπιν ὁμῶς χαρὰν ἀπερίγραπτον.

Διότι, ἔλεγε, ὅπως αὐτοὶ ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀνάψουν φωτιά, στήν ἀρχὴν μὲν καπνίζονται καὶ δακρύζουσι τὰ μάτια τους ἀπὸ τοὺς καπνοὺς, κατόπιν ὁμῶς ἐπιτυχάνουσι τοῦ σκοποῦ τους, ἔτσι καὶ ἡμεῖς, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ ἀνάψωμεν ἐντὸς μας τὸ θεῖον πῦρ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι μόνον μὲ κόπον καὶ ἀγῶνα πολὺ θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν, διότι καὶ ὁ

Τὸ κλειδίον τῆς βασιλείας τῶν ὀρατῶν ὀπιησίον' ἐστὶ' (εἰω. Κοχθός)

ἀπὸ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Κάποιος Ἅγιος γράφει: «Τὸ κλειδί πού ἀνοίγει τὴν θύραν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ πλησίον συνάνθρωπός σου».

ὑπακοή ἐστὶ ἀπόθεσις διακρί-
σεως ἐν παντί, διακρίσεως·
(Ἄγ. Ἰωάννης τῆς Κλίμακος.)

Κύριος λέγει: «Φωτιά ήλθα να θάλω εις την γην, και τι άλλο θέλω εάν ήναψε πλέον ή φωτιά;».

Μερικαι μάλιστα συνεχίζει ή μακαρία, δι' αμέλειαν, του μέν καπνοῦ τον πειρασμόν και την δυσκολίαν ήνέχθησαν με το να κοπιάσουν εις την αρχήν ολίγον, το πυρ όμως δέν το άναψαν, διότι άπεμακρύνθησαν συντόμως και δέν έμακροθύμησαν με το να επιμείνουν μέχρι τέλους.

* * *

Η ΘΥΓΑΤΕΡΑ κάποιου πλούσιου στην 'Αλεξάνδρεια κυριεύθηκε ξαφνικά από πονηρό πνεῦμα και θασανίζόταν σκληρά. Ο πατέρας της ξόδεψε πολλά χρήματα για να την κάνη καλά. 'Ανώφελα όμως. Η κατάσταση της νέας ολο και χειρότερει. Κάποτε έμαθε πως ένας 'Ερημίτης, που ασκήτευε πάνω στο βουνό, είχε από τον Θεόν το χάρισμα να διώχνη τα δαιμόνια. Του είπαν όμως πως ήταν τόσο ταπεινός, που ποτέ δέν θα δεχόταν να κάνη μιá τέτοια θεραπεία. Έπρεπε λοιπόν να βρη κάποια άλλη πρόφασι ο άρχοντας για να τον φέρη στο σπίτι του.

Μια μέρα κατέβηκε στην πόλι ο 'Ερημίτης να πουλήση τα πανέρια του. Ο πατέρας της κόρης έστειλε έναν υπηρέτη ν' αγοράση μερικά και να τον προσκαλέση στο σπίτι για να πληρωθη. 'Ανύποπτος εκείνος πήγε. Μόλις όμως πάτησε μέσα το πόδι του, ή δαιμονισμένη, που ήταν κρυμμένη πίσω από την πόρτα, ώρμησε πάνω του και του έδωσε ένα δυνατό μπάτσο στο πρόσωπο. Ο 'Αγιος 'Ερημίτης, χωρίς να χάση καθόλου την ήρεμία του, έστρεψε ταπεινά και το άλλο μέρος, εκτελώντας έτσι την έντολή του Κυρίου.

Τότε έγινε αυτό το ξαφνικό: Το δαιμόνιο άρχισε να σπαράζη άγρια και να θγάζη άπελπιστικές κραυγές:

—“Ω, βία! Φεύγω, δὲ μπορῶ νὰ μείνω πιά, μὲ διώχνει ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐλευθέρωσε τὸ βασανισμένο πλάσμα. Ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια, μαζὶ μὲ τὴν κόρη ποὺ βρῆκε πιά τὰ λογικά της, δόξασαν τὸν Θεὸν γιὰ τὸ μεγάλο θαῦμα ποὺ εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους καὶ ζήτησαν τὸν Ἅγιο Γέροντα γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν. Ἐκεῖνος ὁμως, ἀποφεύγοντας τὸν ἀνθρώπινο ἔπαινο, εἶχε κι’ ὅλας ἐξαφανισθῆ.

Ὅταν οἱ Πατέρες στὴν ἔρημο πληροφορήθηκαν τὰ γεγονότα, ἔλεγαν μεταξύ τους πὼς τίποτε ἄλλο δὲν καταβάλλει τὴν ὑπερηφάνεια τοῦ διαδόλου, ὅσο ἡ ταπεινὸσύνη καὶ ἡ ὑποταγὴ στὶς θεῖες ἐντολές.

* * *

ΕΚΕΙΝΟΣ ποὺ ἔχει συμμαζεμένο τὸ νοῦ του, ὅταν προσεύχεται, καὶ προσέχει σ’ αὐτὰ ποὺ λέγει, ἀπομακρύνει μὲ τὴ φλόγα τῆς προσευχῆς του τοὺς δαίμονας, λέγει ὁ Ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος. Ἐκεῖνος ὁμως ποὺ μετεωρίζεται, περιπαίζεται ἀπ’ αὐτοῦς.

* * *

ΑΥΤΑ τὰ τρία ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ κάθε ἀνθρώπου, ποὺ ἔχει λάβει τὸ Ἅγιο Βάπτισμα: Πίστι ὀρθὴ στὴν ψυχὴ, ἀλήθεια στὴ γλῶσσα καὶ σωφροσύνη στὸ σῶμα.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ φιλόπρονος μοναχός, ποὺ ἀγωνιζόταν μὲ δ-
λες του τίς δυνάμεις γιὰ τὴν ἀρετὴ, κάποτε ἀτόνισε κι’ ἔ-
πεσε σὲ ἀμέλεια. Γρήγορα ὁμως συνῆλθε κι’ ἔλεγε στὸν
ἑαυτό του:

—Ταλαίπωρε ἀνθρώπε, μέχρι πότε θὰ καταφρονῆς τὴ
σωτηρία σου; Δὲ φοβᾶσαι τὸν θάνατο καὶ τὴν κρίσι;

Μέ τις σκέψεις αὐτὲς γινόταν προθυμότερος στὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

Μιά μέρα, ἐνῶ προσήχето, μαζεύτηκαν γύρω του τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ πάσχιζαν νὰ τὸν ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν προσευχή.

—Μέχρι πότε θὰ μὲ βασανίζετε; εἶπε μ' ἀγανάκτησι ὁ ἀδελφός. Δέ σᾶς ἔφτασε τόσος χρόνος, πού μὲ εἶχατε ρίξει σὲ ἀμέλεια;

—Ὅταν ἦσουν ἀμελής δὲν μᾶς ἔδινες καμμιὰ ἐνόχλησι, ἀποκρίθησαν μὲ κακία οἱ δαίμονες, καὶ σὲ παραμελοῦσαμε κι' ἐμεῖς. Τώρα, πού μᾶς ἐναντιώγεσαι, σὲ πολεμοῦμε.

Σὰν ἄκουσε αὐτὰ ὁ ἀδελφός, ἐβίαζε πιὸ πολὺ τὸν ἑαυτό του στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα καὶ μὲ τὴ Χάρι τοῦ Θεοῦ πρόκοψε στὴν ἀρετή.

* * *

ΕΝΑΣ ἀδελφός, πού περνοῦσε ἄσκοπα τὸν καιρὸ του παραμελῶντας τὴ σωτηρία του, κατέβαινε κάποτε στὴν πόλι νὰ πουλήσῃ τὰ καλάθια του. Βραδυάστηκε ὁμως στὸ δρόμο καὶ γιὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ στὴ σκοτεινὴ νύκτα, βρῆκε πρόχειρο κατάλυμα σ' ἕναν παλιὸ τάφο. Ἐάπλωσε νὰ ξεκουραστῇ κι' ἐνῶ ἔκλειναν πιά τὰ μάτια του ἀπὸ τὴ νύστα, εἶδε ἀπέναντί του δυὸ δαίμονες νὰ τὸν περιεργάζωνται.

—Γιὰ ἰδὲς ἐκεῖ, τόλμησε ὁ Καλόγερος νὰ ξαπλώσῃ στὸ μνημεῖο, εἶπε ὁ ἕνας. "Ἄς τὸν πειράξωμε γιὰ ν' ἀναγκαστῇ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν κατοικία μας.

—Μὴ χάνομε μ' αὐτὸν τὸν καιρὸ μας, ἀποκρίθηκε μὲ περιφρόνησι ὁ ἄλλος. Εἶναι ἀπὸ τοὺς δικούς μας. Τρώει, πίνει, φλυαρεῖ, παραμελεῖ τὰ καθήκοντά του καὶ κάνει σχεδὸν ὅλα μας τὰ χατήρια. "Ἄς πᾶμε νὰ πειράξωμε ἐκείνους

πού μᾶς πολεμοῦν νύκτα - μέρα μὲ τὴν προσευχή τους καὶ τὴν ἀσκησι.

Βλέποντας ὁ ἀδελφὸς πὼς καὶ οἱ δαίμονες ἀκόμη τὸν περιφρονοῦσαν, ἔδαλε ἀρχὴ κι' ἔγινε καλὸς μοναχός.

* * *

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ὅταν θρῖσκόταν στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας, προσκάλεσε τὸν Ἀββᾶ Παμβῶ νὰ πάη στὴν πόλι γιὰ ἐκκλησιαστικὴ ὑπόθεσι. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος πού συνάντησε ὁ Ὅσιος περνῶντας τὰ τεῖχη τῆς μεγαλούπολης, ἦταν μιὰ γυναίκα καλλωπισμένη γιὰ νὰ παγιδέψῃ θύματα. Βλέποντάς την ὁ Γέροντας, ἔδάκρυσε.

—Γιατί κλαῖς, Ἀββᾶ; τὸν ἐρώτησε ὁ ἀδελφὸς πού τὸν συνώδευε.

—Γιὰ δυὸ λόγους, ἀποκρίθηκε στενάζοντας ἐκεῖνος.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα γιὰ τὴν ἀπώλεια τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ γιὰτὶ ἐγὼ δὲν ἔχω τόση ἐπιμέλεια ν' ἀρέσω στὸν Κύριόν μου, ὅση αὐτὴ γιὰ ν' ἀρέσῃ σὲ ἀκόλαστους ἀνθρώπους.

* * *

ΚΑΤΙ παρόμοιο συνέβη μὲ τὸν Ἐπίσκοπο Νόνο καὶ τὴν Ὅσια Πελαγία, ὅπως μᾶς διηγεῖται ὁ βιογράφος της.

Κάποτε ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας καθόταν μὲ τοὺς Ἐπισκόπους του στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ. Ἐνῶ συζητοῦσαν, ἄκουσαν ἀσυγήθιστο θόρυβο στὸ δρόμο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη περνοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἓνα πολυτελέστατο ἀμάξι. Μέσα καθόταν μὲ πολλὴ φαντασία ἡ ἑταῖρα Πελαγία. Ὁ δρόμος ἀστράψε ἀπὸ τὴ λάμψη τῶν κοσμημάτων πού φοροῦσε. Ὁ ἀέρας γέμισε ἀπὸ τὴν εὐωδιὰ τῶν ἀκριβῶν ἀρωμάτων της. Τὸ πλῆθος σ' ἄν ξεφρενιασμένο τὴν ζητωκραύγαζε.

Οἱ Ἄρχιερεῖς ἔστρεψαν μὲ ἀηδία ἄλλοῦ τὸ πρόσωπο, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ ἀντίκρουσμα τῆς σατανικῆς ἐκείνης γυναίκα, ποὺ εἶχε παρασύρη στὸ βουρκο τῆς ἀνηθικότητος τοὺς περισσότερους νέους τῆς ἀριστοκρατίας τῆς μεγάλης πόλεως. Μόνον ἕνας, ὁ Ἐπίσκοπος Νόνος, τὴν παρακολούθησε ἐπιμόνα μὲ τὸ βλέμμα του, ὥσπου χάθηκε στὴ στροφή τοῦ δρόμου. Ὅστερα γύρισε στοὺς ἄλλους Ἐπισκόπους καὶ μὲ φωνὴ θλιμμένη τοὺς εἶπε:

— Ἀλλοίμονό μας, ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, αὐτὴ ἡ γυναίκα πολὺ μᾶς κατακρίνει. Εἶδατε μὲ πόση ἐπιμέλεια ἔχει στολίσει τὸ κορμί της, γιὰ νὰ ἐλκύσῃ ἐραστάς; Ἐνῶ ἐμεῖς οἱ ἀμελεῖς τί κάνομε, γιὰ νὰ στολίσωμε τὴν ψυχὴ μας, νὰ προσελκύσωμε τὴν ἀγάπην τοῦ Οὐρανίου μας Νυμφίου;

Λέγοντας αὐτά, προσευχήθηκε μὲ θέρμη γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ἀμαρτωλῆς ἐκείνης ψυχῆς. Κι' ἡ προσευχὴ του ἀκούστηκε. Ἡ θεία Χάρις τὴν ἐπεσκέφθηκε, πίστεψε στὸ Χριστὸ ἢ Πελαγία, μετανόησε γιὰ τὸν ἀμαρτωλὸ βίον της, βαπτίστηκε ἀπὸ τὸν ἅγιον Νόνον καὶ εἶχε τέλος ὀσιακό.

* * *

Ο ὙΠΟΤΑΚΤΙΚΟΣ κάποιου μεγάλου Γέροντα πολέμηθηκε ἐπίσης ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία κι' ἀγωνιζόταν σκληρὰ χωρὶς νὰ λυπᾶται τὸ σῶμα του. Βλέποντάς τον ὁ Γέροντάς του νὰ βασανίζεται ἀνελέητα, τὸν λυπήθηκε.

— Θέλεις νὰ παρακαλέσω τὸν Θεό, τέκνον μου, νὰ σὲ ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο; τὸν ρώτησε μιὰ μέρα ποῦ τὸν εἶδε ἐξαιρετικὰ θλιμμένο.

— Ὅχι, ἀδελφὲ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ γενναῖος ἀγωνιστής. Γιατί, ἂν καὶ κοπιᾶζω σκληρὰ, βλέπω μεγάλη ὠφέλεια στὴν ψυχὴ μου ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα. Κάνε μόνο προσευχὴ νὰ μοῦ δίνη ὁ Θεὸς δύναμι νὰ ὑποφέρω.

—'Αληθινὰ πρόκοψες, παιδί μου, τοῦ εἶπε τότε μὲ θαυμασμὸ ὁ γέροντάς του, καὶ μὲ ξεπέρασες.

* * *

ΚΟΝΤΕΥΕΙ γὰ μὲ θανατώσει ὁ ἀκάθαρτος λογισμὸς, ἀβδᾶ, ἐξωμολογήθηκε σὲ κάποιον γέροντα ἑνας ἀδελφός.

—Ἔέρεις τί κάνουν οἱ μητέρες, δταν θέλουν γ' ἀποκόψουν τὰ μωρά τους; Βάζουν πικρίδα στὸ μαστό τους. Βάλε καὶ σὺ στὸ νοῦ σου, ἀντὶ πικρίδας, τῆ μνήμη τοῦ θανάτου καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως κι' εὐθὺς θ' ἀποκόψης τὸν ἀκάθαρτο λογισμὸ, τὸν συμβούλεψε ὁ σοφὸς Γέροντας.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ νέος μοναχός, ποὺ ἀγωνιζόταν σκληρὰ γὰ διατηρήσει τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, δταν συνέβαινε γὰ πειραχθῆ ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία ἔλεγε μὲ ὀργή στὸ πονηρὸ πνεῦμα:

—Πήγαινε διάβολε, στὸ σκότος τὸ ἐξώτερο. Δὲν ξέρεις τάχα πῶς, ἀν καὶ ἀνάξιος, βαστάζω μέλη Χριστοῦ;

—Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἔδιωχνε τὸν πειρασμὸ, δπως φυσᾶ κανεῖς τὸ ἀναμμένο λυχνάρι καὶ παρευθὺς σβύνει.

* * *

ΕΝΑΣ Γέροντας ἔδωσε αὐτῇ τῇ συμβουλή σὲ κάποιον νέο, ποὺ τὸν παρακαλοῦσε γὰ τοῦ εἰπῆ πῶς γὰ σωθῆ:

—Βίασε τὸν ἑαυτὸ σου, τέκνον, γὰ κάνη δ,τι κάνουν οἱ κατάδικοι στῆ φυλακῆ. Τοὺς ἀκοῦς γὰ ρωτᾶνε διαρκῶς μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπά τους: Ποῦ εἶναι ὁ Ἡγεμών; Πότε ἔρχεται; Μήπως δόθηκε χάρις; Τρέμουν καὶ κλαῖνε περιμένοντας τῆ στιγμῆ ποὺ θὰ τοὺς πάρουν γιὰ γὰ τοὺς ὀδηγήσουν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως. Λέγε κι' ἐσὺ στὸ λογισμὸ σου: Οἱ ἁμαρτίες μου μὲ κατεδί-κασαν. Πῶς θ' ἀντικρύσω τὸν δίκαιο Κριτῆ; Τί θ' ἀπολογηθῶ; Πένθησε καὶ κλαῖψε γι' αὐτές, γιὰ γὰ σωθῆς.

* * *

ΕΝΑΣ Μοναχὸς ἐννιά χρόνια βασανιζόταν ἀπὸ τὸ λογισμό του νὰ φύγη ἀπὸ τὸ Μοναστήρι του. Κάθε βράδυ μάζευε τὰ ροῦχα του κι' ἔλεγε στὸν ἑαυτὸ του:

—Αὔριο χωρὶς ἀναβολὴ φεύγω.

Ἐπὶ ὅταν ξημέρωνε, σκεπτόταν:

—Ἄς κάνω καὶ σήμερα ὑπομονὴ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ κι' αὔριο φεύγω.

Ἐπὶ ἀγωνίστηκε σκληρὰ ἐννιά δλόκληρα χρόνια καὶ δὲ νικηθήκε ἀπὸ τὸ λογισμό του, ὁ Κύριος τοῦ πῆρε τὸν πειρασμό.

* * *

ΕΝΑΣ Μοναχὸς βρῆκε πολλοὺς πειρασμοὺς στὸν τόπο πού πρωτάρχισε ν' ἀγωνίζεται. Κάποτε ἔχασε τὴν ὑπομονὴ του κι' ἀποφάσισε νὰ φύγη μακριὰ γιὰ νὰ βρῆ τὴν ἡσυχία του. Καθὼς ἔσκυψε νὰ δέση τὰ σανδάλια του γιὰ νὰ ξεκινήσει, εἶδε ἀντίκρου του κάποιον ἄλλο νὰ δένη κι' ἐκεῖνος τὰ δικά του.

—Ποιὸς εἶσαι σύ; τὸν ἐρώτησε.

—Ἐκεῖνος πού σε βγάζει ἀπὸ δῶ. Καὶ νὰ ἴμαι πάλι ἔτοιμος νὰ προπορευθῶ ἐκεῖ πού σκοπεύεις νὰ καταφύγης.

Ἦταν ὁ διάβολος πού ἐπεχείρησε νὰ τὸν διώξη, ἀλλὰ δὲ τὸ κατῴρθωσε γιὰτὶ ὁ Ἄδελφός ἔμεινε, ὕστερα ἀπ' αὐτό, στὸ κελλί του κι' ἀγωνίστηκε μὲ ὑπομονή, ἕως ὅτου νίκησε τοὺς πειρασμοὺς.

* * *

ΟΤΑΝ μὲ πολεμοῦν πονηροὶ λογισμοί, ἔλεγε ὁ Ἄββᾶς Ἰωάννης ὁ Κολοβός, κάνω ὅ,τι θὰ ἔκανε ὁ διαβάτης πού θὰ ἔβλεπε ξαφνικὰ στήν ἐρημιὰ πού περπατεῖ νὰ τὸν κυνηγᾷ κάποιο θηρίο. Βρίσκει ἕνα δένδρο καὶ σκαρφαλώνει ἐπάνω γιὰ νὰ σωθῆ. Κι' ἐγὼ καταφεύγω στὸν Θεὸ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ γλυτώνω ἀπὸ τὴν ἐπίθεσί των.

* * *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΒΑΛΕ κάποτε στο νοῦ της μιὰ γυναίκα τῆς ἀμαρτίας καὶ στοιχημάτισε μὲ τοὺς φίλους της, πὼς θὰ τὸ πετύχαινε χωρὶς ἄλλο, νὰ παρασύρῃ στὰ δίχτυα της τὸν Ἐρημίτη, ποὺ ζοῦσε στὸ βουνό, μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλι, καὶ ποὺ ὅλοι ἔλεγαν γι' αὐτὸν πὼς ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος.

Φόρεσε ἓνα πυκνὸ πέπλο, ποὺ ἔκρυβε τὴν ὁμορφιά της, καὶ ἀνέβηκε στὸ βουνό. Οἱ φίλοι της τὴν περίμεναν στὰ μισὰ τοῦ δρόμου. Σὰν βράδυνασε, χτύπησε τὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς τοῦ Ἐρημίτη. Ἐκεῖνος ὅταν τὴν εἶδε, ταραχτήκε. Πὼς βρέθηκε τάχα γυναίκα τέτοιαν ὥρα σ' αὐτὴ τὴν ἔρημο;

— Πλάνη σου εἶναι τούτη, διάβολε, συλλογίστηκε.

Τὴ ρώτησε ποιά ἦταν καὶ τί γύρευε. Ἐκείνη ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Ὡρες δλόκληρες πλανιέμαι σ' αὐτὲς τὶς ἔρημιές. Ἀβδᾶ. Ἐχασα τὸ δρόμο καὶ τὴ συντροφιά μου καὶ οὔτε κατάλαβα πὼς βρέθηκα ἐδῶ. Μὰ γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μὲ ἀφήσης νὰ μὲ φᾶνε τὰ θηρία.

Ὁ Ἐρημίτης βρέθηκε σὲ δίλημμα. Νὰ βάλῃ γυναίκα στὴν κατοικία του; Τέτοιο πρᾶγμα δὲν τοῦ εἶχε συμβῆ ποτέ. Μὰ ν' ἀφήσῃ πάλι τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ νὰ φαγωθῆ ἀπὸ τὰ θηρία; Αὐτὸ θὰ ἦταν ἀπάνθρωπο, σχεδὸν ἔγκλημα. Νικήθηκε, τέλος, ἀπὸ τὴ συμπάθεια καὶ τὴν ἔβαλε μέσα

Ἐκείνη τότε τράβηξε δῆθεν μὲ ἀφέλεια τὸ πέπλο της καὶ τοῦ φανέρωσε τὰ θέλγητρά της. Ὁ πειρασμὸς ἄρχισε νὰ φλογίζη τὶς ἐπιθυμίας τοῦ ἀγωνιστῆ, ἀφοῦ ἡ πράξις δὲν ἦταν πιά δύσκολη.

Ἐρριξε κατὰ γῆς μερικά ξερὰ φύλλα κι' εἶπε στὴ γυναίκα νὰ πλαγιάσῃ, ἐνῶ αὐτὸς τράβηξε στὸ βάθος τῆς σπηλιάς. Γονάτισε κι' ἔκανε θερμὴ προσευχή.

— Ἀπόψε, συλλογίστηκε, ἔχω νὰ δώσω τὴν πιὸ σκληρὴ μάχη ἐναντίον τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἀοράτου ἐχθροῦ ἢ θὰ νικήσω ἢ θὰ χάσω ὅλους μου τοὺς κόπους.

Ὅσο προχωροῦσε ἡ νύχτα, τόσο ἡ φλόγα τῆς ἐπιθυμίας τὸν κατάκαιγε. Γιὰ μιὰ στιγμή ἐνοιώσε νὰ λυγίζη ἢ ἀντίστασιν τοῦ καὶ τρόμαξε.

— Αὐτοί, ποὺ μολύνουν τὸ σῶμα μὲ πράξεις ἀμαρτωλές, πηγαίνουν στὴν κόλασιν, εἶπε σχεδὸν φωναχτά. Γιὰ κάνα δοκιμὴ, ἂν θὰ ὑπομένῃς στὴ βασανιστικὴ φωτιά.

Ἄναψε τὸ λυχνάρι του κι' ἔβαλε τὸ δάχτυλό του στὴ φλόγα. Μὰ ἡ ἄλλη φλόγα, ποὺ τοῦ κατάκαιγε τὴ σάρκα, ἦταν πιὸ δυνατὴ καὶ δὲν τὸν ἄφηνε νὰ νοιώσῃ τὸν πόνο ἀπὸ τὸ κάψιμο. Ἀφοῦ ἀχρηστεύτηκε τὸ πρῶτο δάχτυλο, ἔβαλε στὴ φλόγα τοῦ λυχναριοῦ τὸ δεύτερο, τὸ τρίτο, Ὡσπου νὰ ξημερώσῃ ἔκαψε καὶ τὰ πέντε δάχτυλα τοῦ χεριοῦ του.

Ἐκείνη ἡ ἀθλία παρακολουθοῦσε κρυφὰ τὸν ὑπεράνθρωπο ἀγῶνα τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καί, βλέποντάς τον νὰ καίη μὲ πείσμα ὅλα του τὰ δάχτυλα τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο, τόσο πολὺ ταραχτήκε, ποὺ ἀπὸ τὸν τρόμο της ξεψύχησε.

Οἱ φίλοι της στὸ μεταξὺ ἔκαμαν αἰφνιδιασμὸ στὴ σπηλιά τοῦ Ἐρημίτη γιὰ νὰ γελάσουν εἰς βάρος του. Τὸν βρῆκαν ὁμῶς ἀπ' ἔξω νὰ προσεύχεται.

—Μήπως φάνηκε ἀπὸ δῶ χτῆς βράδου καμμιά γυναίκα; τὸν ρώτησαν.

—Μέσα εἶναι καὶ κοιμᾶται, τοὺς ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Μπῆκαν καὶ τῆ βρῆκαν νεκρή.

—Ἄβδᾶ, πέθανε, φώναξαν τρομαγμένοι.

Ἐκεῖνος τότε ξεσκέπασε τὸ χέρι του καὶ τοὺς ἔδειξε τὰ δάχτυλά του.

—Γιὰ ἰδέστε ἐδῶ, τί μοῦ ἔκανε ἡ θυγατέρα τοῦ διαβόλου; Ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ ὁμῶς μὲ προστάζει νὰ ἀποδίδω καλὸ ἀντὶ κακοῦ.

Στάθηκε καὶ προσευχήθηκε πάνω ἀπὸ τὸ ἄψυχο σῶμα καὶ τὸ ἐπανάφερε στὴ ζωὴ.

* * *

ΕΝΑΣ νέος μοναχὸς συνάντησε στὸ δρόμο του μιὰ μέρα μερικὲς καλογριές, ποὺ κατέβαιναν στὴν πόλι. Εὐθὺς ἄλλαξε δρόμο γιὰ νὰ μὴ τις χαιρετήσῃ. Ἡ προεστῶσα τότε τὸν σταμάτησε καὶ τοῦ εἶπε.

—Καλὰ ἔκανες ἀδελφέ, γιὰ τὴν ἀσθένειά σου. Ἄν ἦσουν ὁμῶς τέλειος μοναχός, δὲν θὰ ἔβαζες στὸ νοῦ σου πὼς εἶμαστε γυναῖκες.

* * *

ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ, πρόσεχε μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν, ὅταν μελετᾷς τὰς θείας Γραφάς, νὰ πίνῃς μὲ ἀπληστίαν τὴν γλυκερὰν παχύτητα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν μελέτην, ἀπαράλακτα ὅπως τὸ νήπιον πίνει γάλα ἀπὸ τὸν μητρικὸν μαστόν. Ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν θὰ πληροφορηθῆς τὰ λαμπρὰ κατορθώματα τῶν ἀρετῶν καὶ οὕτω ἡ καρδιά σου θὰ γεμίσῃ ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην.

Ἐὰν οἱ ἐρμηνευταὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου τούτου μὲ μεγάλην φροντίδα μελετοῦν τὴν ἀνύπαρ-

κτον σοφίαν, διότι ἡ σοφία τοῦ παρόντος κόσμου «μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι», μέ πολὺ περισσότερον ἐνθουσιασμὸν πρέπει ἡμεῖς νὰ μελετῶμεν καὶ νὰ ἀποστηθίζωμεν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας· καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐπαινεῖ καὶ μακαρίζει τοὺς ἐξερευνῶντας «τὰ μαρτύρια Αὐτοῦ», διότι οἱ τοιοῦτοι θὰ ἀναζητήσουν τὸν Θεὸν μέ ὄλην των τὴν καρδίαν.

Ἐπάρχει περισσότερον διεστραμμένος ἀπ' αὐτόν, ποῦ διαθέτει γλυκὺ καὶ εὐγεστον ὕδωρ καὶ δὲν ποτίζει διψασμένην ψυχὴν; Ἐπάρχει πλέον φθονερός ἀπ' αὐτόν, ποῦ κατέχει ὠφέλιμον βιβλίον καὶ δὲν τὸ δίδει καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν του, διὰ νὰ οἰκοδομηθῆ πνευματικῶς; Ἀλλὰ καὶ ζύναται νὰ φαντασθῆς περισσότερον ὀκνηρὸν ἄνθρωπον, ἀπ' αὐτόν ποῦ διψᾷ καὶ ἐνῶ κάθεται πλησίον πηγῆς, δὲν ἀπλώνει τὰ χέρια του διὰ νὰ πάρῃ νερὸ νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν δίψα του; Ἐπάρχει περισσότερον ἀπρόκοπτος καὶ πνευματικῶς ἀδιάφορος, ἀπ' ἐκεῖνον, ποῦ ἐνῶ ἔχει ἢ λαμβάνει θρησκευτικὸν βιβλίον, ἐν τούτοις δὲν φροντίζει νὰ τὸ μελετήσῃ:

Ἀδελφέ μου, κόπιασε καὶ σὺ μαζί μ' ἐκεῖνον ποῦ σέ παρακαλεῖ νὰ τὸν μάθῃς γράμματα, γιὰ νὰ μπόρῃ νὰ μελετᾷ τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὐλογῇ τὸ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά Του. Νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ ἀποδώσῃ τὸν μισθὸν σου διὰ τὸν κόπον σου αὐτόν. (Ἄγ. Ἐφρ. εἰ.)

* * *

ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ, ὀνομάζεις τὸν ἑαυτόν σου πνευματικῶς μορφωμένον; Ἀπὸ τὰ ἔργα σου θ' ἀντιληφθῆς τὴν πραγματικότητά αὐτοῦ τοῦ χαρακτηρισμοῦ· διότι ὅπως ἀκριδῶς τὸ σῶμα εἶναι νεκρὸν χωρὶς τὸ πνεῦμα, ἔτσι καὶ ἡ ξηρὰ γνῶσις χωρὶς τὰ ἀνάλογα πνευματικὰ ἔργα, εἶναι νεκρὰ καὶ ἀνωφελῆς. Ἐὰν δὲ εἶναι πλάνη δι' ἓνα χριστιανὸν νὰ μὴ γνωρίζῃ τὴν Γραφήν, εἶναι διπλῆ πλάνη, δταν γνωρί-

ζη μὲν τὴν Γραφήν, πλὴν ὅμως τὴν καταφρονεῖ, μὴ ἐφρ-
μόζων τὰ διδάγματα αὐτῆς εἰς τὴν ζωὴν του.

* * *

ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ, ἡ σοφία δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰς πολ-
λὰς γνώσεις καὶ τὰ πολλὰ γράμματα, ἀλλ' ὅπως λέγει ἡ
Ἁγία Γραφή: «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλή ἁγί-
ων συνέσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς».
Εἶναι ὀρθὸν αὐτό, διότι ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν γεννᾷ ἀγαθὴν
διάνοιαν, ἡ δὲ ἀγαθὴ διάνοια εἶναι ποταμὸς ὕδατος ζῶν-
των καὶ αὐτὸς ποὺ τὴν ἀπέκτησε, θὰ γεμίση ἀπὸ τὰ εὐεργε-
τικὰ καὶ ζωηφόρα αὐτῆς ὕδατα.

Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξη πραγματικὴ σοφία, οὔτε φρό-
νησις, ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει φόβος Κυρίου· διότι ὁ πλου-
τος τῆς σοφίας εἶναι νὰ σέβῃς τὸν Κύριον, εἰς τὸν ὁποῖον
ἀνήκει πάντοτε ἡ δόξα. Ἄμην. (Ἁγ. Ἐφραίμ)

* * *

ΕΝΑΣ ἀρχάριος Μοναχὸς ποὺ πῆγε νὰ ἐξομολογηθῆ
σὲ κάποιον Γέροντα, ἀνάμεσα στ' ἄλλα τοῦ ἔκανε κι' αὐτὴ
τὴν ἐρώτησι:

—Γιατί, Ἀδελφὸ μου, πέφτω τόσο συχνὰ σὲ ἀμέλεια;

—Σοῦ λείπει ἡ πίστις ποὺ θὰ σὲ ἔκανε νὰ βλέπῃς παν-
τοῦ τὸν Θεόν, γι' αὐτὸ μπορεῖς ν' ἀμεριμνᾷς καὶ ν' ἀμελήῃς
τῆ σωτηρία σου, ἐξήγησε πολὺ σοφὰ ὁ διακριτικὸς Γέροντας.

* * *

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ κάποιας σκῆτης περικύκλωσαν ἔναν
ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Πατέρας, γιὰ ν' ἀκούσουν λόγο πνευματικὸ
ἀπὸ τὸ στόμα του.

—Γιατί ἡ ψυχὴ δὲν προσελκύεται ἀπὸ τὰς ὑποσχέσεις

τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εὐκολώτερα παρασύρεται ἀπὸ τῆς ἀπατη-
λῆς τοῦ κόσμου; ἐρώτησε κάποιος.

—Γιατὶ δὲν ἔχει πίστι, ἀποκρίθηκε ὁ Γέρων. Ὅταν
διὰ τῆς πίστεως γευθῇ ἡ ψυχὴ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, εἶναι
ἀδύνατον πιά νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ κό-
σμου.

* * *

ΟΣΟ ΦΕΡΝΟΥΜΕ διαρκῶς στὸ νοῦ μας τὰ κακὰ ποῦ
τυχὸν μᾶς προξένησαν οἱ ἀδελφοί μας, ἔλεγε ὁ Ὅσιος Μα-
κάριος, τόσο ἀπομακρύνουμε τὸν Θεὸν ἀπ' αὐτόν. Ὅταν τὰ
λησημονοῦμε παρευθῆς, δὲν τολμοῦν οἱ δαίμονες νὰ μᾶς πει-
ράξουν.

* * *

ΕΝΑΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ποῦ φιλονείκησε μὲ κάποιον ἄλλον
πῆγε στὸ γείτονά του Γέροντα καὶ τοῦ ἐξωμολογήθη:

—Ὁ τάδε ἀδελφός, Ἀββᾶ, πολὺ μ' ἐπίκρανε κι' ὁ
λογισμὸς μου μὲ θασανίζει νὰ ἐκδικηθῶ.

—Κλείσου στὸ κελλί σου, Ἀδελφέ, καὶ μὴ πάφης νύ-
κτα - μέρα νὰ προσεύχεσαι γιὰ κείνον. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο
μόνο θ' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ πάθος ποῦ θράζει μέσα σου,
τὸν συμβούλεψε ὁ Γέρων.

Ὁ ἀδελφός ὑπήκουσε καὶ σὲ μιὰ ἐβδομάδα μέσα ἔβρι-
σκε τὴν ψυχικὴν του ἡρεμία.

* * *

ΑΝ ΚΑΝΕΙΣ σὲ ὑδρίση, λέγει κάποιος Πατήρ, σὺ
εὐλόγησέ τον. Ἐὰν δεχθῇ τὴν εὐλογία, εἶναι καλὸ καὶ γιὰ
τοὺς δυό. Ἐὰν ὅμως δὲν τὴν δεχθῇ, ἐσὺ παίρνεις ἀπὸ τὸν
Θεὸν τὴν εὐλογία καὶ μένει σ' αὐτόν ἡ ὕβρις.

* * *

ΕΝΑΣ ἀρχάριος Μοναχὸς πῆγε στενοχωρημένος στὸν Ὅσιο Ποιμένα.

—Ἐπεσα σὲ μεγάλο σφάλμα, Ἀββᾶ, τοῦ ἐξωμολογήθηκα, καὶ θέλω τοῦλάχιστον τρία χρόνια γιὰ νὰ μετανοήσω.

—Εἶναι πολλά, τοῦ εἶπε ὁ Ὅσιος.

—Εἶναι ἀρκετοὶ τρεῖς μῆνες, τότε;

—Καὶ τόσο εἶναι πολύ, ἀποκρίθηκε ὁ Ὅσιος. Ἐγὼ σοῦ λέγω πῶς, ἀν εἰλικρινὰ μετανοήσης καὶ πάρης σταθερὴ ἀπόφασι νὰ μὴ ἐπαναλάβῃς ποτὲ τὸ ἴδιο σφάλμα, σὲ τρεῖς μέρες σὲ δέχεται ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ.

* * *

ΑΛΛΟΣ Ἀδελφὸς ρώτησε τὸν ἴδιο Γέροντα, ἀν ὁ Θεὸς εὐκολὰ συγχωρῇ τὶς ἀμαρτίες τοῦ ἀνθρώπου.

—Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ συγχωρῇ, τέκνο μου, Ἐκείνος ποὺ δίδαξε τὴ μακροθυμία στοὺς ἀνθρώπους; Δὲν παραγγέλλει στὸν Πέτρο νὰ συγχωρῇ ἐκεῖνον ποὺ τοῦ σφάλει: «ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ» δηλαδή ἀπ' ἀπειρον; ἀποκρίθηκε ὁ Ἅγιος Γέρων.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ ἄλλος πάλι ζήτησε νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὶ ἀκριβῶς εἶναι μετάνοια.

—Ἡ μὴ ἐπανάληψις τῆς ἰδίας ἀμαρτίας, ἀποκρίθηκε ὁ Ὅσιος Ποιμὴν.

* * *

ΕΝΑΣ ἀδελφὸς ἐξωμολογήθηκα στὸν Ἀββᾶ Σισιών.

—Ἐπεσα, Πάτερ. Τί νὰ κάγω τώρα;

—Σήκω, τοῦ εἶπε μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ του ἀπλότητα ὁ Ἅγιος Γέροντας.

—Σηκώθηκε, Ἄβδᾶ, μὰ πάλι ἔπεσα στὴν καταραμένη ἁμαρτία, ὠμολόγησε μὲ θλίψη ὁ ἀδελφός.

—Καὶ τί σ' ἐμποδίζει νὰ ξανασηκωθῆς;

—Ὡς πότε; ρώτησε ὁ Ἀδελφός.

—Ἔως ὅτου σὲ βρῆ ὁ θάνατος ἢ στὴν πτώσι ἢ στὴν ἔγερσι. Δὲν εἶναι γραμμένο «ὅπου εὗρῶ σε ἐκεῖ καὶ κρινῶ σε»; ἐξήγησε ὁ Γέροντας. Μόνο εὐχου στὸν Θεὸ νὰ βρεθῆς τὴν τελευταία σου στιγμὴ σηκωμένος μὲ τὴν ἁγία μετάνοια.

* * *

ΕΝΑΣ νέος μοναχὸς ἐξομολογήθηκε σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς πατέρας μὲ βαθύ ψυχικὸ πόνο πὼς οἱ λογισμοὶ του τὸν πολεμοῦσαν νὰ γυρίσῃ πίσω στὸν κόσμο.

—Ἀσκοπα μένω στὴν ἔρημο, ἄβδᾶ. Τίποτε δὲν κάλυψαι καὶ σίγουρα δὲν θὰ σωθῶ.

—Κι' ἂν ἀκόμη τέκνο μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ σοφὸς Γέρον, δὲν προφθάσωμε νὰ μποῦμε στὴν γῆ τῆς ἐπαγγελίας, εἶναι πιὸ συμφέρον γιὰ μᾶς ν' ἀφήσωμε τὰ κόκκαλά μας στὴν ἔρημο παρὰ νὰ γυρίσωμε πίσω στὴν σκλαβιά τῆς Αἰγύπτου.

* * *

ΕΝΑΣ πολὺ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος μοναχὸς εἶχε μὲ ἀδελφή στὴν πόλι, ποὺ ζοῦσε βίο ἄσωτο καὶ παρέσυρε πολλοὺς νέους στὴν ἁμαρτία. Οἱ ἀδελφοὶ στὴν ἔρημο συχνὰ παρώτρυναν τὸν μοναχὸ νὰ πάη ὡς τὴν πόλι, νὰ συνετήσῃ τὴν παραστρατημένη ἀδελφή του. Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ ἐδίσταζε. Φοβόταν τοὺς κινδύνους ποὺ κρύβει ὁ κόσμος γιὰ τοὺς νέους μοναχοὺς. Ὑστερα ὁμῶς γιὰ τὴν ὑπακοὴ ἀποφάτισε νὰ κατέβῃ.

Μόλις πλησίασε στὸ πατρικὸ του σπίτι, οἱ γείτονες πρόλαβαν καὶ εἰδοποίησαν τὴν ἀδελφή του. Ἡ καρδιά τῆς

παραστρατημένης κόρης σκίρτησε στ' αναπάντεχο ἄκουσ· α.
Χρόνια ἐπιθυμοῦσε νὰ ἴδῃ τὸν ἀγαπημένο της ἀδελφό. Πα-
ράτησε τὴν συντροφιά της καὶ ὅπως θρῖσκόταν τὴν στιγμὴν
ἐκείνη μέσα στὸ σπίτι της, μὲ γυμνὰ πόδια καὶ ξέσκεπη
τὴν κεφαλή, ἔτρεξε στὸν δρόμο νὰ τὸν ὑποδεχθῇ.

Ἐντυπωσθέντα μὲ τὰ μάτια τοῦ ἐκείνος τὸν ξεπεσμό
της, ταραχτήκε. Ἐκλαψε ἡ ψυχὴ του. Δὲν λυπᾶσαι τὸν
ἑαυτὸ σου, ἀδελφὴ μου τῆς εἶπε μὲ θλίψη, κι' ἐκείνους πρὸς
ἕξ αἰτίας σου παραστρατοῦν; Συλλογίσου τί σε περιμένει
ὕστερα ἀπ' τὸν θάνατο.

Τὸ ἀγνὸ πρόσωπο τοῦ ἀδελφοῦ, ἡ σεμνὴ του στάσις, τὰ
δάκρυα τῆς συμπόνιας, ποὺ ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ μαζὶ
μὲ τὸν δίκαιο ἔλεγχο, συγκλόμισαν τὴν ἁμαρτωλὴν.

— Ὑπάρχει καὶ γιὰ μένα σωτηρία; ψιθύρισαν τὰ χεί-
λη της.

Ἦ, ναι. Ἄρκει εἰλικρινὰ νὰ τὸ θελήσης.

— Πᾶρε με μαζὶ σου, παρακάλεσε, καὶ μὴ μ' ἀφήνης
μόνη νὰ παλεύω μὲ τ' ἄγρια κύματα τῆς ἁμαρτίας.

— Φόρεσε τὰ σανδάλια σου, σκέπασε καὶ τὴν κεφαλὴν
σου καὶ ἀκολούθησέ με, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ μοναχός.

— Ἄφησε νὰ ἔλθω ὅμως εἶμαι, ἀδελφέ, γιατίι πρὸς
ξέρεϊ ἄν, μπαίνοντας σ' αὐτὸ τὸ ἐργαστήρι τοῦ σατανᾶ, θὰ
ἔχω τὴ δύναμι νὰ ξαναθῶ.

Ὁ μοναχὸς ἰκανοποιήθηκε ἀπὸ τὴ σταθερότητά της.
Χωρὶς χρονοτριβὴ τὴν ὠδήγησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ τρά-
θηξαν μαζὶ τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔρημο. Σκόπευε νὰ τὴν πάη
σ' ἕνα γνωστὸ γυναικεῖο Μοναστήρι. Καθὼς περπατοῦσαν,
διέκριναν ἀπὸ μακριὰ νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος τοὺς ἕνα
καραβάνι.

— Παραμέρισε λίγο, ἀδελφὴ μου, τῆς εἶπε ὁ μοναχός.
Κρύψου πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους, γιατίι οἱ ἄνθρωποι πρὸς

δὲν ξέρουν πὼς εἶσαι ἀδελφή μου, μπορεῖ, βλέποντάς μας μαζί, νὰ σκανδαλιστοῦν.

Ἐκείνη συμμορφώθηκε ἀμέσως μὲ τὴ σύστασί του. Ὅταν προσπέρασε τὸ καραβάνι, ὁ ἀδελφὸς τὴν φώναξε νὰ συνεχίσουν τὸ δρόμο τους. Δὲν ἔδειξε νὰ ἀκουσε. Ἐκεῖνος πῆγε κοντά, τῆς ξαναμίλησε, τὴ σκούνησε μὲ τὸ πόδι του. Δὲν ἔδειχνε σημεῖα ζωῆς. Εἶχε πεθάνει. Εἶδε τὰ γυμνά τῆς πόδια καταματωμένα καὶ ξεσπισμένα ἀλύπητα ἀπὸ τὰ λιθάρια τοῦ δρόμου καὶ τ' ἀγκάθια.

Ἀπαρηγόρητος ὁ μοναχὸς γιὰ τὸν αἰφνίδιο θάνατο τῆς ἀδελφῆς του γύρισε στὸ κελλί του. Ἡ ἀμφιβολία τὸν κατάρρωγε.

— Ἀδύνατο νὰ σώθηκε, τοῦ ἔλεγε ὁ λογισμὸς του, ἀφοῦ δὲν πρόλαβε νὰ κάνῃ ἔργα μετανοίας.

Διηγήθηκε στοὺς Γέροντας στὴν ἔρημο μὲ κάθε λεπτομέρεια ὅλα ὅσα συνέβησαν. Ἐκεῖνοι ὤρισαν νηστεία καὶ προσευχή γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς. Ἀποκαλύφθηκε τότε σ' ἕνα ἀγιώτατο Ἐρημίτη, πὼς ὁ Θεὸς δέχτηκε τὴ μετάνοιαν τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ τὴν κατάταξε μὲ τοὺς δικαίους γιὰ τὴν αὐταπάργησι πού ἔδειξε, ὥστε νὰ περιφρονήσῃ, ὄχι μόνον τὰ ὕλικά πράγματα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιο τῆς τὸ σῶμα.

* * *

ΝΑ ΤΙ διαβάζομε στ' «Ἀσκητικά» τοῦ μεγάλου διδασκάλου τοῦ ἀσκητισμοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου «Μὲ τὰ ἴδια μέσα πού ἔχασες τὸ ἀγαθὸ, προσπάθησε πάλι νὰ τὸ ἀποκτήσῃς. Χρυσάφι χρωστᾷς στὸν Θεό; Δὲν θέλει ἀπὸ σένα μαργαριτάρια. Τὴ σωφροσύνη σου ἔχασες; Δὲν σοῦ γυρεύει ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ τὸν ἀγιασμὸ τοῦ σώματος ἀπαιτεῖ. Περιφρονεῖς τὴν ἐντολὴ τῆς ἀγάπης, νικημένος ἀπὸ τὸ πά-

θος τοῦ φθόνου; Για ποιο λόγο πολεμᾷς τὸν ὕπνο μὲ ἀμε-
τρες ἀγρυπνίες ἢ ἀφανίζεις τὸ σῶμα σου μὲ ὑπερβολικὴ νη-
στεία; Αὐτὰ δὲν σοῦ προσφέρουν καμμιὰ ὠφέλεια, δὲ για-
τρεύουν τὸν φθόνο. Κάθε ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς, ὅπως καὶ
τοῦ σώματος, χρειάζεται εἰδικὰ φάρμακα καὶ θεραπεία
ἀνάλογη».

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ σοφὸς πατὴρ λέγει: Ἐκεῖνος ποὺ ἀδικεῖ
ταὶ καὶ συγχωρεῖ, ὁμοιάζει μὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐκεῖνος ποὺ
δὲν ἀδικεῖ μὲν, ἀλλ' οὔτε γὰ ἀδικῆται τοῦ ἀρέσει εἶνα. ἐτῆ
θέσει τοῦ Ἀδάμ. Ὁ ἀδικὸς ὅμως, ὁ κακεντρεχῆς κι' ὁ συ-
κοφάντης δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν διάβολο».

* * *

ΜΑΣ ΛΕΓΕΙ ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Ἀπόστολος Ἰάκω-
βος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, τὴν ὥρα ποὺ
ὠδηγεῖτο στὸ μαρτύριο, συνήντησε στὸ δρόμο ἐκεῖνον ποὺ
τὸν εἶχε καταδώσει. Τὸν σταμάτησε καὶ τὸν ἐφίλησε λέ-
γοντάς του:

—Εὐρήγευε, ἀδελφέ.

Βλέποντας ἐκεῖνος τόση ἀνεξικακία, ἐθαύμασε κι' ἐ-
φώναξε μὲ ἐνθουσιασμό:

—Χριστιανὸς εἶμαι ἀπὸ σήμερα κι' ἐγώ.

Ἔστερα ἀπ' αὐτὴ τὴν ὁμολογία ἀποκεφαλίστηκε μαζί
μὲ τὸν Ἀπόστολο.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ ἄλλος νέος παραστράτησε, μὰ τόσο μετα-
νόησε, ὅταν ἡ θεία Χάρις τὸν ἐπεσκέφθηκε στὸ ἄκουσμα
ἐνὸς μόνο κηρύγματος, ποὺ ἄφησε τὸν κόσμον καὶ ἐγένε κη-
λόγερος. Ἐφτιαξε μιὰ καλύδα στὴν ἔρημον κι' ἐκλαίει κάθε

μέρα με πολὺ πόνο τὶς ἁμαρτίες του. Μὲ τίποτε δὲ μποροῦσε νὰ παρηγορηθῆ.

Μιὰ νύχτα, παρουσιάστηκε στὸν ὕπνο του ὁ Ἰησοῦς, περιτριγυρισμένος ἀπὸ φῶς οὐράνιο. Πῆγε κοντὰ του με καλωσύνη:

—Τί ἔχεις, ἄνθρωπε, καὶ κλαῖς με τόσο πόνο; τὸν ρώτησε με τὴ γλυκεῖα φωνή Του.

—Κλαίω, Κύριε, γιατί ἔπεσα, εἶπε με ἀπελπισία ὁ ἁμαρτωλός.

—ὦ, τότε σήκω.

—Δὲ μπορῶ μόνος, Κύριε.

Ἄπλωσε τότε τὸ θεϊκό Του χέρι ὁ Βασιλιάς τῆς ἀγάπης καὶ τὸν βοήθησε νὰ σηκωθῆ. Ἐκεῖνος δὲν σταμάτησε νὰ κλαίη.

—Τώρα γιατί κλαῖς;

—Πονῶ, Χριστέ μου, γιατί σὲ λύπησα. Εὐόεψα τὸν πλοῦτο τῶν χαρισμάτων Σου σὲ ἄσωτίες.

Ἔβαλε τότε με στοργή τὸ χέρι Του ὁ φιλόανθρωπος Δεσπότης στὸ κεφάλι τοῦ πονεμένου ἁμαρτωλοῦ καὶ τοῦ εἶπε με ἰλαρότητα:

—Ἀφοῦ γιὰ μένα πονᾷς τόσο πολὺ, ἐγὼ ἔκλυσα πιά νὰ λυπᾶμαι γιὰ τὰ περασμένα.

Ὁ νέος σήκωσε τὸ βλέμμα του νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Σωτῆρα του, μὰ Ἐκεῖνος δὲν ἦτο πιά ἐκεῖ. Στὴ θέσι ποῦ πατοῦσε εἶχε σχηματισθῆ ἕνας πελώριος ὀλόφωτος σταυρός. Λυτρωμένος πιά ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας, ἔπεσε καὶ τὸν προσκύνησε.

Μ' εὐγνωμοσύνη στὴν ψυχή, ὕστερα ἀπὸ τὸ δράμα ἐκεῖνο, κατέβηκε πάλι στὴν πολιτεία ὁ νέος γιὰ νὰ γίνῃ πιά θερμὸς κήρυκας τῆς μετανοίας καὶ νὰ ὀδηγήσῃ στὸ Χριστὸ πολλοὺς ἄλλους παραστρατημένους.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ πολὺ γέρος Ἐρημίτης ἀρρώστησε καὶ βασανιζόταν μόνος του, γιατί δὲν βρισκόταν σ' ἐκείνη τὴν ἐρημιὰ ἄνθρωπος γὰ τὸν φροντίσει. Βλέποντας τὴν ὑπομονή του ὁ Θεός, φώτισε ἕνα νέο Μοναχὸ γὰ πάη ὡς τὴν καλύδα του. Σὰν τὸν βρῆκε βαρεια ἄρρωστο, στάθηκε μὲ ἀγάπη στὸ πλευρό του γὰ τὸν ἀνακουφίσει. Τὸν ἔπλυε, τοῦ ἔφτιαξε ἕνα ἀχυρένιο στρώμα καὶ τοῦ μαγείρεψε λίγο φαγητό.

— Πίστεφέ με, ἀδελφέ, τοῦ εἶπε μ' εὐγνωμοσύνη ὁ Γέροντας, πὼς εἶχα ἐντελῶς ξεχάσει ὅτι ὑπάρχουν τέτοιες ἀναπαύσεις στοὺς ἀνθρώπους.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἔφερε κρασί γιὰ γὰ τὸν τογώσει. Σὰν τὸ εἶδε ὁ Γέροντας, δάκρυσε καὶ ψιθύρισε:

— Τέτοια περιποίησι δὲν περιμένα μέχρι τὸν θάνατόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΟΤΑΝ σέ τιμοῦν οἱ ἄνθρωποι, τότε νὰ ταπεινώνεσαι περισσότερο καὶ νὰ λές στοὺς λογισμοὺς σου· ἂν ἤξεραν ποιὸς εἶμαι στ' ἀλήθεια, δὲ θὰ μοῦ ἔδειχναν καμμιὰ ὑπόληψιν. Ἔτσι δὲ θὰ ζημιωθῇ ἡ ψυχὴ σου, ἔλεγε σοφὸς γέρων.

* * *

ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ποὺ ἀνθοῦσε ὁ ἀσκητισμὸς στὴν Αἴγυπτο, ζοῦσε στὴν Ἀλεξάνδρεια μιὰ ὀρφανὴ κόρη ποὺ τὴν ἔλεγαν Ταῖσία. Ὅταν πέθαναν οἱ καλοὶ γονεῖς της, τῆς ἄφησαν κληρονομία πρῶτα ἀπ' ὅλα τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν ἀγάπη τους γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ξένους κι' ὕστερα ἕνα μεγάλο σπίτι καὶ πολλὰ χρήματα γιὰ νὰ πορεύεται.

Ἡ κόρη, ἀπὸ μεγάλη εὐλάβεια πρὸς τοὺς Ἐρημίτας, ἔκανε τὸ σπίτι της ξενῶνα γιὰ χάρι τους κι' ὅταν κατέβαιναν στὴν πόλιν νὰ πουλήσουν τὰ ἐργόχειρά τους τοὺς περιποιόταν μ' ὅλη της τὴν καρδιά. Μὲ τὰ χρόνια ὁμως τὰ λεπτὰ τῆς Ταΐσιας ξοδεύονταν κι' ἡ ἴδια ἄρχισε νὰ στερεῖται. Τότε μπῆκαν στὴ μέση κακοὶ καὶ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι. Ἐκμεταλλεύτηκαν τὴ δυστυχίαν της καὶ μὲ τὴ πονηρίαν τους τὴν παρέσυραν στὴν διαφθορά. Ἡ ὡραία Ταῖσία κατάντησε διάσημη ἑταίρα.

Ὅταν ἔμαθον τὸ κατρακύλισμα τῆς ὀρφανῆς κόρης οἱ

Πατέρες τῆς ἐρήμου, ἀποφάσισαν νὰ κάνουν ὅ,τι περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τους γιὰ νὰ τὴ σώσουν.

—Ἐκείνη, ὅταν εἶχε τὰ μέσα, μᾶς ἔδειχνε ὅλη τὴ συμπάθειά της, ἔλεγαν μεταξύ τους. Τώρα ποῦ κινδυνεύει ἡ ψυχὴ της, πρέπει νὰ ξεπληρώσωμε κι' ἐμεῖς τὸ χρέος μας σ' αὐτή. Ἀνέθεσαν λοιπὸν στὸν ἀβδᾶ Ἰωάννη τὸν Κολοβὸ τὴ λεπτὴ καὶ δύσκολη ἀποστολή. Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ δίστασε. Τοῦ φαινόταν ἀκατόρθωτο τὸ ἔργο. Τέλος ὁμως, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ παρήκοος στοὺς πατέρας, ἀποφάσισε νὰ κατέβῃ στὴν πόλι καὶ νὰ παρουσιαστῇ στὸ σπίτι τῆς ἀμαρτωλῆς. Πᾶρεκάλεσε τὴν θυρωρὸ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὴν κυρία της.

—Φύγε ἀπ' ἐδῶ, παλιοκαλόγερε, τοῦ φώναξε ἐκείνη θυμωμένη. Φάγατε πρῶτα τὴν περιουσία της κι' ἀκόμα δὲ παύετε νὰ τὴν ἐνοχλῆτε.

Ὁ ἀβδᾶς δὲν ἀπελπίστηκε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ παρακαλῇ νὰ ἰδῇ τὴν Ταῖσία, γιὰ κάτι πολὺ ὠφέλιμο γι' αὐτήν, ἔλεγε. Μπροστὰ στὴ μεγάλη του ἐπιμονή, ἡ γρηὰ ὑποχώρησε καὶ πῆγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν κυρία της.

—Αὐτοὶ οἱ καλόγεροι ψαρεύουν συχνὰ στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα καὶ βρίσκουν μαργαριτάρια, εἶπε ἡ Ταῖσία. Φέρε τον ἐπάνω. Κυττάχθηκε στὸν καθρέπτη της, ἔφτιαξε τὰ μαλλιά καὶ τὰ φορέματά της, ἔρριξε καὶ κάμποσο ἄρωμα ἐπάνω της καὶ ξάπλωσε στὸ χαμηλὸ ντιβάνι, μὲ τὸ ὕφος τῶν ξεπεσμένων γυναικῶν, γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἐρημίτη.

Ὁ Ἀβδᾶς Ἰωάννης πέρασε στὸ δωμάτιο περίλυπος. Στάθηκε ἀπέναντί της. Τὴν κύτταξε ἀρκετὴ ὥρα ἀμίλητος μὲ οἶκτο. Ὅστερα τῆς εἶπε μὲ σιγανὴ φωνή.

—Σὲ τί σοῦ ἔφταιξε ὁ Χριστὸς μας, Ταῖσία, καὶ τὸν προσβάλλεις τόσο ἀσπλαγχνα; Σταμάτησε. Δὲν μποροῦσε νὰ συνεχίσῃ. Τὸν ἐπνιγαν οἱ λυγμοί. Ἀπὸ τὰ βαθουλωμένα μάτια του ἔτρεχαν καυτερὰ δάκρυα. Ἐκείνη ἔνοιωσε συ-

στολή. Ἐφησε τὴν ἄπρεπη προκλητικὴν στάσιν αὐτῆς καὶ στενοχωρημένη τὸν ἐρώτησε:

—Γιατί κλαῖς, ἀδελφὴ;

—Πῶς νὰ μὴν κλάψω, κόρη μου, ποὺ βλέπω τὸ σατανᾶ νὰ παίζει στὴν μορφὴ σου;

Ἡ κόρη ταραχτήκε. Ρίγος διαπέρασε δλόκληρο τὸ κορμὶ αὐτῆς.

—Τώρα ποὺ ἦρθες, εἶναι πολὺ ἀργά, Γέροντα. Δὲν ἔχει μείνει τίποτε ὄρθιο μέσα μου. Τὰ κύλισα ὅλα στὴ λάσπη, σιγομουρμούρισε συγχυσμένη.

Ἦθελε καὶ κάτι ἄλλο νὰ πῆ, ἀλλὰ σταμάτησε. Ὁ Γέροντας περιμένε μὲ σταυρωμένα χέρια. Μέσα του προσευχόταν τόσο δυνατὰ γιὰ τὴ σωτηρίαν αὐτῆς κόρης, ποὺ λὲς καὶ γύρευε νὰ τραντάξῃ τὰ οὐράνια.

—Ἵπάρχει: τάχα τώρα σωτηρία καὶ γιὰ μένα, Ἀδελφὴ; ψιθύρισε μὲ ἀμφιβολίαν ἐκείνη.

—Ὡ ναι, ὑπάρχει, κόρη μου, φώναξε μὲ ἀγωνίαν ὁ Γέροντας. Ἡ μετάνοια φέρνει σωτηρίαν.

Τὸ θαῦμα, ποὺ τότε ὥρα γύρευε μὲ τὴν προσευχὴν αὐτῆς, ἔγινε τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Ἡ Ταῖσία ἔπεσε συντριμμένη στὰ πόδια αὐτοῦ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια παρακάλεσε:

—Βγάλε με ἀπὸ δῶ μέσα, Πάτερ. Δεῖξε μου τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας.

—Ἀκολούθησέ με.

Χωρὶς ἄλλη κουβέντα ἡ κόρη σηκώθηκε καὶ ἀκολούθησε τὸν Γέροντα. Ἐκεῖνος ἐθαύμασε πῶς δὲν ἔδειξε κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ σπιτικὸν αὐτῆς. Πῆραν τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔρημον. Μὰ εἶχαν πολὺ ἀκόμη νὰ βαδίσουν καὶ τοὺς ὄρθηκε ἡ νύχτα. Σταμάτησαν. Ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης ἔκοψε μερικὸς θάμνους καὶ ἔφτιαξε ἕνα πρόχειρο κρεβάτι γιὰ τὴν κόρη.

—Κοιμήσου ὡς νὰ ξημερώση, τὴν συμβούλεψε. Ἐχο-
με νὰ κάνωμε ἀκόμη πολὺ δρόμο.

Ἐκείνος ἀπομακρύνθηκε κάμποσο. Εἶπε τὶς προσευ-
χὲς του καὶ πλάγιασε στὸ χῶμα νὰ ξαποστάση, παίρνοντας
γιὰ προσκεφάλι του μιὰ σκληρὴ πέτρα. Πῆρε λίγο ὕπνο
καὶ ξύπνησε πάλι τὰ μεσάνυχτα νὰ συνεχίσῃ τὴν προσευ-
χὴ του. Τότε παρουσιάστηκε μπροστὰ στὰ μάτια του ἕνα
θέαμα μεγαλειῶδες. Ἀπὸ τὸ σημεῖο, ποὺ εἶχε ἀφήσει τὴν
κόρη νὰ κοιμᾶται, ἄρχιζε ἕνας δρόμος ὀλοφώτεινος ποὺ ἀγ-
γιζε τὸν οὐρανό. Ἄγγελοι γοργόποδαροι ἀνέβαζαν μιὰ ψυ-
χὴ, ὀλόλευκη σὰν περιστέρι, στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ὁ-
σιος στάθηκε πολλὴ ὥρα καὶ κύτταζε συνεπαρμένος ἀπὸ τὸ
δραμα. Ἵστερα κίνησε νὰ πάη στὸ μέρος ποὺ βρισκόταν ἡ
Ταῖσία. Τῆς φώναξε νὰ ξυπνήσῃ. Δὲν ἄκουσε. Τὴν κίνησε
ἐλαφρά. Δὲν αἰσθανόταν. Εἶχε πιά πεθάνει.

Συγκινημένος βαθεῖα ὁ Ἐρημίτης, γονάτισε πλάϊ στὸ
ἄψυχο σῶμα καὶ παραδόθηκε σὲ θερμὴ προσευχὴ. Τότε
τοῦ φάνηκε πὼς μιὰ γλυκεῖα φωνὴ βεβαίωνε τὸ σαστισμέ-
νο λογισμό του:

—Ἄρκεϊ λίγος χρόνος βαθειᾶς συντριβῆς γιὰ νὰ βρῆ
ἡ ψυχὴ τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας.

* * *

ΤΡΙΣΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ ὁ μοναχὸς ποὺ ὑπομένει κό-
πους καὶ δοκιμασίες εὐχαριστῶντας τὸν Θεό, συγῆθιζε νὰ
λέγῃ ὁ Ἀββᾶς Κόπρις.

Κάποτε ἀρρώστησε ὁ ἴδιος πολὺ βαρειαὶ καὶ κατέπλη-
ξε τοὺς Ἀδελφοὺς μὲ τὴν ἀξιοθαύμαστη ὑπομονή του. Οὔτε
μιὰ φορὰ δὲ ζήτησε νὰ τοῦ γίνῃ ἡ παραμικρὴ ἐπιθυμία κι'
ἡ προσευχὴ δὲν ἔλειψε οὔτε στιγμὴ ἀπὸ τὰ χεῖλη του.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ Ἀδελφός ἐγγιὰ ὀλόκληρα χρόνια θασανιζόταν ἀπὸ ἓνα κακὸ λογισμό. Κάθε μέρα ἔκλαιγε κι' ἔλεγε κατακρίνοντας τὸν ἑαυτό του:

—Εἶμαι αἷτιος γι' αὐτόν. Θὰ χάσω τὴν ψυχὴ μου.

Ἀγωνιζόταν σκληρά. Τοῦ κάκου ἔρωτος. Ἦταν ἀδύνατον ν' ἀπαλλαγῆ. Στὸ τέλος κάμφθηκε ἡ ἀντίστασις του. Ἔπεσε σ' ἀπόγνωσι.

—Ἐχασα πιά τὴν ψυχὴ μου, συλλογίστηκε. Γιατί νὰ μένω ἄσκοπα στὴν ἔρημο; Ἄς γυρίσω στὸν κόσμο.

Ἔτσι πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὴν πολιτεία. Μὰ καθὼς περπατοῦσε μὲ βαρειά καρδιά, ἄκουσε πίσω του φωνή:

—Δυστυχισμένε, ἔτσι ποδοπατᾶς τ' ἀμάραντο στεφάνι πού ἐγγιὰ χρόνια μὲ τὴν ὑπομονή σου ἔπλεκες; Γύρισε πίσω νὰ τὸ ἀποτελειώσης.

Βάλσαμο παρηγορίας χύθηκε στὴ θλιμμένη καρδιά τοῦ Ἀδελφοῦ. Μὲ σταθερὸ βῆμα τώρα ξαναπῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔρημο. Μὰ κι' ὁ Ἀγαθὸς Θεὸς ἀφάνισε τὸ λογισμό του.

* * *

ΑΝ ΦΙΛΟΝΙΚΗΣΟΥΝ δύο ἀδελφοί, λέγει ὁ Ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Σῦρος, ἐκεῖνος πού θὰ ζητήσῃ συγγνώμη πρῶτος, θὰ κερδίσῃ τὸν στέφανο τῆς νίκης. Θὰ γίνῃ συγκατάβασις καὶ γιὰ τὸν ἄλλον, ἂν δὲν περιφρονήσῃ τὸν ἀδελφὸ του, ἀλλὰ προθυμοποιηθῆ νὰ εἰρηνεύσουν μεταξύ τους.

* * *

ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΚΙΑ δὲν μπορεῖς νὰ διώξῃς τὴν κακία, λέγει ὁ Ὅσιος Ποιμῆν. Ἄν λοιπὸν σοῦ κάνῃ κανένα κακὸ ὁ ἀδελφός σου, προσπάθησε σὺ νὰ τοῦ τὸ ἀνταποδώσῃς μὲ καλὸ. Μόνο ἡ καλωσύνη μπορεῖ νὰ νικήσῃ τὴν κακία.

* * *

ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ, νὰ εἶσαι πάντοτε νηφάλιος καὶ νὰ

προσέχης τὸν ἑαυτὸν σου. Ποτὲ γὰρ μὴ ἐπηρεάσῃ τὴν ψυχὴν σου ἀνθρώπου πρόσωπον, εἴτε μικροῦ κατὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν, εἴτε μεγάλου, εἴτε ἀκόμη δυνάστου. Κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν θὰ ἠμπορέσῃ γὰρ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ ἄσβεστον πῦρ τῆς κολάσεως. Πρόσεξε τί λέγει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ: «Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ;».

Μὴ χάσῃς λοιπὸν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἐξ αἰτίας τῆς προσκαίρου δόξης καὶ τιμῆς τῶν ἀνθρώπων, διὰ φαγητόν, ἢ ποτόν, ἢ ἔνδυμα, ἢ ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ ὕλικά πράγματα. Πάντα ταῦτα φθείρονται καὶ καταστρέφονται· αἱ πράξεις ὁμως ἐνὸς ἐκάστου, καὶ αἱ ἀγαθαὶ καὶ αἱ πονηραὶ, γράφονται καὶ μένουں παντοτείνά.

Ἄδελφέ μου, ὁ νοῦς σου πρὸς τὰ ἐπουράνια γὰρ στρέφεται καὶ αὐτὰ γὰρ σκέπτεται· ὄχι τὰ ἐπίγεια, ποὺ εἶναι πρόσκαιρα, διὰ γὰρ ἐπιτύχῃς ὅσα ὑπεσχέθη ὁ ἐπουράνιος Πατήρ εἰς τὰ τέκνα του καὶ ἀπολαύσῃς τὴν δόξαν, ποὺ ἀπολαμβάνουν ὅσοι εὐηρέστησαν τὸν Κύριον, δηλαδὴ οἱ ἅγιοι.

(Ἄγ. Ἐφραίμ)

* * *

ΘΥΜΩΔΗΣ ἄνθρωπος καὶ νεκρὸ ἀκόμη ἂν ἀξιωθῇ ν' ἀναστήσῃ, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Ἀγάθων, δὲ θὰ γίνῃ δεκτὸς στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

* * *

ΜΟΝΑΧΟΣ μεμφίμοιρος, θυμώδης κι' ἐκδικητικὸς δὲν εἶναι δυνατὸν γὰρ ὑπάρχει, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Ποιμὴν. Ὅσοι δηλαδὴ ἔχουν αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα, δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητά μοναχοί, ἔστω κι' ἂν φοροῦν τὸ σχῆμα.

* * *

ΣΑΝ ΗΜΟΙΝ νέος, διηγεῖται ὁ Ἀβδᾶς Ἰσίδωρος,

κατέδρακα κάποτε στὴν πόλι γὰ πουλήσω τὰ καλάθια μου
καὶ νοιώθοντας τὸν θυμὸ γὰ μὲ κυριεύη, παράτησα τὰ κα-
λάθια καὶ γύρισα τρέχοντας στὸ κελλί μου.

* * *

ΜΕΛΕΤΑ συνεχῶς καὶ ἀχόρταγα εἰς τὰ βιβλία τῶν
ιερῶν διδασκάλων περὶ τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ, διότι ἔτσι
καθοδηγεῖται ὁ νοῦς ν' ἀντιληφθῇ τὴν θαυμαστὴν τάξιν τῶν
κτισμάτων τοῦ Θεοῦ καὶ γὰ γνωρίσῃ τὰ ἔργα Αὐτοῦ. Τότε
ὁ νοῦς δυναμώνει καὶ διαμορφώνει, διὰ τοῦ δάθους τῆς με-
λέτης, νοήματα καὶ σκέψεις, ποὺ ἀπαστρέπτουν ἀπὸ φῶς·
ἐν τέλει ἡ μελέτη τῶν βιβλίων τῶν ιερῶν διδασκάλων βοη-
θεῖ τὸν νοῦν γὰ προχωρήσῃ μετὰ πνευματικῆς καθαρότητος
εἰς τὴ βαθυτέραν γνῶσιν τῶν κτισμάτων τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν μελετᾷς γὰ φροντίζης γὰ εἶσαι ἤρεμος εἰς ὄλα,
ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν βιοτικὴν μέριμνα καὶ ἀπὸ
τὴν ταραχὴν, ποὺ δημιουργοῦν εἰς τὴν ψυχὴν τὰ διάφορα
γεγονότα τῆς ζωῆς· τότε μόνον θὰ δυνηθῆς ν' ἀπολαύσῃς
τὴν γλυκυτάτην γεῦσιν τῆς κατανοήσεως τῶν ἀναγινωσκο-
μένων· ἡ ψυχὴ θὰ αἰσθανθῇ τὸ βαθύτερον νοημά των καὶ
ἀποτυπώνουσα συνεχῶς αὐτὰ θὰ εὐφραίνεται μυστικῶς.

Νὰ σέβεται τὰ βιβλία καὶ τὰς διδασκαλίας τῶν γνησίων
συγγραφέων καὶ γὰ μὴ θεωρῆς αὐτὰ ὅπως τὰ ἔργα, ποὺ ἔ-
χουν μόνον ἐξωτερικὴν ἀξίαν καὶ περιφρονοῦν τὰ θεῖα λό-
για, διὰ γὰ μὴ παραμείνης τυφλὸς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς
σου καὶ στερηθῆς τὸ θεοφιλὲς κέρδος των.

Νὰ ἀφοσιωθῆς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν,
ποὺ ἀποκαλύπτουν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν δρόμον πρὸς τὴν
πλέον ἐναργεστάτην ὀπτασίαν τοῦ θεοῦ μεγαλείου, ἔστω
καὶ ἄν, ἀμέσως, δὲν δοκιμάσῃς τὴν γλυκύτητα τῶν νοημά-
των, ἐπειδὴ ἀκόμη ὁ νοῦς σου δὲν ἔχει καθαρισθῆ καὶ δὲν
ἔχει ἀπομακρυνθῆ τῆς ὕλης.

Όταν δὲ σπικωθῆς διὰ τὴν προσευχὴν καὶ τὸν κανόνα, ἀντὶ τῆς κοσμικῆς ἐνασχολήσεως τοῦ νοῦ σου εἰς ὅσα εἶδες καὶ ἤκουσες, γὰρ ἐνδιατρίβης εἰς τὴν θαυτέραν κατανόησιν τῶν νοημάτων πρὸς ἀνέγνωσες εἰς τὰς θείας Γραφὰς καὶ γὰρ λησιμονῆς τὴν μέριμναν τῶν κοσμικῶν πραγμάτων· ἔτσι ὁ νοῦς σου θ' ἀρχίστη γὰρ καθαρίζεται· αὐτὴ δὲ εἶναι καὶ ἡ σημασία τοῦ ρητοῦ: «ψυχὴ βοηθεῖται ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως ὅταν στή εἰς προσευχὴν, καὶ πάλιν ἐκ τῆς προσευχῆς φωτίζεται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν».

Μέχρις ὅτου δεχθῆ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ψυχὴν του τὸν Παράκλητον, ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς, διὰ γὰρ ἐντυπωθῆ εἰς τὴν καρδίαν ἢ ἐνθύμησις τῶν ἀγαθῶν καὶ διὰ τῆς συνεχοῦς ἀναγνώσεως γὰρ ἀναγεώγεται μέσα του ἢ κίνησις πρὸς τὸ ἀγαθόν· ἔτσι θὰ προστατεύεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὰ δυσδιάκριτα μονοπάτια τῆς ἀμαρτίας, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἀπέκτησε τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, γὰρ ἀπομακρύνη ἀπὸ τὸν νοῦν τὴν λησιμοσύνην, πρὸς σβύνει τὰς ψυχωφελεῖς ἐνθυμήσεις καὶ ἐξαναγκάζει τὸν νοῦν γὰρ σκορπίζεται καὶ περιπλανᾶται εἰς ἀνωφελῆ πράγματα.

Διότι ὅταν πλέον ἢ δύναμις αὐτὴ τοῦ Πνεύματος ἐπικαθήσῃ εἰς τὴν ψυχικὴν δύναμιν, ἢ ὁποία ἐνεργεῖ μετὰ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ Πνεύματος, τότε εἰς τὴν καρδίαν ριζώνονται αἱ ἐντολαὶ τοῦ Πνεύματος ἀντὶ τοῦ νόμου τῶν Γραφῶν, καὶ οὕτω ὁ ἄνθρωπος πληροφορεῖται μυστικῶς ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, χωρὶς γὰρ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν αἰσθητὴν ὕλην, εἰς τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς του οἰκοδομῆς.

(Ἄβδᾶ Ἰσαάκ)

* * *

ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ Ἀδελφοὶ στή σκῆτη περικύκλωσαν μιὰ μέρα τὸν Ὅσιο Μακάριο καὶ τὸν παρακαλοῦσαν γὰρ τοὺς διδάξῃ πῶς γὰρ προσεύχονται.

—Τὸ μεγαλύτερο σφάλμα, ποὺ κάνομε στὴν προσευχή, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος εἶναι ἡ περιττολογία. Ἄρκει νὰ μάθῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑψώγῃ τὸ νοῦ του στὰ οὐράνια καὶ νὰ λέγῃ μ' ὄλη του τὴν ψυχὴ: «Κύριε, ἐλέησόν με, ὅπως γνωρίζεις καὶ ὅπως θέλεις». Τοῦτο εἶναι προσευχή.

Ὅταν πάλι νοιώθῃ δυνατὴ ἐπάνω του τὴν ἐπίθεσι τοῦ διαβόλου ἢ τὴν ἐπανάστασι τῶν κατωτέρων παθῶν του, ἅς τρέχῃ μὲ πίστι στὸν Οὐράνιο Πατέρα κι' ἅς φωνάζῃ σ' Αὐτὸν ὅχι μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδιά: «Κύριε, βοήθησέ με». Ἐκεῖνος γνωρίζει τὸν τρόπο νὰ βοηθήσῃ τὴν ψυχὴ, ποὺ πηγαίνει κοντὰ Του μ' ἐμπιστοσύνη.

* * *

ΑΕΝΕ γιὰ κάποιον ἐρημίτη στὴν Ραϊθῶ πῶς δὲν ἐβγαίνει ποτὲ ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα του. Πολλὲς φορές τὸν εἶχαν ἰδεῖ νὰ σταματᾷ τὸ πλέξιμό του καὶ νὰ κυττάζῃ περιλυπὸς τὴ γῆ. Κινοῦσε ἀργὰ-ἀργὰ, θλιμμένα τὸ κεφάλι, στέναζε βαθεῖα μὲ πόνου καὶ σιγομουρμούριζε:

—Ἄρα γε τί γίνεται;

Ἔμενε ἀρκετὴ ὥρα σιωπηλός, σκούπιζε τὰ δάκρυα, ποὺ σὰν ποτάμι ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ θαθουλωμένα μάτια του καὶ πάλι ἄρχιζε τὰ ἴδια.

—Τί συλλογίζεσαι, Ἄδδᾶ, καὶ εἶσαι τόσο πικραμένος; τὸν ρωτοῦσαν συχνὰ οἱ ἀδελφοί, ποὺ τοῦ πήγαίγαν λίγο φαγητό.

—Πῶς σήμερα εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα μου κι' ἄλλοίμονο δὲ φρόντισα νὰ ἐτοιμάσω τὴν ἔξοδό μου, ἀπαντοῦσε ὁ Γέροντας.

* * *

ΑΝ ΚΑΙΗ μέσα στὴν ψυχὴ σου, σὰν ἀναμμένη λαμπάδα, ἡ ἐπιθυμία τῆς Οὐρανίου Βασιλείας, νὰ εἶσαι βέβαιος,

πὼς γρήγορα θὰ γίνῃ κληρονόμος τῆς, μᾶς λέγει ὁ Ἄβ-
βᾶς Ἵπερέχιος.

* * *

ΝΟΙΩΘΩ τὸν ἑαυτό μου διαρκῶς θυτισμένο μέσα στὴ
λάσπη τῆς ἁμαρτίας ὡς τὸν λαιμό, ἔλεγε μὲ ταπεινοσύνη ὁ
Ἄββᾶς Παῦλος, καὶ κλαίω, φωνάζοντας στὸν Ἰησοῦ μ' ὄλη
τὴ δύναμη τῆς καρδιᾶς μου: «Κύριε, ἐλέησόν με».

* * *

Ο ΑΒΒΑΣ Βησσαρίων, λέγουν ὅσοι εἶχαν τὴν τύχη
νὰ τὸν γνωρίσουν, πέρασε τὴ ζωὴ του ἐλεύθερος ἀπὸ μέρι-
μνες, σὰν τὰ πουλιὰ τ' οὐρανοῦ. Δικό του πράγμα, δὲν
εἶχε, οὔτε τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, βιβλίο λόγου χάρι ἢ δεύ-
τερο ροῦχο. Ἐκεῖνο ποῦ φοροῦσε ἦταν τόσο παλιό, ποῦ κι'
ὁ τελευταῖος ζητιάνος δὲ θὰ καταδεχόταν νὰ τὸ πάρῃ. Κα-
λύδα δὲν ἀπέκτησε ποτέ, οὔτε ἔμεγε κάτω ἀπὸ στέγη. Γύ-
ριζε μέσα στὶς ἐρημιές δαρμένος ἀπὸ τὸ κρύο ἢ τὴ ζέστη.
Ἄν ὁ δρόμος του τὸν ἔφερνε ἔξω ἀπὸ κανένα ἡσυχαστήριον
ἢ Κοινόβιον, καθόταν στὴν αὐλόπορτα κι' ἔκλαιγε σὰν νὰ
τὸν εἶχαν περιμαζέψει ἀπὸ κανένα ναυάγιο.

—Γιατί θλίβεσαι ἔτσι, ἀδελφέ, ρωτοῦσαν ὅσοι δὲν τὸν
ἤξευραν ἀκόμη.

—Γιὰ τὸν πλοῦτο ποῦ ἔχασα καὶ τὴν πρώτη εὐγένεια
καὶ δόξα, ἦταν ἡ συνηθισμένη του ἀπάντησι.

Ἄδύνατον νὰ τὸν πείσουν νὰ μπῆ μέσα νὰ φιλοξενη-
θῇ. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ πήγαιναν λίγο φαγητὸ ἐκεῖ ἔξω ποῦ
καθόταν.

—Φάγε τώρα κι' ἔχε τὴν ἐλπίδα σου στὸ Θεό. Ἐκει-
νος θὰ δοῦ δῶση πίσω αὐτὰ ποῦ ἔχασες, τὸν παρηγοροῦσαν,
πιστεύοντας πὼς ἀληθινὰ ἦτο ναυαγός.

—Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ τ' ἀποκτήσω, στέναζε ὁ μακά-

ριος Βησσαρίων. Ἄλλ' ὅσο ζῶ δὲ θὰ πάψω γὰ τ' ἀναζητῶ.

Τότε καταλάβαιναν πῶς τοὺς ἔλεγε γιὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ.

Διηγούνται: ἀκόμη γι' αὐτὸν πῶς στάθηκε κάποτε ὄρθιος σαράντα ἡμερόνυχτα πάνω σ' ἓνα σωρὸ ξύλα, γιὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνο. Δὲν εἶχε πλαγιάσει ποτὲ γὰ κοιμηθῆ. Τοῦ ἀρκοῦσε γὰ κοιμηθῆ λίγο ὄρθιος ἢ καθιστὸς πάνω σὲ μιὰ πέτρα.

* * *

ΑΝ Η ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀνέχεται, ὅταν δουλεύουμε στὴν ἀμαρτία, ἔλεγε ἓνας σοφὸς Γέροντας, πόσο μᾶλλον ἢ εὐσπλαγχνία του θὰ μᾶς δυναμώσῃ, ὅταν ἀγωνιζώμεθα γιὰ τὸ καλό.

* * *

ΛΕΝΕ πῶς ἓνας Ἀδελφός, κάθε φορὰ πού οἱ λογισμοί του τὸν ξεγελοῦσαν καὶ τοῦ ἔλεγαν, ἄφησε σήμερα καὶ αὐριο μετανοεῖς, ἐκεῖνος ὁ σοφὸς ἀποκρινόταν: «Σήμερα θὰ δείξω μὲ ἔργα τὴ μετάνοιά μου· ὅσο γιὰ αὐριο, ἄς γίνῃ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα».

* * *

ΤΟ ΟΛΕΘΡΙΟ πάθος τῆς μνησικακίας ἀπογυμνώνει τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὴν θεία Χάρι κι' ἀφήνει πτώμα οἰκτρὸ καὶ τὸν πιδ ἐνάρετο ἄνθρωπο. Νὰ τι διαβάζομε στὰ παλαιὰ μαρτυρολόγια τῆς Ἐκκλησίας μας:

Ἕνας εὐσεβοῦς χριστιανὸς νέος, ὁ Νικηφόρος, ζοῦσε σὲ κάποια πόλι τῆς Ἀνατολῆς στὰ χρόνια τοῦ Αὐτοκράτορος Οὐαλεριανοῦ. Στὴν ἴδια πόλι ἔμεγε καὶ κάποιος ζηλωτὴς χριστιανὸς Ἱερεὺς, ὁ Σαπρίκιος. Οἱ δύο τους εἶχαν συνδεθῆ μὲ στενή, πολὺ στενή πνευματικὴ φιλία. Ὁ Νικηφόρος, σὰν

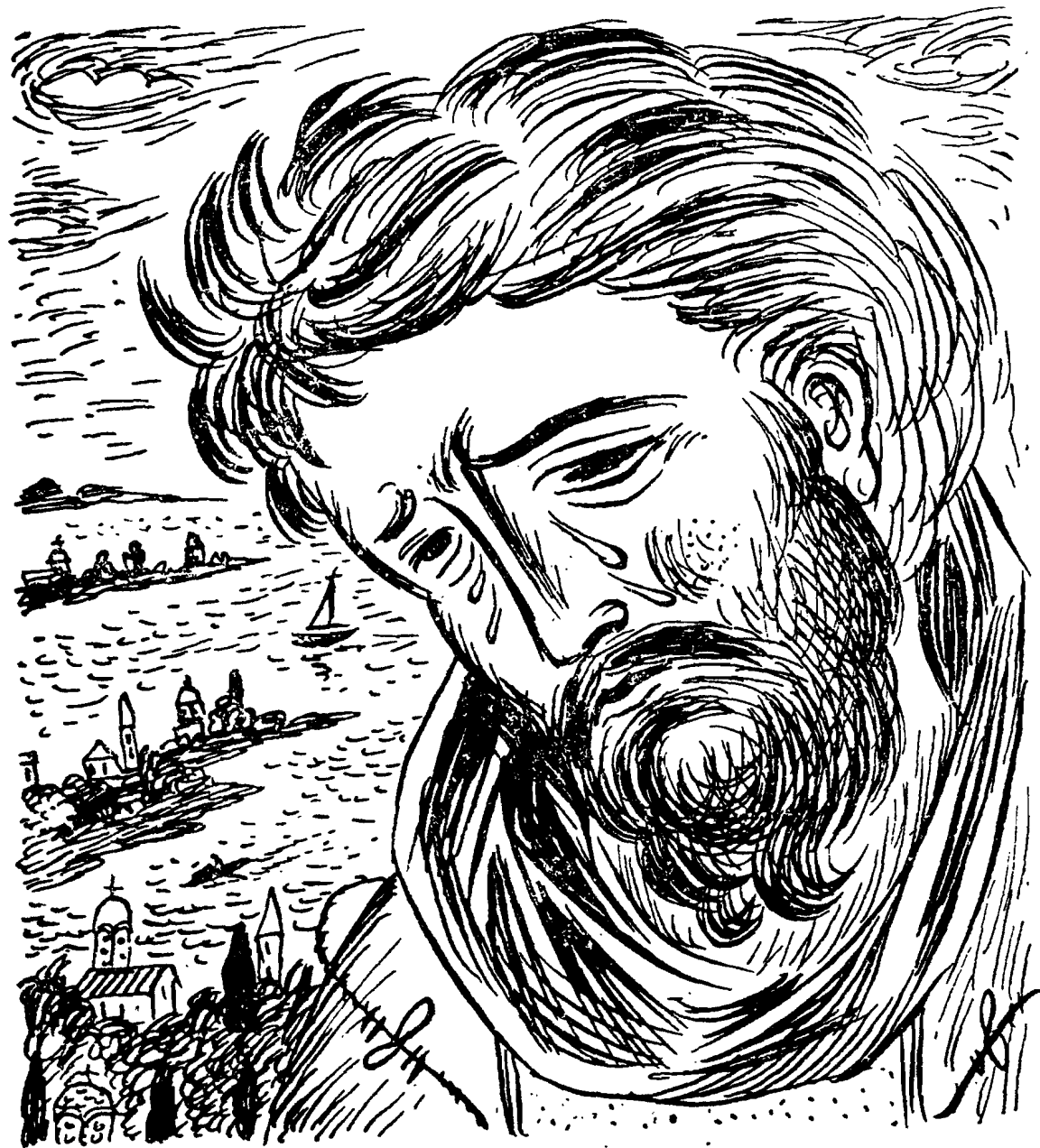
νεώτερος, ἐσέβετο καὶ ὑπήκουε τὸν Σαπρίκιο. Ἐκεῖνος πάλι ἀγαποῦσε καὶ συμβούλευε τὸ νέο. Ἄλλ' ὁ διάβολος, ποῦ φθογεῖ κάθε καλὸ, ἔσπειρε ζιζάνια ἀνάμεσά τους καὶ διέλυσε τὴν ωραία φιλία τους. Ὁ Σαπρίκιος, ξεχνῶντας πὼς ἦταν ὑπηρέτης τοῦ πράου καὶ ἀνεξίκακου Ἰησοῦ, τόσο πολὺ ἐρίσθησε τὸν Νικηφόρο, ποῦ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἰδῆ στὰ μάτια του. Πολλές φορές ὁ ἀγαθὸς νέος προσπάθησε νὰ πλησιάσῃ τὸν παλιό του φίλο γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμη. Ἔδωλε κι' ἄλλους μεσίτες γιὰ νὰ συνδιαλλαγοῦν. Μὰ ὅλα πῆγαιναν χαμένα μπροστὰ στὴν πείσμονα ἄρνησι τοῦ Ἱερέως.

Ἀκριβῶς τότε ξέσπασε διωγμὸς μεγάλος ἐναντίον τῶν χριστιανῶν σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή. Μεταξὺ τῶν πρώτων, στὴν πατρίδα τοῦ Νικηφόρου καὶ τοῦ Σαπρικίου, ἔπιασαν τὸν Ἱερέα Σαπρίκιο καὶ τὸν βασάνισαν γιὰ ν' ἀρνηθῆ τὴν πίστι του καὶ νὰ θυσιάσῃ στὰ εἰδῶλα. Στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνος ὑπέμεινε μὲ γενναιότητα τὰ μαρτύρια, ὠμολόγησε μὲ θάρρος τὴν ἀφοσίωσί του στὸ Χριστὸ καὶ τέλος κλείσθηκε στὴ φυλακὴ ὥσπου ν' ἀποφασίσῃ ὁ Ἐπαρχὸς τῆς πόλεώς του μὲ πῶς τρόπο θὰ τὸν ἐθανάτωγε.

Ὁ Νικηφόρος παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία τὶς δοκιμασίες τοῦ φίλου του κι' ὅταν τὸν κλείσανε στὴ φυλακὴ, ἔδωσε πολλὰ χρήματα στὸ δεσμοφύλακα, γιὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἰδῆ τὸν χριστιανὸ Ἱερέα. Σὰν βρέθηκε κοντὰ του, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ μὲ θερμὰ δάκρυα τὸν παρακαλοῦσε νὰ συμφιλιωθοῦν, γιὰ νὰ μὴ χωριστοῦν γιὰ πάντα, ἔχοντας ἔχθρα μεταξὺ τους.

— Συγχώρησέ με, τοῦ ἔλεγε, ἐγὼ φταίω γιὰ ὅλα.

Μὰ ὁ Σαπρίκιος, πράγμα ποῦ δὲν περίμενε κανεὶς σὲ τέτοιες ἐξαιρετικὲς στιγμές, ἔμεινε ψυχρὸς σὰν μάρμαρο κι' ἀσυγκίνητος σὰν πέτρα στὰ παρακάλια τοῦ φίλου του κι' οὔτε βλέμμα καταδέχτηκε νὰ τοῦ ρίξῃ. Ὁ Νικηφόρος ἔφυ-

Ὁ ΚΑΡΠΟΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩ-
ΗΣ ἌΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤῶΝ ΔΕΪΚΡΥΝ (Ἰσαάκ. Σφ.)

ΜΗ ἔχε ἐν
τῇ καρδίᾳ,
ὅτι ἐποίησας
τι ἄγα-
θὸν καὶ φηλάσ-
σεται σοι σωθὸς
ὁ μισθός

Μέγας Βαρσανούφης

γε συντριμμένος από την άκατανόητη στάσι του Ίερέως.

Τέλος, αποφασίστηκε ν' αποκεφαλιστή ὁ Σαπρίκιος με ξίφος. Οἱ δῆμιοι τὸν ὠδηγοῦσαν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως κι' ὁ Νικηφόρος ἀκολουθοῦσε ἀπὸ πίσω, ἰκετεύοντας γιὰ συνδιαλλαγή. Ἔτρεμε στὴ σκέψι πὼς σὲ λίγο ὁ φίλος του θὰ περνοῦσε στὴν αἰωνιότητα, ἐνῶ θὰ τοὺς ἐχώριζε ἓνα ἀγεφύρωτο χάσμα μίσους. Ὁ Σαπρίκιος ὁμῶς ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη σκληρὸς σὰν γρανίτης.

Ὅταν ἔφθασε ἡ μεγάλη στιγμή, πού ὁ ὁμολογητὴς θὰ κέρδιζε πιά τὸ στεφάνι τῆς νίκης καὶ τὸ ὄνομά του θὰ γραφόταν ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα τῶν ἐνδόξων μαρτύρων, ἡ θεία Χάρις τὸν ἐγκατέλειψε. Καθὼς ὁ δῆμιος σήκωνε τὸ ξίφος γιὰ νὰ τοῦ κόψῃ τὸ κεφάλι, ὁ Σαπρίκιος ξαφνιάστηκε, σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ βαθὺ λήθαργο. Τρομαγμένος, ρώτησε γιὰ πῶς λόγῳ τὸν εἶχαν δεμένο.

—Εἶσαι καταδικασμένος σὲ θάνατο, τοῦ εἶπε παραξευμένος ὁ δῆμιος, πού γιὰ πρώτη φορὰ ἔτυχε στὰ χέρια τοῦ χριστιανὸς νὰ δειλιάζῃ μπροστὰ στὸ ξίφος, γιὰτὶ ἀρνήθηκες νὰ θυσιάσῃς στοὺς θεοὺς τῆς πολιτείας.

—Θυσιάζω!, τόλμησε νὰ ξεστομίση ὁ ἀρνητὴς.

Ὁ Νικηφόρος πού με ψυχικὴ ἀγωνία εἶχε παρακολουθήσει ὅλη ἐκείνη τὴν ἀπίστευτη σκηνὴ πού τόσο γρήγορα ξετυλιγόταν μπροστὰ του κι' ἔβλεπε θεῖο ἄγγελο νὰ περιμένῃ γιὰ νὰ στεφανώσῃ τὸν μάρτυρα, μπῆκε στὴ μέση καὶ φώναξε στὸ δῆμιο:

—Ὁ Ἰησοῦς θέλει σήμερα ἓνα μάρτυρα κοντά του. Εἶμαι χριστιανός. Ἀποκεφάλισέ με.

Τῆ θέσι τοῦ Σαπρικίου στὸ μαρτύριο τὴν πῆρε ὁ ἅγιος Νικηφόρος, ἐνῶ σ' ἐκείνον τὸν μνησίκακο προστέθηκε καὶ τῆς ἀρνήσεως τὸ στίγμα.

* * *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΝΕΟΣ, μᾶς διηγείται ὁ Ἀββᾶς Ἰωάννης τοῦ Λυκοῦ, παρασυρμένος ἀπὸ τοῦ κόσμου τὶς ἡδονές, εἶχε θυθιστῆ στὴ λάσπη τῆς ἄσωτίας. Κάποτε ὁμως συνῆλθε, σὰν τὸν Ἄσωτο, κι' ἐζήτησε τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ στὸ σπίτι τοῦ Πατέρα. Ἄφησε τὸν κόσμο, γιὰ νὰ βρῆ στὴν ἔρημο τὸ λυτρωμό, μακριὰ ἀπὸ τὶς ἀφορμές τῆς ἁμαρτίας. Καταφύγιό του ἔνα παμπάλαιο μνηῆμα. Κλεισμένος θεληματικὰ σ' αὐτὴ τὴν πρωτότυπη φυλακὴ, ἔκλαιε πικρὰ τὴν τραυματισμένη ψυχὴ του.

Οἱ ἄγγελοι ἐχαίρονταν, ἀλλὰ τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας, ποὺ εἶδαν νὰ φεύγη τόσο ἀπροσδόκητα ἢ λεία ἀπὸ τὰ χέρια τους, δὲν ἄργησαν νὰ κάνουν ἔφοδο. Τρυγύριζαν τὴ νύκτα τὸ μνηῆμα κι' ἔλεγαν ὠργισμένα:

— Ποῦ εἶσαι, ἄθλιε; Γιατὶ μᾶς ἀπαρνήθηκες ὕστερα ἀπὸ τόση φιλία; Ἄφου τὰ γεύτηκες ὅλα κατὰ κόρον, ἀποφάσιζες νὰ γίνης ἅγιος. Πολὺ ἄργὰ τώρα νὰ παριστάνης τὸν σὺφρονα, ἐλπίζοντας γιὰ ἔλεος. — Ἔλα ἔξω, ἀνόητε, τοῦ φώναζαν ἄλλοι. Σὲ περιμένει ἡ συντροφιά σου. — Δυστυχισμένε, τοῦ ψιθύριζαν οἱ πονηρότεροι, γιὰ σένα δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Αὐτοῦ ποὺ τρύπωσες, γρήγορα θὰ βρῆς τὸ θάνατο καὶ τὴν αἰώνια καταδίκη.

Μὲ πόση κακία πάσχιζαν νὰ τὸν φέρουν σ' ἀπελπισία! Μὰ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς ἦταν πιά ἀποφασισμένος νὰ πεθάνη καλλίτερα, παρά νὰ γυρίσῃ στὰ ἴδια. Ζήτησε μὲ θερμὴ ἰκεσία τὴ θεία βοήθεια, περιφρονῶντας τὴ δαιμονικὴ φαν-

τασία. Τὴν ἄλλη βραδυὰ ὁ διάβολος ἔγινε πρὸ ἀπειλιτικός:

— Ἄν δὲν βγῆς ἀμέσως ἔξω, δὲν γλυτώνεις ἀπὸ τὰ χέρια μου.

Κι' ἐπειδὴ φυσικά ἐκεῖνος δὲν τὸν ἄκουσε, τοῦ ἐπετέθηκε καὶ τὸν ἄφησε σχεδὸν νεκρὸ ἀπὸ τὰ κτυπήματα. Ἔτσι ἐκδικήθηκε.

Οἱ συγγενεῖς του πάλι ἀνήσυχον γιὰ τὴν ξαφνική του ἐξαφάνισιν, τὸν ἀναζήτησαν παντοῦ. Τέλος τὸν ἀνακάλυψαν σὲ κακὴ κατάστασιν μέσα στὸ μνήμα. Μὰ ὅσο κι' ἂν ἐπέμεναν, στάθηκε ἀδύνατον γὰρ τὸν πείσουν γὰρ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Ἀκόμα μιὰ νύκτα τοῦ ἐπετέθησαν οἱ δαίμονες μὲ ἀσυγκράτητη μανία καὶ θὰ τὸν ἐθανάτωναν μὲ τοὺς ἀγρίους δαρμούς, ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἐξουσία· ὁ ἀθλητὴς δὲν κλονίστηκε. Προτίμησε γὰρ χάσῃ τὴν πρόσκαιρην ζωὴν παρά γὰρ μολύνη, ὕστερα ἀπὸ τὴν μετάνοιαν, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν του πάλιν μὲ τὸ μικρόδιον τῆς ἁμαρτίας. Τότε τὰ δαιμόνια ἀναγνώρισαν τὴν ἥτταν τους.

— Νικηθήκαμε, νικηθήκαμε, φώναζαν θρηγῶντας κι' ἐξαφανίστηκαν καὶ οὔτε τόλμησαν πιά γὰρ τὸν πειράξουν.

Ἐλευθερωμένος ἔτσι ἀπὸ κάθε δοκιμασία, ἔμεινε στὸ μνήμα ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ὁ πρῶτος ἄσωτος, καὶ ἀξιώθηκε γὰρ κάνη θαύματα γιὰ γὰρ φανῆ ἢ δύναμις τῆς μετανοίας.

* * *

ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ἱστορία τὴ διηγήθηκε στὸν Πνευματικὸ τῆς μιᾶς ἀφιερωμένης στὸν Θεὸν παρθένος κι' ἐκεῖνος τὴν ἔγραψε, ὅπως ἀκριβῶς τὴν ἄκουσε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς, γιὰ γὰρ τὴν μάθουν κι' ἄλλοι, γὰρ ὠφεληθοῦν ψυχικά:

Οἱ γονεῖς, ποὺ μ' ἔφεραν στὸν κόσμον, ἦσαν ἐντελῶς ἀσύμφωνοι στὸν χαρακτήρα καὶ μὲ ἀντίθετες κατευθύνσεις στὴ ζωὴν.

Ὁ πατέρας μου ἦταν πολὺ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, πρᾶος ταπεινός, ἐπεικὴς, ἀφάνταστα ἐλεήμων, σώφρων κι' ἐγκρατής. Πολὺ εὐαίσθητος στὴν υἰεία του. Ἀφ' οἴτου εἶμαι σὲ θέσι νὰ θυμᾶμαι, τὸν ἔβλεπα τὸν περισσότερο καιρὸ ἄρρωστο στὸ κρεβάτι, ὠχρὸ καὶ ἀδύνατο. Ὑπόφερε, ὁμως, μὲ θαυμαστὴ ὑπομονή. Ποτὲ δὲν τὸν ἄκουσε κανεὶς νὰ παραπονεῖται γιὰ τὴ βασανιστικὴ ἀρρώστειά του.

Στὰ μικρὰ διαστήματα, πὺ ἀνάρρωνε, ἐπιστατοῦσε στὰ κτήματά του. Τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὰ κέρδη του τὰ μοίραζε στοὺς φτωχοὺς. Μὲ τὸ ὑπόλοιπο συντηροῦσε τὴ μικρὴ του οἰκογένεια, δηλαδὴ τὸν ἑαυτὸ του, τὴ μητέρα του κι' ἐμένα. Κοντὰ στὶς ἄλλες του ἀρετές, ὁ καλὸς μου πατέρας εἶχε ἀποκτήσει καὶ τὴν σιωπὴ. Σπάνια μιλοῦσε — πολλοὶ τὸν νόμιζαν ἄλαλο — κι' αὐτὸ γιὰτὶ προσευχόταν διαρκῶς στὸν Θεὸ μὲ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά του.

Ἡ μητέρα, ἀντιθέτως, ἦταν τύπος γυναίκας τοῦ κόσμου. Ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὴν καλοπέρασι, τὶς διασκεδάσεις, τὰ πολλὰ στολίδια καὶ φορέματα. Ἔκανε τόσο πολυδάπανη ζωὴ, πὺ εἶχαμε πάντα οἰκονομικὲς στενοχώριες. Θύμωνε καὶ φιλονεικοῦσε διαρκῶς μέσα κι' ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Τόσο δὲ φλύαρη καὶ πολυπράγμων ἦταν ἢ καυμένη, πὺ ἤξερε καλὰ ὅλα τὰ νέα τῆς μικρῆς μας πόλεως κι' ἀκόμη ὅ,τι γινόταν ἔξω ἀπ' αὐτήν. Φίλαυτη καθὼς ἦταν, φρόντιζε πρῶτα γιὰ τὸν ἑαυτὸν της κι' ὕστερα γιὰ τὴν οἰκογένειά της. Γιὰ τὸν ἄνδρα της δὲν ἔδειχνε καμμιά στοργὴ καὶ μὲ τὴ φανερὴ της ἀντιπάθεια μεγάλωνε τὰ θάσανά του. Παρ' ὅλα της τὰ ἐλαττώματα καὶ τὴν ἄκρατη ζωὴ πὺ ἔκανε, εἶχε υἰεία καὶ γεροδεμένο σῶμα. Ποτὲ δὲ θυμᾶμαι ν' ἀρρώστησε.

Ἐγὼ ἤμουν ἀκόμη μικρὸ κοριτσάκι, ὁ πατέρας πέθανε ὕστερα ἀπὸ βασανιστικὴ ἀρρώστεια. Συνέβη κι' αὐτὸ ἀκόμη στὸ θάνατό του, πὺ μοῦ ἔκανε τρομακτικὴ ἐντύπωση: Ἔγινε τέτοια πρωτοφανὴς κακοκαιρία, ἀέρας, βροχὴ, κεραυ-

νοί, πού ήταν αδύνατο νά θυγούμε νά τόν θάψουμε! Κρατήσαμε έτσι τὸ λείψανο τρεῖς μέρες ἄταφο στὸ σπίτι. Τέλος, δυὸ ἄνδρες ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μας ἀναγκάστηκαν, μὲ πολλή δυσκολία νά τὸ μεταφέρουν στὸ κοιμητήρι καὶ νά τὸ θάψουν πρόχειρα, γιατί δὲν ἀντέχαμε ἄλλο νά βλέπουμε τὸ νεκρὸ στὸ σπίτι. Περιφρονημένος καὶ στὸν θάνατό του, ὁ καλὸς μου πατέρας, ἀφοῦ οὔτε κηδεῖα τοῦ ἔγινε. Μερικοὶ κακοὶ γείτονες, μάλιστα, βλέποντας τίς τόσες κακομοιριές, τὸν κακολογοῦσαν:

— Ποιὸς ξέρει τί ἁμαρτίες ἔχει κάνει, ἔλεγαν, ἀφοῦ δὲν ἀφήνει ὁ Θεὸς οὔτε νά ταφῆ.

Ἡ μητέρα μου, ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα, ἀνεμπόδιστα πιά, πῆρε τὸν ἠθικὸ κατήφορο καὶ μετέβαλε τὸ σπίτι μας σὲ τόπο ἀκολασίας. Ἄλλὰ δὲν ἔζησε πολὺ. Πέθανε ξαφνικά, ἐνῶ εἶχε σπαταλήσει στὸ μεταξύ ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ πατέρα μου. Οἱ φίλοι της, ὅμως, τῆς ἔκαναν μεγαλοπρεπῆ κηδεῖα. Κι' ἦταν ἕνας καιρὸς θαυμάσιος. Αὐτὸ τὸ πρόσεξα ἰδιαιτέρως.

Ἐγώ, πού εἶχα περάσει τὴν παιδική μου ἡλικία κι' εἶχαν ἀρχίσει νά μὲ κυριεύουν οἱ νεανικὲς ἀνησυχίες, βρέθηκα ὀλομόναχη στὸν κόσμο καὶ σὲ μεγάλη ἀμνηχανία τί δρόμο ν' ἀκολουθῆσω. Οἱ σκέψεις μ' ἐδασάνιζαν.

— Πρέπει, χωρὶς ἄλλο, νά φτιάξω μόνη μου τὴ ζωὴ μου, ἀφοῦ δὲν ἔχω πιά προστάτες, ἔλεγα στὸν ἑαυτὸ μου. Ἄλλὰ ποιὸν τρόπο νά διαλέξω; Ἐχω μπροστά μου δυὸ διαφορετικὰ παραδείγματα: τῆς μητέρας καὶ τοῦ πατέρα. Ἐκείνος, καλὸς, μὰ δυστυχῆς. Κατατρεγμένος στὴ ζωὴ καὶ στὸ θάνατο — ἀδύνατο νά φύγῃ ἀπὸ τὸ νοῦ μου τὸ ἄταφο σῶμα του. Ἄν ἄρесе στὸ Θεό, γιατί τὸν βασάνισε τόσο; Ἡ μητέρα δὲν εἶχε κάνει ἠθικὴ ζωὴ — τὸ εἶχα καλὰ ἀντιληφθῆ. Εἶχε ὅμως ὅσα ἀγαθὰ μπορεῖ κανεὶς νά ἐπιθυμήσῃ, ὅ-

γεία, καλοπέρασι, πολλές γνωριμίες κι' ἔφυγε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν κόσμον, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς.

Ὅσο πιὸ πολὺ συλλογιζόμουν τὸ πρᾶγμα κι' ἔκανα μὲ τὸ μικρὸ μυαλό μου σύγκρισι, τόσο περισσότερο ἔκλινα ἢ ταλαίπωρη ν' ἀκολουθήσω τὴ ζωὴ τῆς μητέρας. Ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ὁμῶς μὲ σπλαχνίστηκε καὶ μ' ὠδήγησε στὸν ἴσιον δρόμον, μ' αὐτὸν τὸν παράδοξον τρόπο:

Μιὰ νύχτα πού ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ, κάγοντας πάλι τίς ἴδιες σκέψεις, εἶδα ἓνα ἀποκαλυπτικὸ ὄνειρον. Ἐνοιῶσα ξαφνικὰ, ν' ἀνοίγη ἡ πόρτα τοῦ δωματίου μου καὶ νὰ μπαίγη μέσα ἓνας νέος μὲ φωτεινὸ πρόσωπον κι' ἀφάνταστα μεγαλοπρεπῆς. Ἦλθε κοντά μου. Μοῦ ἔρριψε βλέμμα διαπεραστικόν, σὰν νὰ ἤθελε νὰ ἐρευνήσῃ τὰ πιὸ ἀπόκρυφα τῆς καρδιάς μου.

— Τί σκέπτεσαι; μὲ ρώτησε μὲ φωνὴ ἀσυνήθιστα αὐστηρῆ, ἀλλὰ μελωδική.

Ἐαφνιάστηκα, τρόμαξα καὶ κόπηκε ἡ μιλιὰ μου. Ἐκεῖνος ἐπέμενε: - Φανέρωσε εὐθὺς τίς σκέψεις σου.

Ὅσο πιὸ αὐστηρὸς γινόταν ὁ ἄγνωστος ἐξεταστής, τόσο ἐγὼ παρέλυα ἀπὸ φόβον. Ἀφοῦ δὲν ἔπαιρνε ἀπάντησι, φανέρωσε μονάχως τίς σκέψεις πού τόσο μὲ βασάνιζαν. Μοῦ ἔλεγε μὲ ἀκρίβεια τὸ κάθε τι πού εἶχε περάσει ἀπὸ τὸ νοῦ μου καὶ πού μόνον ἐγὼ ἐγνώριζα, ὥστε δὲν μποροῦσα νὰ τ' ἀρνηθῶ, οὔτε νὰ δικαιολογήσω τὸν ἑαυτό μου. Ἐπεσα τότε σὰν κατάδικη στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσα μὲ λιγμούς νὰ μὲ συγχωρήσῃ. Ἐδειξε πὼς μὲ λυπήθηκε, γιατί ἔλλαξε ἀμέσως ὕψος.

— Ἀκολούθησέ με, πρόσταξε.

Μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ σὰν ἀστραπή, μ' ἔφερε σὲ μιὰ ἀπέραντη πεδιάδα γεμάτη φῶς καὶ ὁμορφιά. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ τὴν περιγράψω, γιατί δὲν περιγράφονται τ' ἀπερίγραπτα. Εὐτυχισμένα ὄντα ἀπελάμβαναν μὲ γαλήνη τὰ

ὑπερκόσμια ἐκεῖνα κάλλη. Ἐνάμεσά τους ἀνεγνώρισα τὸν πατέρα μου. Μὲ εἶδε κι' ἐκεῖνος. Ἦλθε κοντά μου μὲ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του. Πόση ἀσφάλεια καὶ εὐτυχία ἔνοιωσα ἐκεῖ μέσα! Δὲν ἤθελα ποτὲ πιά νὰ τὸν ἀποχωριστῶ. Σφίχτηκα ἐπάνω του καὶ τὸν παρακαλοῦσα νὰ μὴ μ' ἀφήσῃ νὰ φύγω.

— Κράτησέ με γιὰ πάντα κοντά σου, καλέ μου πατέρα.

— Τώρα δὲν γίνεται αὐτὸ πού ζητᾶς. Ἡ φωνή του ἔγινε σοβαρότερη.

— Ἄν ἀκολουθήσῃς τὰ ἴχνη μου, θὰ ἐτοιμάσῃς ἐδῶ διαμονή. Ἐκτὸς τῆς θέλησί σου ἐξαρτᾶται.

Μὲ κοίταξε μὲ τρυφερότητα κι' ἐφίλησε τὰ μάτια μου γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὰ δάκρυά μου. Ὁ συνοδός μου ἔκανε νόημα νὰ τὸν ἀκολουθήσω πάλι. Ὅμως ἐγὼ δὲν ἐνοοῦσα νὰ φύγω ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα μου. Τότε ἐκεῖνος ἤλθε καὶ μὲ τράβηξε ἀπὸ τὸ χέρι.

— Εἶνα: ἀνάγκη, εἶπε, νὰ ἰδῆς καὶ τὴν μητέρα σου.

Τὸν ἀκολούθησα, λυπημένη πού μὲ χῶρισε ἀπὸ τὴν εὐτυχία μου. Τώρα κατεβαίναμε. Κατεβαίναμε ὄλο καὶ πιὸ βαθειὰ σ' ἓνα τόπο ἀκάθαρτο, σκοτεινὸ, πληκτικὸ. Κόπηκε ἡ ἀναπνοή μου ἀπὸ τὴ βρωμιὰ καὶ τὸ φόβο. Τερατώδεις μορφές περιφέρονταν παντοῦ. Δυστυχησμένες ψυχές βασανίζονταν, χωρὶς οἶκτο, ἀπὸ φλόγα ἀσβεστή. Ἐνάμεσά τους εἶδα τὴν μητέρα μου, θυτισμένη ὡς τὸ λαϊμὸ σ' ἐκεῖνο πού μοῦ φάνηκε σὰν βρωμερὴ λάδα. Οἱ κραυγές της ἔδγαιναν σπαραχτικές, οἱ στεναγμοὶ της ἀδιάκοποι, τὸ τρομερὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν ξέσκιζε τὴν καρδιά σου. Θὰ μ' ἀναγνώρισε, γιὰτὶ ξέσπασε σὲ ἀσυγκράτητο θρήνο.

— Ἄλλοίμονο, σὲ μένα τὴν ἀθλία. Νὰ τί κέρδισα γιὰ τόση λίγη ἠδονή. Ἀπελπισία καὶ θάσαναν χωρὶς τέλος.

Λόγια ἀπεγνωσμένα. Κόντευα νὰ μείνω νεκρὴ ἀπὸ τὴν θλίψι μου. Ἡ δυστυχημένη μητέρα μου γύρισε καὶ μὲ εἶδε.

— Λυπήσου, παιδί μου, ἐκείνη πού σὲ γέννησε καὶ σὲ

μεγάλωσε, ἄρχισε νὰ φωνάζη ἀπελπισμένα. Ὑπλῶσε τὸ χέρι σου νὰ μὲ θγάλης ἀπ' αὐτὴ τὴν ὁδύνη.

Τὶ νὰ ἔκανα; Σπάραζε ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὴ λύπη. Ὑπλῶσα τὸ χέρι νομίζοντας πὼς μποροῦσα νὰ βοηθήσω ἐκείνη πού μὲ εἶχε φέρει στὸν κόσμο. Μὰ ἔνοιωσα τέτοιο πόνο ἀγγίζοντας τὴ λάβα, πού ξέσπασα σὲ δυνατὲς κραυγές. Ὑναστάτωσά τὴ γειτονιά. Σὲ λίγο τὸ σπίτι γέμισε κόσμος. Μὲ βρῆκαν σὲ κακὰ χάλια. Πολλοὶ νόμιζαν πὼς εἶχα χάσει τὰ λογικά μου. Ὑταν ἀδύνατο νὰ ἐξηγήσω τί μοῦ συνέβαινε. Ὑδειχνα τὴ φοβερὴ πληγὴ πού μοῦ ἄφησε στὸ χέρι ἐκείνο τὸ κάψιμο, γιὰ νὰ τοὺς δώσω νὰ καταλάβουν πὼς ἐξ αἰτίας τῆς βασανιζόμου. Ὑμεινα πολὺ καιρὸ στὸ κρεβάτι, βαρεῖά ἄρρωστη. Ὑταν, μὲ τὴ Χάρι τοῦ Θεοῦ, ἔγινα καλά, ἀκολούθησα χωρὶς δισταγμὸ τὸ δρόμο τοῦ πατέρα μου κι' ἐλπίζω στὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου μου πὼς θὰ μὲ σώσῃ καὶ θὰ μὲ ἀξιῶσῃ νὰ συμμεριστῶ τὴν εὐτυχία του.

* * *

ΚΑΤΕΒΗΚΕ μιὰ μέρα στὴν πόλι νὰ πουλήσῃ τὰ πανέρια του ἕνας γέρος ἀβδαῶς. Κατάκοπος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία πῆγε καὶ κάθισε στὸ σκαλοπάτι ἑνὸς μεγάλου σπιτιοῦ πού βρέθηκε στὸ δρόμο του.

Τὴν στιγμή ἐκείνη ψυχορραγοῦσε ὁ πλούσιος νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ. Ὑγὼ ὁ ἀβδαῶς ξεκουραζόταν, ἀνίδεος γιὰ ὅτι γινόταν μέσα, εἶδε ξαφνικὰ νὰ ἔρχονται καλπάζοντας πλῆθος μαῦροι καθαλλάρηδες, ἄγριοι στὴν ὄψι. Στὴν ἐξώθυρα κατέβηκαν ἀπὸ τὰ κατάμαυρα ἐπίσης, ἄλογά τους κι' ὤρμισαν στὸ σπίτι.

Ὑ γέροντας κατάλαβε καὶ τοὺς ἀκολούθησε ὡς ἐπάνω στὸ δωμάτιο τοῦ ἐτοιμοθανάτου. Σὰν τοὺς ἀντίκρυσε ἐκείνος, ἔβγαλε σπαρακτικὲς κραυγές.

— Θεέ μου, σῶσε με.

Ἐκεῖνοι τὸν εἰρωνεύτηκαν σκληρά.

— Τώρα στή δύσι τῆς ζωῆς σου θυμᾶσαι τάχα τὸν Θεό; Πολὺ ἀργὰ τὸ σκέπτηκες. Γιατὶ δὲν τὸν φώναζες ἀπ' τὴν αὐγή; Τώρα μᾶς ἀνήκεις.

Καθὼς ἔλεγαν αὐτὰ ἐκεῖνοι οἱ ἀπάνθρωποι, ἀπόσπασαν μὲ δία τὴν ψυχὴ του καὶ μὲ θριαμβευτικὸ ἀλαλαγμὸ ἀπομακρύνθηκαν.

Ὁ ἀβδᾶς ἔμεινε σὰν πεθαμένος, ἀπὸ τὴν θλίψι καὶ τὴν τρομάρα του. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα συνῆλθε διηγήθηκε γιὰ ὠφέλεια τῶν ἄλλων, τί τοῦ εἶχε φανερώσει ὁ Θεός.

* * *

ΝΑ ΣΚΕΠΤΕΣΑΙ καθ' ἐκάστην εἰς ποῖα ζητήματα ἔπταισες, καὶ ἐὰν παρακαλέσης μὲ συντριβὴν τὸν Θεὸν διὰ τὰ σφάλματα αὐτά, ἀσφαλῶς ὁ Θεὸς θὰ σοῦ τὰ συγχωρήσῃ. **Νὰ ἀνακρίνης** πάντοτε τὸν ἑαυτὸν σου ἐφ' ὅσον ζῆς, διὰ νὰ ἀνακαλύπτῃς εἰς τί ὕστερεῖς· ἀσφαλῶς τότε δὲν θὰ δοκιμάσης κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τὴν φρικτὴν ἀγωνίαν τοῦ φόβου ἐξ αἰτίας τῶν σφαλμάτων σου. **Νὰ εἶσαι πάντοτε ἔτοιμος** διὰ τὴν συνάντησιν τοῦ Θεοῦ καὶ τότε προθύμως θὰ ἐκτελέσης τὸ θέλημά του. **Ἐξέταζε** μετὰ προσοχῆς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ποῖον πάθος ἠδυνήθης γὰ νικῆσης καὶ ποτὲ νὰ μὴ ἐμπιστευθῆς εἰς τὸν ἑαυτὸ σου, ὅτι δῆθεν μὲ τὰς δυνάμεις σου κατώρθωσες κάτι· διότι ὁ Θεὸς σὲ ἐλέησε καὶ σοῦ ἔδωσε τὴν δύναμιν γὰ νικῆσης.

Ὅσάκις, καθ' ἐκάστην, ἐγείρεσαι ἐκ τῆς κλίνης σου, γὰ ἐνθυμῆσαι, ὅτι θὰ δώσης λόγον εἰς τὸν Θεὸν διὰ κάθε σου πρᾶξιν, διὰ κάθε σου λόγον, ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε σου σκέψιν ἀκόμη· τότε δὲν θὰ ἀμαρτήσης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ φόβος του θὰ συγκατοικῇ μετὰ σοῦ. (Ἀβδᾶ Ἡσαίου).

* * *

ΑΔΕΛΦΟΙ μου, εἴμεθα ἔμποροι πνευματικοί. Ὅμοιά-

ζομεν δὲ μὲ τοὺς ἐμπόρους τῆς παρούσης ζωῆς, οἱ ὅποιοι καθ' ἡμέραν ὑπολογίζουσι τὸ κέρδος καὶ τὴν ζημίαν· ὁσάκις δὲ κατὰ τὸν ὑπολογισμόν αὐτὸν διαπιστώσουσι ὅτι ἐζημιώθησαν, σκέπτονται καὶ φροντίζουσι πῶς νὰ ἐπανορθώσουσι τὴν ζημίαν.

Τοιοῦτοτρόπως πρέπει καὶ σύ, ἀγαπητέ μου, νὰ ἐνεργῆς· καθ' ἑκάστην ἡμέραν, πρωτὶ καὶ βράδυ, νὰ ὑπολογίζῃς ἐπακριδῶς τὴν ἐμπορικὴν σου δραστηριότητα. Τὸ βράδυ, κατὰ μίαν κατανουκτικὴν αὐτοσυγκέντρωσιν καὶ περισυλλογὴν, νὰ σκέπτεσαι καὶ νὰ συνομιλῆς εἰλικρινῶς μὲ τὸν ἑαυτὸ σου λέγων· ἄραγε μήπως εἰς καμίαν περίπτωσιν παρώξυνα τὸν Θεόν; μήπως περιέπεσα εἰς ἀργολογίαν; μήπως δὲν ἐπέδειξα ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πνευματικὸν συμφέρον τοῦ ἀδελφοῦ μου ἢ τὸν παρώξυνα; μήπως ἐκακολόγησα κανένα; Ἐπειὶ γὰρ ὅταν τὰ χεῖλη μου ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν, μήπως ἡ διάνοιά μου ἐφαντάζετο τὰς κοσμικὰς ματαιότητας; Μήπως μὲ ἠνώχλησε σαρκικὴ ἐπιθυμία καὶ εὐχαρίστως ἐδέχθην τὴν ἐνόχλησιν αὐτὴν; Μήπως αἱ σωματικαὶ φροντίδες μὲ ἀπερρόφησαν καὶ ἐγκατέλειψα τελείως τὴν μνήμην τοῦ Θεοῦ;

Αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια νὰ σκέπτεσαι κατὰ τὴν νυκτερινὴν περισυλλογὴν, καὶ ἂν ἀνακαλύψῃς, ὅτι εἰς ἕνα σημεῖον ἀπὸ αὐτὰ ἐζημιώθης, φρόντισε νὰ ἐπανορθώσῃς τὴν ζημίαν. Στέναξε καὶ κλαῦσε παρακαλῶν ἐπιμόνως τὸν Θεόν νὰ σὲ βοηθήσῃ, ὥστε νὰ μὴ ζημιωθῆς καὶ πάλιν εἰς τὰ ἴδια πράγματα.

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ πρωτὰ, ἀφοῦ συγκεντρωθῆς, τὰ ἐξῆς νὰ σκέπτεσαι καὶ νὰ λέγῃς: Πῶς, ἄρα γε ἐπέρασα τὴν νύκτα αὐτὴν; Ἐκέρδισα ἀπ' αὐτὴν τίποτε ἢ ἐζημιώθην; Ἐγρύπνησε καὶ ὁ νοῦς μαζί μὲ τὸ σῶμα; Εἶχον πνευματικὰ δάκρυα; Μήπως ἀπεκοιμήθην κατὰ τὴν γονυκλισίαν; Μήπως ἐδέχθην τὴν προσβολὴν πονηρῶν λογισμῶν καὶ δὲν ἔσπευσα ἀμέσως νὰ τοὺς ἀποκρούσω ἀλλὰ τοὺς ἐξήτασα φιληδόνως;

Ἐτσι λοιπὸν ἐρευνῶν μετὰ προσοχῆς τὸν ἑαυτὸν σου,

ἐάν διαπιστώσης, ὅτι ἐνίκηθης κάπου, νὰ ἀγωνισθῆς νὰ ἐπαγορθώσης τὴν ἥτταν σου καὶ νὰ ἐγκαταστήσης φρουρὸν εἰς τὴν καρδίαν σου, διὰ νὰ μὴ πάθῃς πάλι τὰ ἴδια. Ἐάν οὕτω πάντοτε φροντίζῃς, διασώζεις τὸ πνευματικόν σου ἐμπόρευμα, διασφαλίζων αὐτὸ εἰς τὰ ταμεία τοῦ οὐρανοῦ. (Ἁγίου Ἐφραίμ).

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ, παρασυρμένος ἀπὸ τὴν τρομερὴ δύναμι τῆς κακῆς συνηθείας, ἔπεφτε συχνὰ σὲ βαρὺ ἀμάρτημα. Δὲν ἄφηγε ὁμῶς τὸν ἀγῶνα. Ὑστερα ἀπὸ κάθε κατρακύλισμα ἔχυνε πύρινα δάκρυα καὶ προσευχόταν στὸν Θεὸ μ' αὐτὰ τὰ πονεμένα λόγια: «Κύριε, σῶσε με, εἴτε θέλω εἴτε δὲ θέλω. Ἐγὼ σὰ χωματένιος, ποὺ εἶμαι, τραδιέμαι εὐκολὰ ἀπὸ τὴ λάσπη τῆς ἀμαρτίας. Σὺ ὁμῶς ἔχεις τὴ δύναμι νὰ μ' ἐμποδίσῃς. Δὲν εἶναι θαυμαστό, Θεέ μου, ἂν ἐλεήσῃς τὸν δίκαιο, οὐτὲ ἂν σώσῃς τὸν ἐνάρετο, γιατί αὐτοὶ εἶναι ἄξιοι νὰ γευθοῦν τὴν ἀγαθότητά σου. Σὲ μένα τὸν ἀμαρτωλὸ δεῖξέ, Κύριε, τὸ ἔλεος καὶ τὴ φιλανθρωπία Σου, καὶ σῶσε με μὲ θαυματουργικὸ τρόπο, γιατί μ' ὄλη τὴν ἀθλιότητά μου σὲ Σὲ μόνο καταφεύγω ὁ δυστυχής».

Αὐτὰ ἔλεγε μὲ συντριβὴ ὁ νέος καὶ ὅταν κυριευόταν ἀπὸ τὸ πάθος καὶ ὅταν ἀκόμη ἦτο ἥρεμος. Κάποια φορὰ ποὺ πάλι νικηθήκε ὕστερα ἀπὸ ἀγωνιώδη ἀντίστασι, γονάτισε παρευθὺς καὶ ἐπαγέλαθε τὰ ἴδια λόγια, χύγοντας ποταμοὺς δακρῶν. Ἡ ἀκατανίκητη ἐλπίδα του στὴ θεία εὐσπλαχνία ἐρέθισε τὸν διάβολο. Παρουσιάστηκε μπροστὰ του ὄλος μανία καὶ τοῦ φώναξε:

— Ἄθλιε, δὲν νοιώθεις λίγη ντροπὴ, ὅταν μὲ τέτοια χάλια τολμᾷς νὰ προσεύχεσαι καὶ νὰ παίρνῃς στὸ στόμα σου τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα; Μάθε μιὰ γιὰ πάντα πὼς γιὰ σένα δὲν ὑπάρχει σωτηρία.

Ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δὲ φοβήθηκε, οὔτε τὴν ἐλπίδα του ἔχασε, ὅπως περίμενε ὁ διάβολος.

—Μάθε κι' ἐσὺ τοῦ ἀποκρίθηκε θαρρετά, πῶς τὸ δωμάτιο αὐτὸ εἶναι: σιδηρουργεῖο. Μιὰ σφυριά δίνεις καὶ μία παίρνεις. Δὲ θὰ πάψω νὰ σέ πολεμῶ μὲ τὴ μετάνοια καὶ τὴ προσευχή, ὥσπου νὰ βαρεθῆς νὰ μὲ πολεμᾷς κι' ἐσὺ μὲ τὴν ἁμαρτία.

—Ἔτσι λοιπόν; φώναξε ὁ διάβολος μὲ κακία. Ἐκείνος δὲ κι' ἐμπρὸς παύω νὰ σέ πολεμῶ, γιὰ νὰ μὴν αὐξηθοῦν τὰ βραβεῖα τῆς ὑπομονῆς σου. Κι' ἔγινε ἄφαντος.

Ἐκείνη στιγμὴ ἐκείνη ἔπαψε ὁ πόλεμος τοῦ νέου. Ἐκείνος ὅμως οὔτε στιγμὴ δὲν ἔπαυσε νὰ προσέχη τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἔκλαιε συχνὰ σὰν θυμόταν τὰ σφάλματά του.

—Εὖγε σου! Ἐχεις κατάνυξι, τοῦ ψιθύριζε καμμιά φορά στὸ λογισμό του ὁ ἐχθρὸς γιὰ νὰ τὸν ρίξη τώρα στὴν ὑψηλοφροσύνη.

—Ἀνάθεμα σέ τοῦτο τὸ καλὸ, ἀποκρινόταν μὲ περιφρόνησι ὁ νέος. Μήπως ἀρέσει στὸ Θεὸ νὰ χάσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς του μὲ ρυπαρὲς πράξεις κι' ὕστερα νὰ κάθεται νὰ κλαίῃ;

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ νέος, ποὺ ἐτοιμαζόταν ν' ἀκολουθήσῃ τὴ μοναχικὴ ζωὴ, πῆγε νὰ συμβουλευτῇ τὸν Ἀβδᾶ Φώτιο, πῶς ἔπρεπε νὰ συμπεριφέρεται στὴν Ἀδελφότητα. Ὁ σοφὸς Γέροντας, ἐκτὸς ἀπ' τ' ἄλλα, τοῦ εἶπε κι' αὐτὰ τὰ ὠφέλιμα:

—Ἀπόφευγε, ὅσο μπορείς, παιδί μου, νὰ δημιουργῆς θόρυβο γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά σου. Μὴ πῆς ποτέ: Ἐγὼ δὲν πηγαίνω στίς συνάξεις ἢ δὲν τρώγω στὴν κοινὴ τράπεζα τῶν ἀδελφῶν τὴν Κυριακὴ στὴν ἀγάπη. Προσπάθησε νὰ μὴ ξεχωρίζῃς ἀπὸ τοὺς ἄλλους σὲ τίποτε καὶ κύττα νὰ μιμῆσαι

* * *

τούς πιδ εὐλαβεῖς. Ἔτσι θ' ἀποφεύγης τὸν ἀνθρώπινο ἔπαινο καὶ θ' ἀποκτήσης ταπεινοσύνη.

ΠΗΓΑΝ κάποτε στήν καλύδα τοῦ Μεγάλου Ἀρσενίου, γιά νά συνομιλήσουν μαζί του, ὁ Πατριάρχης Θεόφιλος κι ὁ Ἐπαρχος τῆς Ἀλεξανδρείας. Τὸν παρακάλεσαν λοιπὸν νά τοὺς εἰπῆ κανένα ὠφέλιμο λόγο.

— Ἄν σᾶς πῶ, δίνετε ὑπόσχεση πὼς θὰ τὸν τηρήσετε; εἶπε ὁ μέγας Ἡσυχαστής.

— Ναι, ἔχεις τὸ λόγο μας, τοῦ ἀποκρίθηκάν ἐκεῖνοι.

— Αἶ, τότε ἀκούστε καλά, ὅπου μάθετε πὼς βρίσκετε ὁ ἁμαρτωλὸς Ἀρσένιος, φεύγετε μακριὰ καὶ μὴν ἐπιχειρεῖτε νά κουδεντιάσετε μαζί του.

Οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέπται, ὄχι μόνο δὲ δυσαρεστηθήκαμε, ἀλλὰ ἔδειξαν τὸν θαυμασμό τους γιά τὴ μεγάλη ταπεινώση τοῦ Γέροντος.

* * *

ΕΝΑΣ νέος εὐσεβῆς πῆγε νά ἐπισκεφθῆ κάποιον Γέροντα ἐρημίτη. — Πὼς περνᾶς ἀδδᾶ, τὸν ρώτησε.

— Πολὺ ἄσχημα παιδί μου.

— Γιατί, Ἀδδᾶ;

— Ἔχω σαράντα χρόνια ἐδῶ, ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας στενάζοντας θαθείᾶ, πὺ δὲν κάνω τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νά καταριέμαι κάθε μέρα τὸν ἴδιο μου τὸν ἑαυτό, ἀφοῦ στή προσευχῇ, πὺ κάνω, λέω στὸ Θεό: «ἐπικατάρητοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου».

Ἀκούοντας τὸν Ἐρημίτη νά μιλάη ἔτσι γιά τὸν ἑαυτό του, θαύμασε τὴν ταπεινοσύνη του ὁ νέος κι' ἀποφάσισε νά τὸν μιμηθῆ.

* * *

Εἶπε ὁ ἀδδᾶς Ματώης. Τρεῖς γέροντες πῆγαν στὸν ἀδδᾶ Παφνούτιον, τὸν λεγόμενον Κεφαλᾶ, γιά νά τοὺς πῆ

κάτι. Καὶ τοὺς λέγει ὁ γέρων. Τί θέλετε γὰρ σᾶς πῶ, πνευματικό, ἢ σωματικό; Τοῦ λέγουν. Πνευματικό. Καὶ τοὺς λέγει ὁ γέρων. - Πηγαίετε, ἀγαπήσατε τὴν θλιῦσι παρὰ τὴν ἀνάπαυσι καὶ τὴν ἀτίμωσι παρὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ γὰρ δίνετε παρὰ γὰρ παίρνετε.

* * *

Εἶπε ὁ ἀβδᾶς Δανιήλ, ὅτι μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀβδᾶς Ἀρσένιος δῆθεν γιὰ κάποιον ἄλλον, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἐπρόκειτο περὶ τοῦ ἰδίου. Ὅτι, ἐνῶ καθόταν κάποιος γέρος στὸ κελλί του, ἄκουσε μιὰ φωνή γὰρ τοῦ λέγει: «Ἐλα γὰρ σοῦ δείξω τί κάνουν οἱ ἄνθρωποι». Σηκώθηκε λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ βγήκε ἀμέσως ἐκ τοῦ κελλίου του ἔξω. Τότε τὸν ὠδήγησε ἡ φωνή σ' ἓνα τόπο καὶ τοῦ ἔδειξε κάποιον Αἰθίοπα ὅπου ἔκοβε ξύλα καὶ ἔκανε ἓνα μεγάλο φορτίο. Προσπαθοῦσε δὲ γὰρ τὸ σηκώσει καὶ γὰρ τὸ φορτωθῆ, ἀλλὰ δὲν μπορούσε. Καὶ ἀντὶ γὰρ τὸ ξαλαφρώσει, αὐτὸς ἔκοβε ἐκ νέου ξύλα καὶ τὰ πρόσθεσε στὸ φορτίο. Καὶ αὐτὸ ἐγένετο ἐπὶ ὥρα πολλή. Καὶ προχωρῶντας πρὸς πέρας, τοῦ ἔδειξε ἓνα ἄνθρωπο, ὅπου στεκόταν πλάϊ σ' ἓνα πηγάδι καὶ ἀντλοῦσε νερό. Ἀλλὰ τὸ ἀδειάζει σὲ μιὰ στέρνα ὅλο τρύπες καὶ ἔτσι τὸ νερὸ ξανάπεφτε στὸ πηγάδι. Καὶ τοῦ λέγει πάλι: «Ἐλα καὶ θὰ σοῦ δείξω ἀκόμη κάτι ἄλλο». Καὶ βλέπει ἓνα γὰρ καὶ δύο καθάλλαρηδες ποὺ βαστοῦσαν ἓνα ξύλο, ὃ καθένας ἀπὸ μιὰ ἄκρη του. Ἦθελαν δὲ γὰρ εἰσελθῶν ἐντὸς τοῦ γαοῦ διὰ τῆς πύλης καὶ δὲν μπορούσαν, γιὰτὶ κρατοῦσαν τὸ ξύλο πλάγια. Δὲν ἐταπείνωσε δὲ ὁ ἓνας τὸν ἑαυτὸν του στὸν ἄλλο ὥστε γὰρ τοῦ παραχωρήσει γὰρ περάσει πρῶτος, καὶ γὰρ πάρη ἔτσι τὸ ξύλο τὴν πρεπούμενη θέσι. Καὶ διὰ τοῦτο παρέμειναν ἔξω τοῦ γαοῦ.

— Αὐτοὶ λέγει ἡ φωνή, εἶναι ὅσοι τήροῦν στάσι ὑπερήφανη νομίζοντας ὅτι ἔτσι πρέπει γὰρ πράττουν, χωρὶς γὰρ

ταπεινώνονται, να διορθώσουν τον εαυτόν τους και να βαδίζουν τον ταπεινόν δρόμον του Χριστού. Και μένουν εκτός τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὅσο γιά κείνον πού ἔκαθε ξύλα, πρόκειται περί ἀνθρώπου πού εἶναι πολὺ ἀμαρτωλός. Καὶ ἀντὶ νὰ μετανοήσῃ, αὐτὸς προσθέτει ἀμαρτίες στὶς ἀμαρτίες του. Τέλος, ἐκεῖνος ὁπὸ ἔδγαζε νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι, ἄνθρωπος εἶναι πού πράττει μὲν καλὰ ἔργα, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὰ ἔχει μολύνει μὲ κακὰς προθέσεις, ἔχασε καὶ τὰ καλὰ ἔργα καὶ τὸν μισθὸ του.

Πρέπει λοιπὸν νὰ γρηγορῇ κάθε ἄνθρωπος σ' ὅλα του τὰ ἔργα, ὥστε νὰ μὴν πηγαίνη ὁ κόπος του χαμένος.

* * *

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ, ὁ μαθητῆς τοῦ Ἀβδᾶ Παύλου, ἦταν παράδειγμα ὑπακοῆς. Οἱ Πατέρες διηγοῦνται γι' αὐτὸν τὸ ἀκόλουθο περιστατικόν:

Λίγο πρὸ πέρα ἀπὸ τὴν καλύδα τους θρῖσκόταν μιὰ σπηλιά, πού εἶχε φωλιάσει μέσα μιὰ ὄβαινα. Μιὰ μέρα εἶδε ὁ Γέροντας ἐκεῖ γύρω φυτρωμένα ἀγριοκρεμμύδια κι' ἔστειλε τὸν Ἰωάννη νὰ τὰ ξερριζώσῃ, γιὰ νὰ τὰ μαγειρέψουν.

— Τὶ νὰ κάνω, Ἀβδᾶ, ἀν τύχη καὶ θγῆ ἡ ὄβαινα; ρώτησε ὁ νέος.

— Δέσε την καὶ φέρε την ἐδῶ, εἶπε στ' ἀστεῖα ὁ Γέροντας.

Πῆγε ὁ καλὸς ὑποτακτικὸς νὰ κάνῃ τὴν προσταγὴ τοῦ Γέροντός του. Μά, καθὼς τὸ πρόβλεψε, τοῦ ἐπετέθηκε ξαφνικὰ τὸ φοβερὸ θηρίο. Ὁ νέος, ὄχι μόνο δὲ δείλιασε, ἀλλ' ὤρμησε νὰ τὸ δέσῃ. Τότε ἔγινε τοῦτο τὸ παράδοξο: Ἀντὶ νὰ φοβηθῆ ὁ ὑποτακτικὸς, φοβήθηκε τὸ θηρίο κι' ἔτρεχε στὴν ἔρημο νὰ σωθῆ. Ὁ Ἰωάννης τὸ κυνήγησε ξωπίσω καὶ φώναζε:

— Στάσου λοιπόν. Ὁ Ἀβδᾶς μου πρόσταξε νὰ σὲ δέσω.

Ύστερα από πολύ κόπο, έφτασε την ύαινα, την έδεσε και την έφερε στο Γέροντά του. Εκείνος στο μεταξύ ανήσυχος, που έβλεπε ν' άργη, είχε βγῆ πιό έξω γά τον συναγτήση. Τόν είδε τότε γά έρχεται, φέρνοντας πίσω του δεμένο τὸ θηρίο, και θαύμασε τῆ δύναμι τῆς ὑπακοῆς.

Στόν Ίωάννη ὁμως δὲν έδειξε καμμία έκπληξι. Ἀντίθετα μάλιστα, γιά γά τὸν ταπεινώση, τοῦ φώναξε δῆθεν αὐστηρά:

— Ἀνόητε, γιατί έφερεις ἐδῶ τοῦτον τὸν λυσσασμένο σκύλο;

Ἐλύσαν ἔτσι τὸ ἄγριο θηρίο και τὸ ἄφησαν ἐλεύθερο γά γυρίση στή φωλιά του.

* * *

Ο ΑΜΕΡΙΜΝΟΣ μοναχὸς πὸς ἔχει γευτῆ τῆ γλύκα τῆς ἀκτημοσύνης, λέγει κάποιος Πατήρ, νοιώθη σάν δάρος περιττὸ και τὸ ράσο ἀκόμη πὸς φορεῖ και τὸ λαγήνι τοῦ νεροῦ πὸς ἔχει σὸ κελλί του, γιατί κι' αὐτὰ καμμία φορά τοῦ ἀπασχολοῦν τὸ νοῦ του.

* * *

ΛΕΝΕ γιά κάποιον Γέροντα, πὸς έδειχνε ἐξαιρετικῆ ἀγάπη σ' ἐκείνους πὸς τὸν καταφρονοῦσαν και μὲ κάθε τρόπο τὸν ἀτίμαζαν.

Αὐτοὶ εἶναι φίλοι μας, συνῆθιζε νά λέγη· γιατί μᾶς ὀδηγοῦνε στή ταπεινώσι. Ἐκείνοι πὸς μᾶς τιμοῦν και μᾶς ἐγκωμιάζουν ζημιώνουν τῆν ψυχῆ μας. Τὸ λέει και ἡ Γραφή: «οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς, πλανῶσιν ὑμᾶς».

* * *

ΟΤΑΝ σηκώνεσαι ἀπὸ τὸ στῶμα, ἀδελφέ, συμβουλεύει κάποιος Γέρον, λέγε στόν ἑαυτό σου: Σῶμα, ἐργάσου γιά νά τραφῆς. Ψυχῆ, νῆφε γιά νά σωθῆς.

* * *

ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ ξένοι μοναχοὶ πῆγαν κάπατε νὰ συμβου-
λευτοῦν τὸν Ὅσιον Παμβώ. Ὁ πρῶτος ἦταν κησπευτής, ὁ δεύ-
τερος ἐντελῶς ἀκτῆμων, ὁ τρίτος εἶχε ἀφιερῶσει τὸν ἑαυτὸ
του στήν ἐξυπηρέτησι τῶν γερόντων καὶ ἀσθενῶν, καὶ ὁ
τέταρτος ἦταν εἴκοσι χρόνια ὑποτακτικός.

Σὰν ἄκουσε τίς ἀρετές τους ὁ Ὅσιος, τοὺς εἶπε αὐτὰ
τὰ λόγια:

—Τοῦτος ἐδῶ ὁ τελευταῖος σὰς ἔχει ὄλους ξεπεράσει,
γιατὶ ἐσεῖς οἱ ἄλλοι ὅ,τι κάνετε, τὸ κάνετε μὲ τὸ θέλημά
σας. Ἐνῶ αὐτὸς κάθε μέρα θυσιάζει τὸ δικό του καί, χωρὶς
ἄλλο, θὰ στάζη αἷμα ἢ καρδιά του. Γι' αὐτὸ οἱ καλοὶ ὑπο-
τακτικοὶ συγκαταλέγονται μὲ τοὺς ὁμολογητὰς τῆς Πίστεως.

* * *

ΑΛΛΟΙΜΟΝΟ σ' ἐκείνον πού τὸν τιμοῦν πιδὸ πολὺ ἀπὸ
τὴν ἀξία του, λέγει κάποιος Πατήρ. Ἡ ψυχικὴ ζημία πού
παθαίνει εἶναι ἀνεπανόρθωτη. Εὐτυχισμένος ἐκείνος πού κα-
ταφρονεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατί τὸν περιμένει δόξα
στὸν Οὐρανό.

* * *

ΑΛΛΟΙΜΟΝΟ στὸν ἄνθρωπο, πού ἡ φήμη του ξεπερ-
νᾷ τίς πράξεις του, ἔλεγε κάποιος Γέροντας.

Καὶ ἄλλοτε πάλι:

—Μὴν ἀποφεύγης, ἀδελφέ, τὴν καταφρόνια.

* * *

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ταπείνωσις, Ἀδῶ; ρώτησαν κάποιον Γέ-
ροντα οἱ ἀδελφοὶ τῆς σκήτης.

—Ταπείνωσις, παιδιά μου, ἀποκρίθηκε ἐκείνος, εἶναι
νὰ σοῦ φταίξη ὁ ἄλλος καὶ σὺ νὰ τὸν συγχωρέσης παρευ-
θῶς, χωρὶς νὰ περιμένῃς νὰ σοῦ ζητήσῃ συγγνώμη.

Πιδὸ σύντομο δρόμο γιὰ τὸν Οὐρανὸ ἀπὸ τὴν ταπεινο-
σύνη δὲ μπόρεῖς νὰ βρῆς, ἔλεγε ἄλλος Πατήρ.

ΟΠΟΙΟΣ ἐπαινεῖ μπροστά του ἄνθρωπο, ἔλεγε κάποιος Γέροντας, τὸν παραδίδει στὸ διάβολο γιὰ νὰ τὸν πολεμᾷ.

* * *

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΕΙ τὸν ἀδελφόν του, λέγει κάποιος Πατήρ, πρέπει νὰ τὸ κἀνῃ σὰν νὰ ἔλεῃ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Αὐτὴ ἡ ἐλεημοσύνη πλησιάζει τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὸν Θεόν.

* * *

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ἄνθρωποι, ἔλεγε ἓνας Γέροντας, ποὺ ἐνῶ εἶναι πρόθυμοι νὰ δίνουν ἐλεημοσύνη στοὺς πτωχοὺς, ὁ πονηρὸς τοὺς κἀνει νὰ ἀκριβολογοῦν στὰ ἐλάχιστα, γιὰ νὰ τοὺς ἀφαιρῇ τὸ μισθὸ τῆς ἀγαθοεργίας.

Ἔτυχε νὰ ἐπισκεφθῶ κάποτε ἓνα φίλο μου ἱερέα, τὴν ἡμέρα ποὺ μοίραζε ἐλεημοσύνη στοὺς πτωχοὺς τῆς ἐνορίας του. Ἦρθε κατὰ σύμπτωσι μία πτωχὴ χήρα καὶ παρεκάλεσε νὰ τῆς δώσῃ λίγο σιτάρι.

—Φέρε τὸ σακκούλι νὰ σοῦ θάλω, τῆς εἶπε ὁ ἱερεὺς.

Ἡ γυναίκα τὸ ἔφερε.

—Πολὺ μεγάλο εἶναι, εὐλογημένη, τῆς εἶπε κάπως ἀπότομα ὁ φίλος μου.

Ἐκείνη ἔγινε κατακόκκινη ἀπὸ τὴν ντροπὴ τῆς, ἴσως γιὰ τὸ ἦτο κι' ἓνας ξένος μπροστά στὴν προσβολή. Σὰν ἔφυγε ρώτησα τὸ φίλο μου:

—Δὲ μοῦ λές, Πάτερ, τὸ πούλησες στὴ γυναίκα τὸ σιτάρι;

—Ἀφοῦ λοιπὸν ἦταν ἐλεημοσύνη, τοῦ εἶπα, ποῖα ἡ ἀνάγκη ν' ἀκριβοεξετάζῃς τὸ μέτρο καὶ νὰ λυπήσῃς τὴν φτωχὴ; Μὴ ξεχνᾷς ἄλλωστε τὰ λόγια τοῦ μακαρίου Παύλου, «ἐλαρόν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός».

* * *

ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ποὺ ὁ Ἀβδᾶς Λῶτ ἦταν νέος κι' ἀρχά-

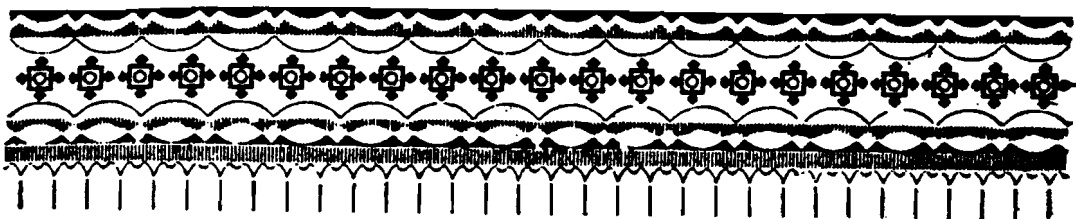
ριος στην άσκητική ζωή, ο Ἀββᾶς Ἰωσήφ, ὁ Γέροντάς του, τοῦ ἔδινε συχνά αὐτῇ τὴ συμβουλή:

—Δὲ θὰ γίνῃς ποτὲ καλὸς Μοναχὸς, τοῦ ἔλεγε, ἂν δὲν διατηρήσῃς ἄσβεστη στὴν καρδιά σου τὴ φλόγα τῆς πίστεως. Αὐτὴ θὰ σὲ φωτίζει γὰ περιφρονῆς τιμῆς καὶ ἀναπαύσεις. Νὰ κόβῃς τὰ θελήματά σου καὶ γὰ φυλάττῃς ὅλες γενικῶς τὶς θεῖες ἐντολές.

* * *

ΟΤΑΝ ΕΛΕΗΣΗΣ τὸν πτωχὸ ἀδελφὸ σου, συμβουλεύει ὁ Ἀββᾶς Ἡσαΐας, μὴ τὸν φωνάξῃς γὰ σὲ βοηθήσῃ στὴ δουλειά σου, γιὰ γὰ μὴ χάσῃς τὸ μισθὸ τῆς εὐεργεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΑΓΑΠΗΤΕ, γὰ μὴ πιστεύησ ἐῖς τὰ ἀπατηλὰ ὄνειρα, διότι πολλοὺς ἐπλάνεσαν αὐτὰ τὰ ὄνειρα καὶ ἐξέπεσαν δειγῶς ὅσοι ἐστήριξαν τὰς ἐλπίδας των εἰς αὐτά. Ἄς σκεφθῶμεν εἰς ποῖα μέτρα ἀρετῆς ἐφθάσαμεν, ὥστε γὰ ἀξιωθῶμεν γὰ ἴδωμεν καὶ ὀπτασίας ἀγγέλων;

ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΟΥ, ἅς λάβωμεν ὑπ' ὄψει μας αὐτοὺς ποὺ παρίστανται ἐνώπιον ἐπιγείου βασιλέως καὶ ὑπηρετοῦν θρόνον θνητοῦ ἀνθρώπου, διὰ γὰ παραδειγματισθῶμεν μὲ πόσῃ εὐλάβειαν καὶ φόβον στέκουν ἐμπρὸς εἰς τὸν βασιλέα των. Ἐὰν λοιπὸν ἐκεῖνοι στέκονται μετὰ τοιαύτης προσοχῆς καὶ σεβασμοῦ, δὲν ἔχομεν ὑποχρέωσιν καὶ ἡμεῖς δσάκις ἰστάμεθα ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ βασιλέως, γὰ παριστάμεθα μετὰ φόβου καὶ σεμνότητος; Ἄς προσέχωμεν λοιπὸν τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ ἅς μὴ περιεργαζώμεθα μὲ ἀδιάντροπα βλέμματα τὰ προκείμενα εἰς ἡμᾶς μυστήρια τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος καὶ Αἵματος.

Διότι ἐὰν ὁ Μωϋσῆς δὲν ἐτολμοῦσε καὶ γὰ σκεφθῆ ἀκόμη περὶ τοῦ λαλοῦντος εἰς αὐτὸν Θεοῦ, πόσον μᾶλλον ἡμεῖς ἔχομεν ὑποχρέωσιν γὰ συμμαζεύωμεν τὴν σκέψιν μας καὶ μετὰ δέους, ὀφειλομένου εἰς τὴν συναίσθησιν τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, γὰ παριστάμεθα κατὰ τὴν ὥραν τῆς θείας μυσταγωγίας; Εἶναι γραμμένον· «αὐτοὺς ποὺ μὲ δοξάζουν θὰ τοὺς

δοξάσω· ἐκεῖνος πού μέ περιφρονεῖ, θά ἀτιμασθῆ». Σὺ θε-
βαίως ὡς ἄνθρωπος σκέπτεσαι καὶ πολυπραγμονεῖς διὰ τῆς
σκέψεως, ἐνῶ Ἐκεῖνος ὡς Θεός, γνωρίζει τὰ βάθη τῆς καρ-
διᾶς σου καὶ τὰς σκέψεις σου· διότι «δὲν ὑπάρχει οὐδὲν κτι-
σμα ἀφανὲς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

(Ἄγ. Ἐφραῖμ)

* * *

ΠΡΟΣΕΧΕ ἀδελφέ, διότι τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ τὴν
ἀρετὴν, δαφόρως πολεμεῖ ὁ ἐχθρὸς. Ἔτσι, προτοῦ μὲν γὰ
διαπραχθῆ ἡ ἁμαρτία, ὁ ἐχθρὸς τὴν παρουσιάζει στὸ μάτι
τους ἐνώπιόν τους ὡς κάτι τὸ μηδαμινό· μάλιστα δὲ τὴν
σαρκικὴν ἁμαρτίαν καὶ ἡδονὴν τόσο πολὺ τὴν σμικρύνει
ἐνώπιόν των, ὥστε στὸν πολεμούμενον ἀδελφὸν γὰ φαίνεται
ὅτι δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ τῆς πράξεως ἐκείνου πού ρίχνει
ἓνα ποτήρι νερὸ στὸ ἔδαφος.

Μετὰ ὅμως τὴν διάπραξίν της τὴν ἀνυψώνει φοβερὰ
ἐνώπιον τοῦ ἁμαρτήσαντος, δημιουργώντας μύρια κύματα
λογισμῶν, ὥστε ἀφοῦ σκοτίσῃ τὸν λογισμὸν τοῦ ἀδελφοῦ γὰ
τὸ ρίξῃ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν κρημνὸν τῆς ἀπογνώσεως.

Προγνωρίζων λοιπὸν ἀγαπητὲ τίς μηχανὲς αὐτὲς τοῦ
ἐχθροῦ, πρόσεχε μὴ ἀπατηθῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἁμαρτήσης.
Ἐὰν δὲν πέσης εἰς καμμίαν πτώσιν καὶ ἁμαρτίαν, μὴ πα-
ράμενε εἰς αὐτήν, ἀπελπισθεὶς διὰ τὴν σωτηρίαν σου, ἀλλ'
ἐγερθεὶς ἐπικαλέσου τὸν Κύριον καὶ Θεὸν σου καὶ θά σέ συγ-
χωρήσῃ, διότι ὁ Δεσπότης μας εἶναι ἐλεήμων καὶ μακρόθυ-
μος καὶ πολυέλεος, καὶ τοὺς μετανοοῦντας γνησίως δὲν ἀπο-
στρέφεται, ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς καὶ εὐθὺς ὑποδέχεται.

Ὅταν λοιπὸν σοῦ ψιθυρίζῃ ὁ ἐχθρὸς ὅτι ἐχάθης, δὲν
δύνασαι πλέον γὰ σωθῆς, εἰπέ πρὸς αὐτόν: ἐγὼ ἔχω Θεὸν
εὐσπλαγχνον καὶ μακρόθυμον, δὲν ἀπελπίζομαι διὰ τὴν
σωτηρίαν μου. Καὶ τοῦτο διότι αὐτὸς πού μᾶς διέταξε γὰ
συγχωρῶμεν τὰ παραπτώματα τοῦ ἀδελφοῦ μας δσάκις με-

ταγοεῖ, δηλαδή πάντοτε, πολύ περισσότερο θὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας τῶν ὀλοφύχως πρὸς Αὐτὸν ἐπιστρεφόντων. Καὶ ἔτσι μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ θὰ φύγῃ ἀπὸ σοῦ ὁ πόλεμος.

(Ἄγ. Ἐφραῖμ)

* * *

ΠΕΡΑΣΕ κάποτε ἀπὸ τὸ λογισμό τοῦ Μεγάλου Ἁγ-
τωνίου σὲ τίνος τάχα ἁγίου μέτρα νὰ εἶχε φτάσει. Ὁ Θεὸς
ὁμως, ποῦ ἤθελε νὰ τοῦ ταπεινώσῃ τὸ λογισμό, τοῦ φανέρωσε
μιὰ νύχτα στ' ὄνειρό του πὼς καλύτερός του ἦταν ὁ μπαλω-
ματῆς, ποῦ εἶχε ἓνα μικρομάγαζο σ' ἓνα παράμερο δρόμο
τῆς Ἀλεξανδρείας.

Μόλις ξημέρωσε, ὁ Ὅσιος πῆρε τὸ ραβδάκι του καὶ
ξεκίνησε γιὰ τὴν πόλι. Ἦθελε νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ τὸν
περίφημο μπαλωματῆ καὶ νὰ ἰδῇ τίς ἀρετές του. Μὲ πολλή
δυσκολία ἀνακάλυψε τὸ μαγαζάκι του, μπῆκε μέσα, κάθισε
πλάϊ του στὸν πάγκο κι' ἄρχισε νὰ τὸν ρωτᾷ γιὰ τὴ ζωὴ
του.

Ὁ ἀπλοϊκὸς ἄνθρωπος, ποῦ δὲ τοῦ πῆγαινε ὁ νοῦς ποι-
ὸς μπορούσε νὰ ἦταν ἐκείνος ὁ γέρο - Καλόγερος ποῦ ἦλθε
τόσο ξαφνικά νὰ τὸν ἐξετάσῃ, χωρὶς νὰ πάρῃ τὰ μάτια του
ἀπὸ τὸ παπούτσι ποῦ μπάλωνε, τοῦ ἀποκρίθηκε ἀργὰ - ἀργὰ
μὲ ἡρεμία.

—Δὲ ξέρω, Ἄβδᾶ μου, νὰ ἔχω κάποι ποτέ κανένα κα-
λό. Κάθε πρωτὶ σηκώνομαι, κάνω τὴν προσευχή μου κι' ἄρ-
χίζω τὴ δουλειά μου. Λέω ὁμως πρῶτα στὸ λογισμό μου,
πὼς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σ' αὐτὴ τὴν πόλι, ἀπὸ τὸν πιὸ μικρὸ
ὡς τὸν πιὸ μεγάλο, θὰ σωθοῦν καὶ μόνο ἐγὼ θὰ καταδικα-
στῶ γιὰ τίς πολλές μου ἁμαρτίες. Κι' ὅταν τὸ βράδυ πάω
νὰ πλαγιάσω, πάλι τὸ ἴδιο συλλογίζομαι.

Ὁ Ὅσιος σηκώθηκε μὲ θαυμασμό, τὸν ἀγκάλιασε, τὸν
φίλησε, καὶ τοῦ εἶπε μὲ συγκίνησι:

—Σὺ, ἀδελφέ μου, σὰν καλὸς ἔμπορος, κέρδισες τὸν

πολύτιμο μαργαρίτη ἄκοπα. Ἐγὼ γέρασα στὴν ἔρημο, ἴδρωσα καὶ κόπιασα, μὰ δὲν ἔφτασα τὴν ταπεινοσύνη σου.

* * *

ΤΟ ΑΝΘΟΣ εἶναι ἀπαρχὴ τῆς καρποφορίας, γράφει ὁ Ὅσιος Ἐφραίμ, κι' ἡ ὑποταγὴ, ἀρχὴ τῆς ταπεινώσεως. Ὁ ταπεινόφρων εἶναι κατὰ κανόνα εὐπειθὴς ὑποτακτικὸς, σέβεται μικροὺς καὶ μεγάλους κι' ἔχει ἐπιείκεια καὶ καλωσύνη.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ ἀδελφὸς ρωτοῦσε ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγάλους Γέροντας, τί εἶναι ταπεινοφροσύνη.

—Ταπεινοφροσύνη, τέκνον μου, εἶναι νὰ νοιώθης πάντοτε τὸν ἑαυτὸ σου ἁμαρτωλὸ καὶ χειρότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐξήγησε ὁ Γέροντας. Εἶναι μεγάλο κατόρθωμα αὐτὸ καὶ δύσκολο. Μπορεῖς ὅμως νὰ τὸ ἀποκτήσης, βάζοντας τὸν ἑαυτὸ σου σὲ ἀκατάπαυστο κόπο.

Μὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ βλέπης διαρκῶς τὸν ἑαυτὸ σου χειρότερο ἀπ' ὅλους; ἀπόρησε ὁ ἀδελφός.

—Μάθε νὰ βλέπης τὰ προτερήματα τῶν ἄλλων καὶ τὰ δικά σου σφάλματα καὶ ζήτηε κάθε μέρα γι' αὐτὰ συγχώρησι ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ θὰ τὸ κατορθώσεις, συμβούλεψε ὁ Ὅσιος.

* * *

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ἄνθρωποι, ἔλεγε ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ποὺ ἐξαντλήσανε ὅλες τους τίς σωματικὲς δυνάμεις σὲ υπερβολικὴ ἄσκησι κι' ἐπειδὴ τοὺς ἔλειψε ἡ διάκρισι, δὲν κατώρθωσαν νὰ πλησιάσουν τὸν Θεό.

* * *

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ἀπὸ ὅλες τίς ἀρετὲς ὀνομάζουν οἱ Πατέρες τὴν διάκρισι.

* * *

ΓΙΟΡΤΗ γιὰ τὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο, γράφει ὁ Ὅ-

σιος Ἐφραΐμ ὁ Σῦρος, εἶναι ἡ τήρησις τῶν θείων ἐντολῶν
καὶ παρηγορία τοῦ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὸ κακό. Καύχημά του ὁ
φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ πραγματικὴ του εὐφροσύνη ἡ ἡμέρα ποῦ
θα τὸν προσκαλέσῃ ὁ Οὐράνιος Βασιλεὺς νὰ κληρονομήσῃ
τὰ αἰώνια ἀγαθὰ Του.

* * *

ΤΑ ΜΑΤΙΑ τοῦ χοίρου, λέγει κάποιος Πατήρ, εἶναι
ἔτσι φτιαγμένα, ποῦ βλέπουν μόνο στὴ γῆ. Τὸ ἴδιο παθαί-
νει κι' ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἔχει κυριευθῆ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῶν
φαγητῶν· βλέπει ὄλο πρὸς τὰ κάτω καὶ δὲν εἶναι ἱκανὸς γιὰ
τίποτε ὑψηλόν.

* * *

—ΓΙΑΤΙ σὲ τρέμουν τὰ δαιμόνια, Ἀβδᾶ; ρώτησε τὸν
ᾠσιο Ἰσίδωρο τὸν Πηλουσιώτη κάποιος νέος μοναχός.

—Γιατὶ ἀφ' οὔτου ἔγινα καλόγερος, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ
ᾠσιος, δὲν ἐπέτρεψα στὸ λάρυγγά μου καμμιὰ ἀπόλαυσι.

* * *

ΕΝΑΣ σοφὸς Γέρων δίνει τὴν παρακάτω συμβουλή
στοὺς μοναχοὺς καὶ μάλιστα στοὺς νέους:

—Ἀπόφευγε, ἀδελφέ, νὰ τρώγῃς τὰ φαγητὰ τῆς ἀρε-
σκείας σου, ἀλλὰ προτίμα τὰ εὐτελέστερα καὶ εὐχαρίστησε
τὸν Θεὸν ποῦ σοῦ στέλνει κι' αὐτά

* * *

ΚΑΘΩΣ γύριζαν μιὰ μέρα στὸ κελλί τους, ὁ Ἀβδᾶς
Ἀγάθων μὲ τὸν ὑποτακτικό του, ὁ νέος βρῆκε στὸ δρόμο
ἕνα φρέσκο φασόλι.

—Νὰ τὸ πάρω, Ἀβδᾶ; ρώτησε τὸν Γέροντα.

Ἐκεῖνος τοῦ ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἀσθηρὸ κι' ὕστερα
τοῦ εἶπε:

—Μήπως τὸ ἔβαλες τοῦ λόγου σου ἐκεῖ;

—Ὁχι, Αἰδῶ.

—Αἶ, τότε πῶς σοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς μπορεῖς νὰ τὸ πάρῃς;

* * *

ΠΗΓΑΙΝΕ συχνὰ ὁ διάβολος στὴ σπηλιὰ κάποιου Ἐρημίτη, γιὰ νὰ τὸν τρομοκρατήσῃ καὶ νὰ τὸν κάνη νὰ φύγῃ ἀπὸ κεῖ. Ἐκεῖνος ὅμως ὄχι μόνο δὲ δειλίαζε, ἀλλὰ περιφρονοῦσε τὸ πονηρὸ πνεῦμα. Τότε ὁ διάβολος, γιὰ νὰ τὸν παραπλανήσῃ, τοῦ παρουσιάστηκε μὲ τὴ μορφή τοῦ Χριστοῦ.

Εἶμαι ὁ Χριστός, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ἐρημίτης ἔκλεισε τὰ μάτια του.

—Γιατί κλείνεις τὰ μάτια σου; τοῦ φώναξε ὁ διάβολος ἔρεθισμένος. Σοῦ εἶπα πῶς εἶμαι ὁ Χριστός.

—Ἐγὼ δὲ θέλω νὰ ἰδῶ τὸν Χριστὸ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἀποκρίθηκε ὁ Ἐρημίτης, κρατῶντας ἀκόμη τὰ μάτια τοῦ κλειστά.

Μὲ τὴ θαρρετὴ ἀπάντησι τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ὁ διάβολος ἔξαφανίστηκε καὶ δὲν τόλμησε πιά νὰ τὸν πειράξῃ.

* * *

ΕΝΑΣ Γέροντας δίνει τὸν ἀκόλουθο κανόνα εὐπρεπείας γιὰ τὴ μοναχικὴ τράπεζα:

—Ὅταν καθίσης νὰ φάγῃς, ἀδελφέ, πρόσεξε μὴ νικηθῇς ἀπὸ τὸ δαίμονα τῆς λαίμαργίας, ποῦ σὲ ἀναγκάζει νὰ τρῶς ἄτακτα καὶ μὲ διασύνη καὶ νὰ ἐπιθυμῇς νὰ γεύεσαι πολλὰ εἶδη φαγητῶν μαζί. Μάθε νὰ τρῶς μὲ σεμνότητα καὶ εὐπρέπεια καὶ νὰ διατηρῇς τὸ μέτρο τῆς ἐγκρατείας.

* * *

Ο ΟΣΙΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ὁ Σύρος, ὁ περίφημος διδάσκαλος τοῦ ἀσκητισμοῦ, ἀποφάσισε κάποτε ν' ἀφήσῃ γιὰ λίγο τὴν πολυπόθητη ἡσυχία του στὴν ἔρημο καὶ νὰ κατέβῃ στὴν

πόλι. Είχε επιθυμία νά προσκυνήσῃ τὰ ἅγια λείψανα, πού θρῖσκονταν τότε στήν Ἔδεσσα, ἀλλά καί νά συναντηθῇ μέ ἐκκλησιαστικούς ἀνδρες, γιά νά συζητήσῃ μαζί τους δογματικές ἀλήθειες. Ζοῦσε σέ μιὰ ἐποχή, πού ἡ ὀρθή πίστι χτυπιόταν ἀπ' ὅλες τίς μεριές ἀπό φοβερές αἰρέσεις.

—Κύριε, προσευχήθηκε προτοῦ ξεκινήσει, στείλε μου μπροστά μου, καθῶς θά περνῶ τήν πύλη τῆς πόλεως, ἕναν ἀνθρωπο πού νά μέ διδάξῃ.

Μά τή στιγμή πού ἔμπαινε στή πολυάνθρωπη Ἔδεσσα, ὁ πρῶτος ἀνθρωπος πού θρέθηκε στό δρόμο του, ἦταν μιὰ κοινή γυναίκα, πού στάθηκε καί τόν κύτταζε ἀδιάκτροπα. Ὁ Ὅσιος παραπονέθηκε στόν Κύριο, πού παραχώρησε νά βρῇ τὸ ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι εἶχε ζητήσει. Ὑστερα γύρισε αὐστηρὸ τὸ βλέμμα του στή γυναίκα καί τῆς εἶπε ἀπότομα, γιά νά τῆς προκαλέσῃ κάποια συστολή:

—Ἀπορῶ πῶς δέν κοκκινίζεις ἀπό ντροπή πού τολμᾷς νά μέ κυττάζῃς μέ τόση ἐπιμονή.

—Ἐγώ, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκείνη μ' ἐτοιμότητα, κάνω αὐτὸ πού μοῦ ταιριάζει. Ἀπὸ τήν πλευρά σου πλάστηκα, ἐσένα πρέπει νά κυττάζω. Τοῦ λόγου σου ὁμως, πού πλάστηκες ἀπὸ τὸ χῶμα, καλὰ θά κάνῃς νά ἔχῃς διαρκῶς τὸ βλέμμα σου ριγμένο σ' αὐτό.

Παίρνοντας τόσο σωστὴ ἀπάντησι ὁ μέγας Ὅσιος, εὐχαρίστησε μ' εὐγνωμοσύνη τὸν Θεό. Πιὸ ὠφέλιμη διδασκαλία ἀπ' αὐτὴ δέν τοῦ χρειαζόταν πλέον.

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ Μοναχός, πού πρὶν ἀπὸ λίγο εἶχε ἀφήσει τὸν κόσμο, κυριεύτηκε γρήγορα ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νά ἴδῃ τοὺς γονεῖς του. Ζήτησε ἄδεια ἀπὸ τὸν Γέροντά του νά πάῃ γιά μερικές ἡμέρες στήν πατρίδα του. Ἐκεῖνος, βλέ-

παντας τὴν ἀδυναμία τοῦ ὑποτακτικοῦ του, ἀναστέναξε θα-
θειά καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐγὼ σ' ἀφήνω γὰ πᾶς, παιδί μου, ἀλλὰ θάλα καλὰ
στό νοῦ σου αὐτὸ ποῦ θά σοῦ πῶ: "Ὅταν ξεκινοῦσες ἀπὸ
τὴν πατρίδα σου γιὰ δῶ, εἶχες μαζί σου συνοδοιπόρο τὸν
Θεό. Ξεκινοῦντας ἀπὸ δῶ γιὰ τὴν πατρίδα σου, θά εἶσαι
τελείως μόνος.

* * *

ΕΡΩΤΗΣΑΝ κάποτε τὸν Ἀβδᾶ Λογγίνο ποιά ἀρετὴ
θεωρεῖ σπουδαιότερη ἀπ' ὅλες. Ὁ σοφὸς Γέροντας ἀποκρί-
θηκε.

—Καθὼς ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο ἀπὸ ὅλα
τὰ κακὰ, ἀφοῦ κατώρθωσε γὰ ρίζη τοὺς Ἀγγέλους ἀπὸ
τὸν Οὐρανὸ στὴν ἄβυσσο, ἔτσι καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι
ἡ πιὸ μεγάλη ἀπ' ὅλες τὶς ἀρετές. Αὐτὴ εἶχε τὴ δύναμι καὶ
ἀπὸ τὴν ἄβυσσο ἀκόμη γ' ἀνεβᾶση στὸν Οὐρανὸ τὸν ἁμαρτω-
λό. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ Κύριος μακαρίζει πρὶν ἀπ' ὅλους,
τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι.

* * *

ΠΡΟΤΙΜΩ πτωσι μὲ ταπεινοφροσύνη, παρὰ νίκη μὲ
ὑπερηφάνεια, λέγει ἄλλος Πατήρ.

* * *

ΚΑΙ Ο ΑΒΒΑΣ Σαρματίας:

—Προτιμῶ ἄνθρωπο ἁμαρτωλό, ποῦ ἀναγνωρίζει τὸ
σφάλμα του καὶ ταπεινῶνεται, παρὰ ἐνάρετο μὲ αὐταρέ-
σκεια.

* * *

Η ΤΑΠΕΙΝΩΣΙΣ χωρὶς μεγάλο κόπο ἔσωσε πολλούς,
λέγει ἄλλος Γέροντας. Τὸ πιστοποιοῦν ὁ Τελώνης καὶ ὁ "Α-

σωτος, πού μέ δυό λόγια ταπεινά, πού είπαν, τούς δέχτηκε
ὁ Θεός.

* * *

ΕΝΑΣ μοναχός σ' ἕνα Κοινόβιο, ἀμελής στά πνευμα-
τικά, ἔπεσε βαρεια ἄρρωστος κι' ἤλθε ἡ ὥρα του νά πεθάνη.
Ὁ Ἡγούμενος κι' ὄλοι οἱ ἀδελφοί τόν περικυκλώσανε γιά
νά τοῦ δώσουν θάρρος στίς τελευταῖες του στιγμές. Παρα-
τήρησαν ὁμως ἔκπληκτοι, πώς ὁ ἀδελφός ἀντίκρυζε τόν θά-
νατο μέ μεγάλη ἀταραξία καί ψυχική γαλήνη.

—Παιδί μου, τοῦ εἶπε τότε ὁ Ἡγούμενος, ὄλοι ἐδῶ
ξεύρομε πώς δέν ἦσουν καί τόσο ἐπιμελής στά καθήκοντά
σου. Πῶς πηγαίνεις μέ τόσο θάρρος στήν ἄλλη ζωή;

—Εἶναι ἀλήθεια, Ἀββᾶ, ψιθύρισε ὁ ἐτοιμοθάνατος, πώς
δέν ἤμουν καλός μοναχός. Ἐνα πρᾶγμα ὁμως ἐτήρησα μέ
ἀκρίβεια στή ζωή μου: Δέν κατέκρινα πατέ μου ἄνθρωπο.
Γι' αὐτό σκοπεύω νά εἰπῶ στό Δεσπότη Χριστό, δταν πα-
ρουσιασθῶ ἐνώπιόν Του: «Σύ, Κύριε, εἶπες, μὴ κρίνετε, ἵνα
μὴ κριθῆτε», κι' ἐλπίζω ὅτι δέ θά μέ κρίνη ἀδυστηρά.

—Πήγαινε εἰρηνικά στό αἰώνιο ταξίδι σου, παιδί μου,
τοῦ εἶπε μέ θαυμασμό ὁ Ἡγούμενος. Ἐσὺ κατώρθωσες, χω-
ρίς κόπο, νά σωθῆς.

* * *

Ο ΑΒΒΑΣ Ὑπερέχιος δίνει τήν ἀκόλουθη συμβουλή
στούς ἐγκρατεῖς καί νηστευτάς.

—Φάγε κρέας καί πιές κρασί καί μὴ κατατρώγῃς μέ
τήν καταλαλιά τίς σάρκες τοῦ ἀδελφοῦ σου. Καί πάλι:

—Καταλαλῶντας ὁ ὄφις τόν Θεόν ἐπέτυχε νά βγάλῃ
τούς πρωτοπλάστους ἀπό τόν Παράδεισο. Τὸ ἴδιο κάνει κι'
ἐκεῖνος πού καταλαλεῖ τόν πλησίον του· βαρύνει τήν ψυχή
του καί παρασύρει στό κακὸ ἐκεῖνον πού τόν ἀκούει.

ΕΝΑΣ ἄγιος γέροντας εἶδε μιὰ μέρα μὲ τὰ μάτια του κάποιον ἀδελφόν νὰ πέφτη σὲ βαρὺ ἀμάρτημα, κι' ὄχι μόνο δὲν τὸν κατέκρινε, ἀλλ' ἔκλαψε καὶ εἶπε: «Αὐτὸς ἔπεσε σήμερα κι' ἐγὼ ἐξάπαντος αὔριο. Κι' αὐτὸς μὲν χωρὶς ἄλλο θὰ μετανοήσῃ, ἐνῶ ἐγὼ δὲν εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό»!

* * *

ΑΝ ΠΟΤΕ συκοφαντηθῆς, γράφει ὁ ὄσιος Ἐφραῖμ ὁ Σῦρος, καὶ ἀποκαλυφθῆ ἡ ἀθωότητά σου, μὴν ὑψηλοφρονήσης Δούλευε τὸν Κύριόν σου μὲ ταπείνωσι καὶ εὐχαρίστησέ τον, πού σέ λύτρωσε ἀπὸ τὶς συκοφαντίες τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ τηρῆς τὶς ἐντολές του πιστὰ καὶ ἐκ καρδίας.

* * *

ΑΝ ὁ Χριστιανός, ἔλεγε ὁ Ἀβδᾶς Ἀγάθων, ἔφερενε κάθε στιγμή στὸ νοῦ του τὴν κρίση πού ἀκολουθεῖ τὸν θάνατο, δὲν θ' ἀμάρτανε μὲ τόση εὐκολία.

* * *

ΕΝΑΣ ἐρημίτης πού ἀσκήτεψε στὴν ἔρημο τοῦ Ἰορδάνου, εἶχε χρόνια πολλὰ νὰ πειράχτῃ ἀπὸ τὸ διάβολο. Αὐτὸ τοῦ εἶχε δώσει θάρρος κι' ἔλεγε συχνὰ πὼς ὁ ἐχθρὸς δὲν τολμοῦσε νὰ πειράξῃ τοὺς ἀγωνιστάς, ἀλλὰ πήγαινε μόνο στοὺς ἀμελεῖς καὶ ὀκνηροὺς. Κάποτε παρουσιάστηκε μπροστά του ὁ διάβολος καὶ τοῦ παραπονέθηκε.

—Τί σοῦ ἔχω κάνει, ἀβδᾶ, καὶ μ' ἐξευτελίζεις ἔτσι; Μήπως ποτὲ σ' ἐπείραξα;

—Φύγε ἀπὸ δῶ, πονηρὸ πνεῦμα, φώναξε ἄφοβα ὁ ἐρημίτης, καὶ σήκωσε τὸ ραβδί του νὰ τὸν χτυπήσῃ. Δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ πειράξῃς τοὺς δούλους τοῦ Χριστοῦ. Πήγαινε σ' ἐκείνους, πού μὲ τὴν ἀπροσεξία τους σέ προσκαλοῦν.

—Ἔτσι, λοιπόν, νομίζεις; ἔκανε ὁ διάβολος μὲ κακία.

Δὲ θὰ βρῶ, λές, εὐκαιρία νὰ σὲ ρίξω στὰ σαράντα χρόνια, πού ἔχεις νὰ ζήσης ἀκόμη;

Βέβαιος τώρα πὼς τὸ δόλωμα εἶχε κι' ὄλας πετύχει, ἔγινε ἀφαντος, ἀφήνοντας στὸν ἀέρα ἕνα γέλιο ἀνατριχιαστικό. Ἀπὸ τὴν ἴδια στιγμή, λοιπόν, ἀρχισαν νὰ συγχύζωνται οἱ λογισμοὶ τοῦ ἐρημίτη.

—Σαράντα χρόνια ζωὴ ἀκόμη, ὦ, εἶναι πάρα πολλά! μονολογοῦσε διαρκῶς. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο:

—Δὲν πηγαίνω στὸν κόσμο, νὰ ἰδῶ τοὺς συγγενεῖς μου; Ἄς δώσω καὶ μιὰ μικρὴ ξεκούρασι στὸ βασανισμένο μου κορμί. Ὅταν γυρίσω, συνεχίζω τὴν ἀσκησι. Ἔχω καιρὸ μπροστά μου. Σαράντα χρόνια ζωὴ!

Πῆρε τὴν ἀπόφασι κι' ἕνα πρωῖνὸ ξεκίνησε μὲ τὸ ραβδί στὸ χέρι γιὰ τὴν πολιτεία. Μὰ ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς λυπήθηκε τόσων χρόνων κόπους κι' ἔστειλε τὸν ἄγγελό του νὰ τὸν ἐμποδίση.

—Ποῦ πᾶς, ἀδελῶ; ρώτησε ὁ ἄγγελος, φράζοντάς του τὸν δρόμο.

—Στὴν πόλι, βιάστηκε νὰ πῆ ὁ ἐρημίτης.

—Εὐλογημένε ἄνθρωπε, τώρα στὸ τέλος τῆς ζωῆς σου ἀφησες νὰ σὲ ξεγελάση ὁ πονηρός; Βιάσου νὰ γυρίσης στὴν καλύδα σου καὶ κλαῦσε τὴν ἀγοησία σου, προτοῦ νὰ εἶναι πιά ἀργὰ γιὰ σένα.

Ντροπιασμένος γιὰ τὸ πάθημά του, ὁ γέρο-ἐρημίτης γύρισε πίσω στὸ κελλί του κι' ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες πέθανε.

* * *

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ πού κατωρθώνει νὰ ἔχη διαρκῶς μπροστά στὰ μάτια του τὸν θάνατο, νικά τὴν ὀλιγοφυχία, ἔλεγε ἕνας γέροντας στοὺς νεωτέρους ἀδελφοὺς πού τοῦ ζητοῦσαν λόγο ὠφέλιμο. Καὶ πάλι, καθὼς ἔγνεθε, τοὺς ἐδεδάινε:

—“Όσες στροφές έχει κάνει ὡς τώρα τοῦτο τ' ἀδράχτι, τόσες φορές ἔχω φέρει στό νοῦ μου τόν θάνατο.

* * *

ΟΤΑΝ πρόκειται ν' ἀρχίσῃς ἕνα ὁποιοδήποτε ἔργο, συμβουλεύει κάποιος γέροντας, κάνε εὐσυνείδητα αὐτή τήν ἐρώτησι στόν ἑαυτό σου:

—“Αν αὐτή τή στιγμή μ' ἐπισκεφθῇ ὁ Κύριός μου, τί γίνεται;

—Πρόσεχε ν' ἀκούσῃς καλά τί θά σοῦ ἀποκριθῇ ἡ συνείδησίς σου. “Αν σέ ἀποδοκιμάσῃ, παράτησε εὐθύς ἐκεῖνο, πού εἶχες ἀποφασίσει νά κάνῃς, καί ἀρχισε κάποιο ἄλλο ἔργο, πού θά τὸ ἐπιδοκιμάξῃ καί βραβεύει ἐσωτερικῶς, γιά νά τὸ τελειώσῃς θαρρετά.

Ἐργάτης τῆς ἀρετῆς πρέπει νά εἶναι κάθε στιγμή ἔτοιμος νά ἀντικρύσῃ ἤρεμα τόν θάνατο.

“Όταν πέφτῃς στό στρώμα γιά νά κοιμηθῆς, ἢ σηκώ-
νεσαι ἀπό τόν ὕπνο, ὅταν τρῶς ἢ ἐργάζεσαι, ὅταν στέκεσαι
ἢ βαδίζῃς, νά λές διαρκῶς στό λογισμό σου:

—“Αν αὐτή τή στιγμή μέ καλέσῃ ὁ Κύριός μου, εἶμαι
ἄρά γε ἔτοιμος;

“Ακουε πάλι μέ προσοχή τί θά σέ πληροφορήσῃ ἡ συνεί-
δησίς σου καί μὴ πάψῃς νά συμμορφώνεσαι μέ τίς ὁδηγίες
τῆς Ἡ καρδιά σου θά σέ βεβαιώσῃ ἀκόμη ὅτι ὁ Θεός ἔκανε
ἔλεος γιά σέ.

* * *

ΟΤΑΝ ὁ Μέγας Ἀρσένιος ἀρρώστησε καί κατάλαβε
πῶς εἶχε φτάσει πιά τὸ τέρμα τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, ἀρχί-
σε νά κλαίῃ.

—Φοβᾶσαι, Ἀβδᾶ; τόν ρώτησαν μ' ἀπορία οἱ μαθηταί
του.

—Αὐτός ὁ φόβος, τέκνα, δέν ἔλειψε στιγμή ἀπό τήν

καρδιά μου, ἀφ' ὅτου ἔγινα Μοναχός, ἀποκρίθηκε ὁ μεγάλος φίλος τοῦ Θεοῦ κι' ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ σοφὰ χεῖλη του.

* * *

ΤΡΙΑ πράγματα, δυσκολεύεται πολὺ ν' ἀποκτήσῃ ὁ χριστιανός, γράφει ὁ Ἀββᾶς Ἡσαΐας ὁ Ἀναχωρητής, τὸ πένθος, τὰ δάκρυα καὶ τὴ διαρκῆ μνήμη τοῦ θανάτου. Κι' ὅμως, αὐτὰ συγκρατοῦν ὅλες τὶς ἄλλες ἀρετές.

Εἰδικώτερα γιὰ τὴν ἐνθύμησι τοῦ θανάτου γράφει:

ἽΟποιος κατορθώνει νὰ λέγῃ κάθε μέρα στὸν ἑαυτό του: σήμερον εἶναι ἡ τελευταία μέρα τῆς ζωῆς μου, οὐδέποτε θ' ἀμαρτήσῃ θεληματικὰ πρὸς τὸν Θεό.

Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ περιμένει πὼς ἔχει πολλὰ χρόνια νὰ ζήσει, δίχως ἄλλο θὰ περιπλεχθῇ στὰ βρόχια τῆς ἀμαρτίας. Ὁ Θεὸς ἀγιάζει τὴν ψυχὴ, ποὺ διαρκῶς προετοιμάζεται νὰ λογοδοτήσῃ γιὰ τὶς πράξεις τῆς. Ὁποῖος λησμονεῖ τὴν κρίσι μένει στὴ δουλεία τῆς ἀμαρτίας.

* * *

ΤΡΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ μὲ συγκλονίζουν, Ἀδελφοί, ἔλεγε ὁ Ἀββᾶς Ἡλίας. Ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, ἡ ἐμφάνισίς μου ἐνώπιον τοῦ ἀδέκαστου Κριτοῦ καὶ ἡ ἐναντίον μου καταδικαστικὴ ἀπόφασις.

* * *

ΕΝΑΣ πολὺ γέρος ἐρημίτης δοκιμαζότανε συχνὰ ἀπὸ βασανιστικὰς ἀρρώστειες. Κάποτε ὅμως πέρασε ἕνας χρόνος ὀλόκληρος, χωρὶς οὔτε μιὰ μέρα ν' ἀρρωστήσῃ. Ἄρχισε τότε νὰ θλίβεται ὁ Γέροντας καὶ νὰ λέῃ μὲ δάκρυα στὸν Κύριο:

—Γιατὶ μ' ἐγκατέλειψες, Θεέ μου, κι' ἔπαυσες νὰ μ' ἐπισκέπτεσαι πιά τὸν ἀμαρτωλὸ μὲ τὴν ἀρρώστεια;

* * *

ΒΔΘΛΥΓΜΑ ΠΑΡΑ ΤΩ, ΘΕΩ, ΠΑΝΤΩΝ ἄΝΘΡΩΠΩΝ
ΣΙΣ ΣΥΡΚΟΣ (Μέρας Βαρεαν τ'αίς)

ΦΙΛΑΓΓΥΡΙΑ-ΦΙΛΗΔΟΜΙΑ-ΦΙΛΟΔΟΞΙΑ
οἱ τρεῖς Γίγαντες τῶν Παρθῶν (ἕρ. Θεόδ. Ἐδέσσης)

Ο ΟΣΙΟΣ ΠΟΙΜΗΝ δίδει τήν ἴδια ἀξία στόν καλό ἡσυχαστή, στόν ὑπομονετικό ἀσθενή καί σ' ἐκεῖνον πού ὑπηρετεῖ τόν ἀδελφό του μέ ἀδολή καρδιά.

* * *

ΑΡΡΩΣΤΗΣΕ κάποτε πολὺ βαρειά ἕνας γέρος Ἐρημίτης. Δέν εἶχε κανένα γὰ τόν περιποιηθῆ. Μὲ μεγάλη δυσκολία ἐτοίμαζε μόνος λίγο φαγητό, εὐχαριστῶντας τόν Θεό γιά τή δοκιμασία, πού τοῦ ἔστειλε. Ὁλόκληρος μήνας πέρασε καί ἄνθρωπος δέ βρέθηκε γὰ χτυπήσει τήν πόρτα του καί γὰ τόν ἀνακουφίσῃ. Εἶδε ὁμως ὁ Θεός τήν ὑπομονή του κι' ἔστειλε θεῖο Ἄγγελο γὰ τόν ὑπηρετῆ. Στό μεταξύ οἱ ἀδελφοί θυμήθηκαν τὸ γέρο - Ἐρημίτη κι' ἐπήγαν ὡς τήν καλύβα του γὰ δοῦν τί κάνει. Μόλις χτύπησαν τήν πόρτα, ἀποτραβήχτηκε ὁ Ἄγγελος. Ὁ Ἐρημίτης ἀπὸ μέσα φώναξε παρακαλεστικά:

—Γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ φύγετε, ἀδελφοί μου.

Ἐκεῖνοι ὁμως ἀνοιξαν διὰ τῆς βίας καί τόν ἐρωτοῦσαν τί εἶχε πάθει καί φώναζε.

—Τριάντα μέρες βασανιζόμενον ὀλομόναχος καί δὲ σκέφτηκε κανεὶς γὰ ἔλθῃ γὰ μὴ ἴδῃ κι' ὁ Κύριός μου ἔστειλε Ἄγγελο γὰ μέ συντροφεύῃ. Τώρα ἤλθατε σεῖς καί διώξατε τόν Ἄγγελο.

Καί καθὼς ἔλεγε αὐτὰ ὁ Γέροντας μέ γλυκύτητα ἐκοιμήθη.

* * *

ΕΝΑΣ ΑΠΟ τοὺς Πατέρας τῆς ἐρήμου ἔκανε αὐτὴν τήν παραστατική διδασκαλία στοὺς νεωτέρους μοναχοὺς:

—Ἵπόθεσε, ἀδελφέ μου, ὅτι αὐτὴν τήν στιγμή παίρνω τὸ πρόσωπο τοῦ δικαίου Κριτοῦ καί ἀγεβαίνω στό δικαστικό

βήμα. Σὲ ἐρωτῶ λοιπόν· «Τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;». Ἐὰν μοῦ εἶπῃς, «ἐλέησέ με», σοῦ ἀποκρίνομαι· «ἐλέησε καὶ σὺ τὸν ἀδελφὸ σου». Ἐὰν πάλι μοῦ εἶπῃς· «συγχώρησόν με», σοῦ ἀπαντῶ· «συγχώρησε καὶ σὺ τὰ σφάλματα τοῦ πλησίον σου».

—Μήπως εἶναι ἄδικος ὁ Κριτής; Μὴ γένοιτο!

Ἄδελφέ, στὸ χέρι σου εἶναι νὰ κερδίσης τὴ συμπάθεια τοῦ Κριτοῦ, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃς μάθει νὰ συγχωρῆς.

* * *

ΜΟΝΑΧΟΣ, ἔλεγε κάποιος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς πατέρας, σήμαινε: στόμα ἀληθινὸ, σῶμα ἅγιο καὶ καρδιὰ καθαρή.

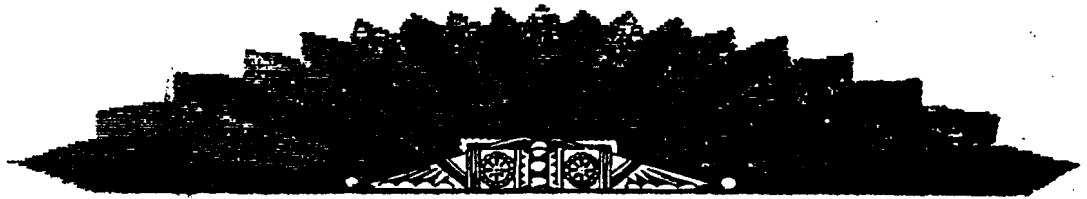
* * *

ΕΝΑΣ ἀδελφὸς πῆγε νὰ συμβουλευτῆ κάποιον Γέροντα:

—Εἶναι σωστὸ, Ἀββᾶ, νὰ φυλάξω δυὸ χρυσᾶ νομίσματα, ποῦ μοῦ περίσσεψαν ἀπὸ τὰ ἐργόχειρό μου, γιὰ νὰ τὰ ἔχω στὰ γεράματά μου ἢ ὅταν μοῦ συμβῆ ἀρρώστεια;

—Ἦχι, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας, δὲν εἶναι καθόλου σωστὸ νὰ τὰ κρατήσης, γιὰτὶ ἔτσι μαθαίνεις νὰ στηρίξης τίς ἐλπίδες σου σ' αὐτὰ καὶ παύεις νὰ ἔχῃς τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΚΑΠΟΙΟΣ γέροντας πού ἐρωτήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τι εἶναι καταλαλιά καὶ τι κατάκρισις, ἔδωκε τὴν ἀκόλουθη ἐξήγησις:

Μὲ τὴν καταλαλιά φανερώνει κανεὶς τὰ κρυφὰ ἐλατώματα τοῦ ἀδελφοῦ του. Μὲ τὴν κατάκρισις καταδικάζει τὰ φανερά. Ἐάν εἴπῃ κανεὶς λόγου χάρι, πῶς ὁ τάδε ἀδελφός εἶναι μὲν καλοπροαίρετος καὶ ἀγαθός, ἀλλὰ τοῦ λείπει ἡ διάκρισις, αὐτὸ εἶναι καταλαλιά. Ἐάν ὅπως εἴπῃ ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος, τοῦτο εἶναι κατάκρισις, γιατί μὲ τὸ λόγο αὐτὸ καταδικάζει τίς πράξεις τοῦ πλησίον του. Ἡ κατάκρισις εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν καταλαλιά.

* * *

ΕΖΗ κάποτε ἕνας κοινοβιάρχης πού ἦτο πνευματικὸς πατήρ διακοσίων μοναχῶν. Μίαν ἡμέραν ἦλθε εἰς τὸ κοινοβόδιον αὐτοῦ εἰς πτωχὸς γέρων ἀσκητῆς καὶ παρεχάλει τὸν θυρωρὸν νὰ τὸν ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν ἡγούμενον, τὸν ὁποῖον σημειωτέον ἐτίμων καὶ ἐδόξαζον πολὺ οἱ ἄνθρωποι. Ὁ θυρωρὸς ἀπεφάσισε χωρὶς διάθεσιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἀγνωστον αὐτὸν πτωχόν, ὁ ὁποῖος ἐτύγχανε γνωστὸς τοῦ ἡγουμένου του.

Ὅταν ἐπλησίασε ὁ θυρωρὸς τὸν ἡγούμενον διὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ γέροντος ἀσκητοῦ, τὸν εἶρε

νά συνομιλεῖ μετὰ πολλῶν ἐπισήμων. Σὲ μιὰ στιγμή πρόλαβε καὶ τοῦ ἀνέφερε περὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ πτωχοῦ καὶ γνωστοῦ του μοναχοῦ. Μόλις τὸν ἤκουσεν ὁ ἡγούμενος τοῦ ἀπαντᾶ μετ' ὀργῆς:

—Δὲν βλέπεις ὅτι συζητῶ μὲ τοὺς ἐπισήμους αὐτοὺς ἀνθρώπους; Ἄφησέ με τώρα, μὴ μὲ ἐνοχλεῖς.

Τρομαγμένος ὁ θυρωρὸς ἔφυγε σιγὰ - σιγὰ καὶ ἀνέφερε εἰς τὸν πτωχὸν γέροντα τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸν δεχθῆ ὁ ἡγούμενος. Τότε ὁ ἀσκητῆς κάθησε καὶ περίμενε μεθ' ὑπομονῆς εἰς τὸ θυρωρεῖον. Κατὰ τὴν 11ην πρωϊνὴν ἕνας πλούσιος ἔφθασε εἰς τὸ μοναστήρι. Ἀμέσως ὁ θυρωρὸς ἔτρεξε νὰ τὸν ἀναγγείλῃ εἰς τὸν ἡγούμενο, ὁ ὁποῖος εὐθὺς κατέβηκε εἰς τὸ θυρωρεῖον καὶ τὸν ὑπεδέχθη μετὰ πάσης φιλοφροσύνης.

Τότε βρῆκε τὴν εὐκαιρίαν καὶ ὁ πτωχὸς ἀσκητῆς νὰ πλησιάσῃ τὸν καθηγούμενον καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ὁ Ἀββάς ὅμως τὸν περιεφρόνησεν χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ οὐδεμίαν σημασίαν καὶ εἰσῆλθε μετὰ τοῦ πλουσίου εἰς τὴν Μονὴν διὰ νὰ τὸν φιλεύσῃ.

Ἀφοῦ τελείωσε τὸ πλούσιον γεῦμα ὁ πλούσιος ἐτοιμάσθηκε νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ Ἀββάς τὸν συνώδευσε μέχρι τοῦ θυρωρείου φιλοφρονέστατα. Ἐν συνεχείᾳ αἰχμαλωτισμένος ἀπὸ τὰς πολλὰς φροντίδας οὔτε θυμῆθηκε κἄν τὸν πτωχὸν ἀσκητὴν.

Ὅταν πλέον βράδυνασε, καὶ ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἐφώνησε τὸν εὐλογημένον ἐκεῖνον ξένον, οὔτε κἄν τοῦ ἔδωσε καμμίαν προσοχήν, ἦλθε πάλιν εἰς τὸν θυρωρὸν καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ εἴπῃ τὰ ἑξῆς εἰς τὸν ἡγούμενον:

—Ἀφοῦ θέλεις τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων, ἐγώ, ἀνταμείβων τὴν προηγουμένην σου ἀσκησιν καὶ τὸν καλὸν τρόπον τῆς ζωῆς σου, θὰ σοῦ στείλω ἀπὸ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος ἐπισκέπτας, ἐπειδὴ σοῦ ἀρέσουν αἱ ἐπιση-

μότῃτες καὶ αἱ τιμαί. Ἄλλὰ δὲν θὰ δοκιμάσης ὅμως ποτὲ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας μου!

Ἄπὸ τὰ λόγια αὐτὰ ἀνεγνωρίσθη ὅτι ὁ πτωχὸς αὐτὸς ἦτο ὁ παντοκράτωρ Κύριος.

* * *

ΕΝΑΣ νέος μοναχὸς πῆγε νὰ συμβουλευτῆ κάποιον πνευματικὸ Γέροντα.

—Κάνω ὄλα μου τὰ μοναχικὰ καθήκοντα, τοῦ εἶπε, καὶ κάτι παραπάνω, κι' ὅμως δὲν ἀναπαύεται ἡ ψυχὴ μου. Καμμιά παρηγοριὰ δὲ παίρνω ἀπὸ τὸν Θεό.

—Ζῆς στὸ θέλημά σου, γι' αὐτὸ σοῦ συμβαίνουν ὄλα αὐτά, τοῦ ἐξήγησε ὁ Γέροντας.

—Τί πρέπει τότε νὰ κάνω, Ἀββᾶ, γιὰ νὰ βρῶ ἀνάπαυσι;

—Πήγαινε νὰ βρῆς ἓνα Γέροντα, ποὺ νὰ ἔχη φόβον Θεοῦ στὴ ψυχὴ του. Παράδωσέ του τὸν ἑαυτὸ σου μ' ὄλα του τὰ θελήματα κι' ἄφησέ τον νὰ σὲ ὀδηγήσῃ, ὅπως ξέρει, στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Τότε ἡ ψυχὴ σου θὰ βρῆ παρηγορία.

Ὁ νέος ἄκουσε τὴ συμβουλὴ τοῦ Γέροντος κι' ἀναπαύτηκε ἡ ψυχὴ του.

* * *

ΕΝΑΣ ἀρχάριος μοναχὸς συμβουλευτήκε κάποιον διακριτικὸ Γέροντα, ποῖο μέτρο ν' ἀκολουθήσῃ στὴ νηστεία.

—Ἀπόφευγε τίς ὑπερβολές, τέκνον μου, τὸν συμβούλεψε ἐκεῖνος. Πολλοὶ δοκίμασαν νὰ νηστεύουν πάνω ἀπὸ τίς δυνάμεις τους καὶ δὲν ἄντεξαν γιὰ πολὺ καιρὸ.

* * *

ΘΕΛΟΝΤΑΣ ὁ Ἀββᾶς Εὐτρόπιος νὰ δείξῃ σ' ἓνα νέο μοναχὸ πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχη προσκόλλησι στὰ γῆινα,

ἀλλὰ γὰρ τὰ θεωρῆ πρόσκαιρα καὶ γὰρ τὰ περιφρονῆ, τοῦ ἔ-
δωσε αὐτῇ τῇ συμβουλῇ:

—Χόρτο φάγε, χόρτο φόρεσε, σὲ χόρτο κοιμήσου.

* * *

ΕΝΑΣ νέος μοναχός, κατεβαίνοντας ἀπὸ τῆ σκῆτη γιὰ
τὴν πόλι, πέρασε ἀπὸ τὴν καλύδα τοῦ Ἀββᾶ Ἀμμοῦν καὶ τοῦ
ἐξωμολογήθηκε:

—Ὁ Γέροντάς μου, Ἀββᾶ, μὲ στέλνει στὴν πόλι γιὰ
δουλειά. Ἐγὼ ὁμως, ποῦ εἶμαι ἄνθρωπος μὲ ἀδυναμίες, φο-
δοῦμαι τοὺς πειρασμούς.

—Κάνε ὑπακοή, τὸν συμβούλεψε ὁ Ὅσιος, κι' ἂν σοῦ
συμβῆ πειρασμός, πὲς αὐτὰ τὰ λόγια: Ὁ Θεὸς τῶν δυνά-
μεων, δι' εὐχῶν τοῦ Πατρὸς μου, λύτρωσέ με.

Ὁ ἀδελφὸς πῆρε θάρρος ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀββᾶ καὶ
πῆγε πρόθυμα στὴν ὑπηρεσία του. Ὁ διάβολος ὁμως, ποῦ
καιροφυλακτοῦσε γὰρ τὸν βλάβη, ἔβαλε μιὰ γυναίκα κακῆς
διαγωγῆς γὰρ τὸν κλείση μὲ τὴν βία στὸ ἁμαρτωλὸ ἄγκρο
της. Στὴν ἀπελπισία του ὁ νέος, θυμῆθηκε ξαφνικὰ τῇ συμ-
βουλῇ τοῦ Ἀββᾶ Ἀμμοῦν καὶ φώναξε μὲ πίστι: «Ὁ Θεὸς
τῶν δυνάμεων, δι' εὐχῶν τοῦ Πατρὸς μου, λύτρωσέ με».

Τότε δρέθηκε, χωρὶς γὰρ καταλάβη πῶς, στὸ δρόμο ποῦ
ὠδηγοῦσε στὴν ἔρημο.

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ πῆγε μὲ βαρεῖα καρδιά στὸν Πνευμα-
τικὸ του καὶ ἐξωμολογήθηκε:

—Ὁ λογισμὸς μὲ βασανίζει, Γέροντα, γὰρ ἐγκαταλείψω
τὸν ἀγῶνα, ἀφοῦ κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιστροφή μου στὸ
Χριστὸ καὶ τῇ μετάνοιά μου, δὲν μπορῶ γὰρ βγάλω ἀπὸ πά-
νω μου ὅλες τὶς ἀδυναμίες.

—Μοῦ θυμίζεις, μ' αὐτὰ ποῦ μοῦ λές, κάτι ποῦ συνέβη

πρὶν κάμποσο καιρὸ σ' ἓνα φίλο μου ἀγρότη, εἶπε ὁ Πνευματικός. Ἔλα, κάθισε ἐδῶ κοντά, παιδί μου, νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴ μικρὴ του ἱστορία.

Ὁ νέος ἀκουγε πάντοτε μ' ἐνδιαφέρον τὰ χαριτωμένα αὐτοσχέδια ἀνέκδοτα τοῦ ἀγαθοῦ Γέροντα:

—Ὁ φίλος μου, ποῦ λές, εἶχε ἓνα χωράφι στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ποῦ εἶχε μείνει χρόνια ἀκαλλιέργητο κι' ἦταν πιά γεράτο ἀγκάθια καὶ τριβόλια. Μιά καλὴ χρονιά δμως, σκέφτηκε νὰ τὸ σπείρη. Ἄλλ' ἔπρεπε πρῶτα νὰ καθαριστῆ. Ἔστειλε λοιπὸν τὸ μεγάλο του γυιὸ νὰ κάνη τὴ δουλειὰ αὐτῆ. Μὰ σὰν εἶδε τὸ παλληκάρ: ἐκεῖνα τὰ πελώρια ἀγκάθια καὶ τ' ἀγριοδότανα, ἔπεσε σ' ἀπελπισία.

—Δὲ γίνετα: νὰ φτιάξῃ ποτὲ τοῦτο τὸ χωράφι, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε στὸν ἑαυτὸ του. Πῶς νὰ ξερρυζώσω τόσα ἀγριοχορτα;

Ἔτσι ἔπεισε γιὰ τὰ καλὰ τὸν ἑαυτὸ του πῶς ἦταν ἀδύνατο νὰ γίνῃ ἡ δουλειὰ. Εἰπλῶσε κάτω ἀπὸ ἓνα θάμνο καὶ κοιμήθηκε. Σὰν ξύπνησε ἦταν πιά μεσημέρι. Ἐρριξε τὸ νυσταγμένο βλέμμα του στὴ ἀγριάδα καὶ τρόμαξε. Ἐμεινε καρφωμένος στὴ θέσι του ὡς τὸ βράδυ, χωρὶς νὰ κάνη τίποτε. Τὸ ἴδιο καὶ τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὴν τρίτη. Χασμουριόταν, στριφογύριζε τεμπέλικα, ἔπεφτε στὸν ὕπνο, ξύπναγε. Μόνο δουλειὰ δὲν ἀποφάσιζε νὰ κάνη.

—Τίποτε δὲν ἔκανες τόσες μέρες, τοῦ εἶπε θυμωμένος ὁ πατέρας του, σὰν πῆγε κι' εἶδε πῶς ὁ γυιὸς του δὲν εἶχε βγάλει οὔτε ἓνα ἀγκάθι.

—Βαραίνει ἡ ψυχὴ μου, πατέρα, ὠμολόγησε ὁ νέος, σὰν γυρίζω καὶ βλέπω πόση δουλειὰ μὲ περιμένει καὶ δὲ μπορῶ νὰ πάρω ἀπόφασι ν' ἀρχίσω.

—Ἄν κάθε μέρα, παιδί μου, καθάριζες τόση γῆ, δση πιάνεις μὲ τὸ σῶμα σου σὰν ξαπλώνεις καὶ κοιμᾶσαι, θὰ κόντευες τῶρα νὰ τελειώσης.

Ντροπιασμένος για την τεμπελιά του ο γυιός, έβαλε άμέσως σέ πρᾶξι τή συμβουλή του πατέρα του. Σέ λίγο είδε μέ τὰ μάτια του πώς δέν ήταν άκατόρθωτο νά καθαρίση τὸ χέρσο χωράφι.

Μιμήσου τον και σὺ παιδί μου, και όταν ξανάρθης, θά μου πῆς, ἂν στ' ἀλήθεια είναι τόσο δύσκολο νά ξερριζώσης μέ ύπομονή τὰ πάθη τῆς ψυχῆς σου.

Ὁ νέος ἔφυγε μέ καινούργια δύναμι ἀπό τήν ἔξομολόγησι, αποφασισμένος νά συνεχίση τὸν καλὸν ἀγῶνα.

* * *

ΕΝΑΣ νέος, ἀφωσιωμένος στο Χριστό, ἄφησε τὰ ἐγκόσμια και πῆγε στο ὄρος Σινᾶ ν' ἀσκητεύση. Βρῆκε μιᾶ ἐρειπωμένη καλύβα, τήν ἐπιδιῶρθωσε κάπως κι' ἀποφάσισε νά μείνη ἐκεῖ. Πάνω ἀπό τήν παλιά μισοσπασμένη πορτούλα τῆς καλύβας είδε μιᾶ μικρὴ ξύλινη ἐπιγραφή. Θά τήν είχε χωρίς ἄλλο ἀφήσει ἐκεῖ ὁ προκάτοχός του. Ὁ νέος Ἐρημίτης διάβασε: «Μωϋσῆς πρὸς τὸν Θεοδόσιον παρουσιάζομαι και μαρτυρῶ». Κάθε πρωτῆ, ὕστερα ἀπό τήν προσευχή του τὰ μάτια του ἔπεφταν στήν ἐπιγραφή και σάν νά είχε μπροστά του τὸν ἄγνωστο, πού του τήν κληροδότησε, τὸν ἐξέταζε: «Ποῦ νά βρίσκεσαι τάχα τώρα, ἄνθρωπε, και μου φωνάζεις «εἶμαι παρὼν και μαρτυρῶ»; Νοιώθω τήν ὕπαρξί σου, μά δέ βλέπω τὸ χέρι, πού χάραξε τοῦτα τὰ σοφά λόγια».

Καθὼς ἔλεγε αὐτὰ τύπωνε βαθειά στο μυαλό του πόσο σύντομα διαδαίνει ὁ ἄνθρωπος τή γέφυρα του χρόνου, για νά περάση στήν αἰωνιότητα. Τόσο τὸν ἀπασχολοῦσε ἡ μελέτη του θανάτου, πού δέν του ἔμεινε σχεδὸν καθόλου καιρός ν' ἀσχοληθῆ μέ τίποτε ἄλλο, οὔτε μέ τὸ ἐργόχειρό του πού ἦτο ἡ καλλιγραφία. Εἶχε πάρει μερικὲς παραγγελίες, μά δέν πρόλαβε νά τις τελειώση. Πέθανε. Οἱ ἀδελφοί παύ

τοῦ εἶχαν δώσει δουλειά, σάν τὸ ἔμαθαν, πῆγαν στὴν καλύ-
δα τοῦ γὰ πάrouν τὰ βιβλία τους. Μὰ δὲν βρῆκαν τίποτε ἄλ-
λο γραμμένο στὰ χαρτιά τους ἀπ' αὐτὰ τὰ αἰνιγματικά λό-
για: «Συγχωρήστε με, κύριοι μου καὶ ἀδελφοί, γιατί ἔχον-
τας καθημερινὸ λογαριασμὸ μὲ τὸν θάνατο, δὲν εὐκαίρησα
γὰ γράψω γιὰ σᾶς».

* * *

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Βασιλείου σὲ κά-
ποια εὐγενῆ πατρικία: «Καλὸ καὶ ὠφέλιμο εἶναι γὰ κοι-
νωνῆς κάθε ἡμέρα καὶ γὰ μεταλαμβάνης τὸ ἅγιο Σῶμα καὶ
Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος μᾶς λέγει: "ὁ τρώ-
γων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώ-
νιον". Ποιὸς λοιπὸν ἀμφισβᾶλλει, ὅτι συμμετέχων διαρκῶς
τῆς ζωῆς, δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ ὅτι ζῆ πολυμε-
ρῶς; Ἐμεῖς ἐδῶ συνηθίζομε γὰ κοινωνοῦμε τέσσαρες φορές
τὴν ἑβδομάδα, δηλαδὴ κάθε Κυριακῆ, Τετάρτη, Παρασκευὴ
καὶ Σάββατον καὶ ὅποια ἄλλη ἡμέρα τύχει μνήμη ἁγίου».

* * *

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ σοφία, γράφει ὁ Ἀβδᾶς Ἡσαΐας ὁ Ἀνα-
χωρητής, γὰ ξέρη κανεὶς γὰ συζητῆ ἀριστοτεχνικά. Σοφία
εἶναι γὰ ξέρης πότε πρέπει γὰ μιλήσης καὶ τί πρέπει γὰ
πῆς. Δεῖχνε πὼς εἶσαι ἀμαθής, γὰ ν' ἀποφύγης πολλοὺς
κόπους. Πολλές ἀνώφελες σκοτοῦρες ἔχει ἐκεῖνος πὺ πα-
ρουσιάζει τὸν ἑαυτὸ του πολυμαθῆ. Μὴ καυχᾶσαι γὰ πολυ-
μάθεια, γιατί εἶναι περισσότερα ἐκεῖνα πὺ δὲν ξέρεις ἀπὸ
κεῖνα πὺ ἔχεις μάθει.

* * *

ΟΣΟ κι' ἂν κοπιᾶσης γὰ σπείρης στὸ δρόμο πὺ πα-
τιέται, γλωρὸ φύλλο δὲ φυτρώνει· ἄλλο τόσο κι' ἂν μοχθή-
σης γὰ καλλιεργήσης καρδιὰ βαρυμένη μὲ βιοτικές μέρι-

μνες, ἄδικα κοπιᾶζεις· ἀδύνατον εἶναι νὰ βλαστήσῃ ἀρετές. Γι' αὐτὸ οἱ Πατέρες διάλεξαν τὴν ξενιτεία, λέγει κάποιος Ἄβδᾶς.

* * *

ΟΤΑΝ ἔπαψαν οἱ Ἑβραῖοι ν' ἀσχολοῦνται μὲ τίς δουλειές τῶν Αἰγυπτίων, κι' ἔμειναν στίς σκηνές, ἔμαθαν πῶς νὰ λατρεύουν τὸν Θεό, λέγει σοφὸς Πατήρ. Καὶ τὰ πλοῖα, ὄχι στὸ πέλαγος, ἀλλὰ στὸ λιμάνι ἐμπορεύονται καὶ κερδίζουν. Τὸ ἴδιο κι' ἡ ψυχὴ, ἂν δὲν πάψῃ ν' ἀσχολῆται μὲ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου καὶ δὲ μείνῃ σὲ τόπο ἡσυχᾶ, οὔτε τὸν Θεὸ βρίσκει, οὔτε ἀρετὲς ἀποκτᾶ.

* * *

ΑΛΗΘΙΝΗ ξενιτεία εἶναι νὰ γνωρίζῃ νὰ συγκρατῆ ὁ ἄνθρωπος τὴ γλῶσσα του ὅπου κι' ἂν βρίσκεται, ἔλεγε ὁ Ἄβδᾶς Τιθόης.

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ὑποτακτικὸς, βλέποντας τὸν Γέροντά του νὰ ἀπομακρύνεται συχνὰ στὴν πιὸ θαθεῖα ἔρημο, τὸν ρωτοῦσε μὲ ἀπορία:

—Γιατί, Ἄβδᾶ, ἀποφεύγεις τοὺς ἀνθρώπους; Δὲ θὰ ἔχῃς τάχα πιὸ ἀξία, ὅταν, μένοντας κοντὰ στὸν κόσμον καὶ ἀντικρύζοντας τὸ κακὸ καὶ τὴν ἁμαρτία, τ' ἀποστρέφῃς;

—Ἄκουσε, παιδί μου, τοῦ ἐξήγησε ὁ ἀγαθὸς Γέροντας: Ὅσπου νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος στὰ μέτρα τοῦ Μωϋσῆ, νὰ γίνῃ Θεόπτης, δὲν ἔχει ὄφελος ἀπὸ τὴ συναναστροφή του μὲ τὸν κόσμον. Ἐγὼ ὁ δυστυχὴς ἀπόγονος τοῦ Ἀδάμ παθαίνω συχνὰ ὅ,τι ἔπαθε ὁ πατέρας μου. Μόλις ἀντικρύσω τῆς παρακοῆς μου τὸν καρπὸ, ἀμέσως τὸν ἐπιθυμῶ, τὸν δοκιμάζω καὶ πεθαίνω. Στὴν ἔρημο δὲ βρίσκονται εὐκόλα τὰ ὕλικά ποὺ τροφοδοτοῦν τὰ πάθη, γι' αὐτὸ εἶναι πιὸ πιθανὸ νὰ νεκρωθοῦν.

* * *

ΕΝΑΣ από τούς Γέροντας σέ κάποια σκήτη είχε διορατικό χάρισμα. Όταν γινόταν σύναξι καί συζητούσαν ζητήματα πνευματικά οί Πατέρες, ο Γέροντας έβλεπε γύρω του Άγγέλους νά τούς χειροκροτοῦν. Όταν ή συζήτησι γύριζε στά γήϊνα, οί "Άγγελοι απομακρύνονταν λυπημένοι.

* * *

ΕΛΕΓΑΝ συχνά για τόν Άββά "Ωρ οί συνασκηταί του πώς ποτέ ψέμα δέ βγήκε από τό στόμα του ούτε ὄρκος. Δέν κατέκρινε ποτέ του άνθρωπο ούτε τόν άκουσαν καμμιά φορά νά ὀμιλή χωρίς νά υπάρχει απόλυτη ανάγκη. Στο νέο μαθητή του συνηθίζε νά λέγη:

—Πρόσεξε καλά, Παῦλε, μή φέρης ποτέ ξένη κουθέντα σέ τούτο τό κελλί.

* * *

—ΠΟΣΟ δυσκολεύομαι νά συγκρατῶ τή γλώσσα μου! έλεγε μιá μέρα ένας νέος Μοναχός σταν Άββά Νισθερώ πολύ στενοχωρημένος.

—Όταν κουδεντιάζης, βρίσκεις ξεκούρασι;

—Ποτέ.

—Τότε για ποιό λόγο κουδεντιάζεις; Μάθε νά σιωπάινης. Προτίμα καλύτερα ν' άκούς τούς άλλους νά μιλοῦν, όταν πρόκειται για κάτι ὠφέλιμο, τόν συμβούλεψε ο σοφός Γέροντας.

* * *

—ΟΠΟΙΟΣ έχει μάθει νά σιωπαίγη, βρίσκει παντοῦ ανάπαυσι, λέγει κι' ο Άββάς Ποιμήν.

* * *

ΛΕΝΕ πώς τρία χρόνια κρατοῦσε συνεχῶς στό στόμα του ένα θότσαλο ο Άββάς Άγάθων για νά συνηθίση τή γλώσσα του στήν τελεία σιωπή.

* * *

ΑΝ ΚΑΤΟΡΘΩΣΗΣ νὰ ἔχῃς πάντοτε μπροστὰ στὰ μάτια σου τὸν Θεό, λέγει ἄλλος Πατήρ, εἴτε πλαγιάζεις νὰ κοιμηθῆς, εἴτε σηκώνεσαι ἀπὸ τὸ στῶμα ἢ ὁποιαδήποτε ἐργασία κάνεις, δὲν θὰ τολμήσῃ ποτὲ νὰ σὲ βιάσῃ ὁ διάβολος. Θὰ σὲ σκεπάζῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ὅσο ὁ νοῦς σου εἶναι μαζί του ἐνωμένος.

* * *

ΑΛΛΟΙΜΟΝΟ σὲ μᾶς, θρηγεῖ κάποιος Γέροντας. Ντρεπόμαστε νὰ κάνωμε κακὴ πράξι μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους καὶ δὲν ντρεπόμαστε, οὔτε φοβόμαστε ν' ἀσεβοῦμε καὶ ν' ἁμαρτάνωμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ποὺ γνωρίζει ὅλα τ' ἀπόκρυφα τῆς καρδιάς μας.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ Ἅγιος Γέροντας εἶδε κάποτε μὲ τὰ μάτια του τὸν διάβολο καὶ τὸν ρώτησε θαρρετά:

—Γιατί μὲ πολεμᾷς μὲ τόση ἐπιμονή;

—Ἐπειδὴ μοῦ ἀντιστέκεσαι διαρκῶς μὲ τὴν ταπεινώσῃ σου, ἀποκρίθηκε ὁ διάβολος κι' ἔγινε ἀφαντος.

* * *

ΚΑΘΩΣ γύριζε μιὰ μέρα στὸ κελλί του ὁ Ὁσιος Μακάριος, φορτωμένος φοινικόφυλλα γιὰ τὸ ἐργόχειρό του, τὸν σταμάτησε ὁ διάβολος, ἔτοιμος νὰ τοῦ ἐπιτεθῇ, ἀλλὰ δὲν μπορούσε. Μία ἀκατανίκητη δύναμις τὸν ἐμπόδιζε.

—Πολὺ μ' ἔχεις βασανίσει, Μακάριε, τοῦ φώναξε ἄγρια. Τόσα χρόνια σὲ πολεμῶ καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ ρίξω. Καὶ τί περισσότερο ἀπὸ μένα κατορθώνεις ἐσύ; Νηστεύεις τάχα; Ἄμ' ἐγὼ ποτὲ δὲν τρώγω. Ἀγρυπνεῖς; Ἐγὼ οὔτε κἀν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ ὕπνο. Ἐνα μόνον φοβερὸ ἔχεις ποὺ μὲ τρομάζει.

—Ποιὸ εἶναι αὐτό; ρώτησε μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ὁ Ὁσιος.

—Ἡ ταπεινοφροσύνη, ὡμολόγησε θέλοντας καὶ μὴ ὁ διάβολος κι' ἐξαφανίστηκε.

* * *

—ΓΙΑΤΙ πολεμᾷ μὲ τόση μανία τοὺς Μοναχοὺς ὁ διάβολος; ρώτησαν οἱ Ἀδελφοὶ ἓνα πνευματικὸ Γέροντα. Πῶς ἔχει τόση τόλμη;

—Ἄν ἤξεραν οἱ Μοναχοὶ νὰ προβάλλουν ἀμέσως τὰ ἀμυντικά τους ὄπλα, τὴν ταπείνωσι, τὴν ἀκτημοσύνη καὶ τὴν ὑπακομή, δὲ θὰ τολμοῦσε ποτὲ ὁ διάβολος νὰ τοὺς πλησιάσῃ, ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας.

* * *

ΣΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ στιγμὲς τῆς ζωῆς του ὁ Ἀββάς Παριῶ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια στοὺς Ἀδελφούς, πού βρέθηκαν γύρω του:

—Ἄφ' ὅτου ἔγινα Καλόγηρος, παιδιὰ μου, οὔτε μιὰ φορά δὲ μετανόησα γιὰ κουδέντα πού βγήκε ἀπὸ τὸ στόμα μου. Κι' ὅμως, τώρα πάω στὸν Κύριό μου μὲ συναίσθησι πῶς δὲν ἔχω βάλει ἀρχὴ ἀκόμη.

* * *

ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ἱστορία μᾶς τὴν διηγεῖται ὁ ἐπίσκοπος Ἐλενουπόλεως Παλλάδιος. Ὁ Σεραπίων ἦτο Αἰγύπτιος ἀσκητὴς τελείως ἀκτῆμων καὶ πολὺ ἐλεήμων. Πολλὲς φορές τὸν εἶχαν ἰδεῖ νὰ γυρίζῃ μ' ἓνα σεντόνι τυλιγμένο γύρω ἀπὸ τὸ γυμνὸ του σῶμα, γιὰ τὴν ἐνδύματά του τὰ εἶχε δώσει ἐλεημοσύνη. Ἔτσι τοῦ ἔμεινε καὶ τὸ ὄνομα Σινδόκιος.

Κάποτε πουλήθηκε θεληματικὰ σὰν δοῦλος σ' ἓνα εἰδωλολάτρη ἠθοποιὸ γιὰ εἴκοσι νομίσματα. Ἄρχισε μὲ μεγάλη προθυμία νὰ ὑπηρετῇ τὸν κύριόν του καὶ ὅλη του τὴν οἰκογένεια. Ἐργαζόταν ἀδιάκοπα χωρὶς ἀπαιτήσεις. Τὸ φα-

γητό του αποτελεῖτο μόνο ἀπὸ ψωμί καὶ νερό. Ἐνῶ τὰ χέρια του δούλευαν, ὁ νοῦς του ἦτο ἀπασχολημένος μετὰ τὴν προσευχή. Τὰ λόγια τῆς Γραφῆς δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Σκοπὸς του ἦτο νὰ μεταδώσῃ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ στοὺς κυρίους του. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ τὸ ἐπιτύχῃ. Τοὺς προσεῖλκυσε στὴν πίστι, πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὸ παράδειγμα τοῦ χριστιανικοῦ βίου του καὶ ὕστερα μετὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ πέφτει ὡς θάλασσο παρηγοριᾶς στὶς ταλαιπωρημένες ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ματαιότητα ψυχές.

Ὅταν ὁ μῖμος —ἔτσι ἔλεγαν τότε τοὺς ἠθοποιούς— ἢ σύζυγος καὶ τὰ παιδιά του ἐπῆραν τὴ χάρι τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, ἄφησαν τὸ ἐπάγγελμά τους ποὺ δὲ συμφωνοῦσε πιά μετὰ τὴ νέα ζωὴ καὶ ἔγιναν ἐνεργὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Μιὰ μέρα ἐπῆρε ἰδιαιτέρως τὸν Σινδόνιο ὁ κύριός του καὶ τοῦ εἶπε:

—Εἶναι καιρὸς, Ἀδελφέ, νὰ σοῦ ἀνταποδώσω τὴν εὐεργεσία ποὺ μοῦ ἔκανες νὰ ἐλευθερώσεις καὶ μένα καὶ τὴν οἰκογένειά μου ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς εἰδωλολατρίας. Πᾶρε καὶ σὺ γιὰ ἀντάλλαγμα τὴν ἐλευθερία σου.

Τότε ὁ Σινδόνιος κατάλαβε πῶς εἶχε ἔλθει ἡ ὥρα νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθεια. Τοῦ εἶπε λοιπὸν πῶς δὲν ἦτο δούλος καὶ πῶς μετὰ τὴ θέλησί του πουλήθηκε σ' αὐτόν, γιὰ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὸν Χριστό.

—Ἀφοῦ ἐπλήρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἐπιθυμία μου, ἄς πάω τώρα νὰ βοηθήσω κι' ἄλλους.

Ἐπέστρεψε τὰ εἴκοσι νομίσματα στὸν κύριό του καὶ ἔφυγε γιὰ ἄλλη χώρα. Ἐκεῖ πουλήθηκε σὲ οἰκογένεια αἰρετικῶν. Μετὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἔφερε κι' αὐτὴν πολὺ γρήγορα στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

Μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ὁ Σινδόνιος ὑπηρετοῦσε σωματικὰ καὶ ψυχικὰ τοὺς συναθρώπους του.

* * *

—ΓΙΑΤΙ, Ἀββᾶ, οἱ σημερινοὶ Μοναχοί, ἐνῶ κοπιάζουν, δὲν παίρνουν ἀπὸ τὸ Θεὸ τὰ χαρίσματα ποὺ ἔπαιρναν οἱ παλαιοὶ Πατέρες; ἐρώτησε ἓνα Γέροντα κάποιος Ἀδελφός.

—Τὸν παλαιὸ καιρὸ, τέκνον μου, ἀποκρίθηκε ὁ σεβάσμιος Γέρον, ὑπῆρχε ἀγάπη μεταξὺ τῶν Μοναχῶν καὶ καθένας προθυμοποιεῖτο νὰ βοηθήσῃ τὸν ἀδελφόν του νὰ ἀνεβῆ πρὸς τὰ ἑπάνω. Τώρα ἡ ἀγάπη ἐψυχράνθη καὶ ὁ ἓνας παρασύρει τὸν ἄλλον πρὸς τὰ κάτω καὶ γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν χορηγεῖ πλέον ὁ Θεὸς χαρίσματα πνευματικά.

* * *

Ο ΑΒΒΑΣ Ἰωάννης, ποὺ ἦταν Ἡγούμενος σ' ἓνα μεγάλο Κοινόβιο στὴν Αἴγυπτο, πῆγε κάποτε θαθεῖα στὴν ἔρημο νὰ συνακτῆσῃ τὸν Ὅσιο Παῖσιο, τὸν ξακουσμένο ἀσκητή, ποὺ σαράντα ὀλόκληρα χρόνια ἀγωνιζόταν ἐκεῖ μόνος του.

—Τί κατώρθωσες, ζώντας μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, Πάτερ; τὸν ρώτησε ὁ Ἀββᾶς Ἰωάννης.

—Ἀφ' οὔτου ἦλθα ἐδῶ, δὲ μὲ εἶδε οὔτε μιὰ φορὰ ὁ ἥλιος νὰ τρώγω, ἀποκρίθηκε ὁ Ὅσιος.

—Οὔτε ἐμένα ὠργισμένο, εἶπε ὁ Ἀββᾶς.

* * *

ἘΞΚΙΝΗΣΕ κάποτε νὰ πάη νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς ἀσκητὰς τῆς Νιτρίας ὁ Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος. Στὸ δρόμο του συνάντησε ἓνα γέροντα Ἀσκητή.

—Τί κέρδισες, Ἀββᾶ, ζώντας σ' αὐτὴ τὴ μοναξιά; ρώτησε ὁ Πατριάρχης.

—Γνώρισα καλά τὸν ἑαυτὸ μου, ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας, κι' ἔμαθα νὰ τὸν μέμφωμαι.

Μεγαλύτερο κέρδος ἀπ' αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο ν' ἀπο-

κτήση στή ζωή του ὁ ἄνθρωπος, παραδέχτηκε ὁ Πατριάρχης.

Σὰν ἔφθασε στή σκῆπη, βγήκαν οἱ Πατέρες νά τόν ὑποδεχτοῦν κι' ὁ καθένας ἔβρισκε κάποιο λόγο νά τοῦ εἰπῆ. Μόνο ὁ Ὅσιος Παμβώ στεκόταν παράμερα ἀμίλητος.

—Δέ θά πῆς κι' ἐσύ τίποτε στόν Πατριάρχη γιά νά τόν ὠφελήσης; τόν ρώτησαν οἱ Γέροντες.

—Ἄν δέν ὠφελήθῃ ἀπό τή σιωπή μου, Ἀδελφοί, οὔτε ὁ λόγος μου πρόκειται νά τόν ὠφελήσῃ, ἀποκρίθηκε ὁ σοφός Πατήρ.

* * *

—Ο ΣΚΥΛΛΟΣ ΜΟΥ, ἔλεγε κάποτε ὁ Ἀββάς Ἰσιδωρος, βρίσκεται σέ πιό πλεονεκτική θέσι ἀπό μένα, γιὰτι καί ἀγάπη ἔχει καί ἀπολογία γιά τίς πράξεις δέν ἔχει νά δώσῃ.

* * *

ΣΤΟΝ τόπο πού θά καταδικασθῇ ὁ διάβολος, θά πάω κι' ἐγώ, ἔλεγε, ταπεινώνοντας τόν ἑαυτόν του, ὁ Ὅσιος Ποιμῆν.

Καί ἄλλη φορά:

—Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπό ταπεινοφροσύνη καί φόβο Θεοῦ, ὅπως κι' ἀπό τόν ἀέρα πού ἀναπνέει.

Σέ ἄλλη πάλι περίστασι:

—Τά πιά χρήσιμα ἐργαλεῖα τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ αὐτοεξουθένωσις καί ἡ περιφρόνησις τοῦ ἰδίου θελήματος.

* * *

Σ' ΕΝΑ πολὺ ταπεινὸ Μοναχὸ φάνηκε ὁ διάβολος, σὰν Ἄγγελος φωτεινός, καί τοῦ εἶπε, γιά νά τόν ρίξῃ σέ ὑψηλοφροσύνη:

—Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ κι' ἦλθα νά σέ χαιρετήσω, γιὰτι ἔχεις πολλὰς ἀρετὰς καὶ σοῦ ἀξίζει.

—Κύττα μὴν ἔχεις κάνει λάθος, ἀποκρίθηκε, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία του ὁ ταπεινὸς Καλόγερος. Ἐγὼ ζῶ ἀκόμη στὴν ἁμαρτία καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ βλέπω Ἀγγέλους.

* * *

ΚΑΠΟΙΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ πῆγε νὰ συμβουλευθῆ τὸν Ἀβῶα Σιλουανό.

—Ἐχω ἓνα θανάσιμο ἐχθρό, Πάτερ, τοῦ ἐξωμολογήθη. Τὰ κακὰ ποῦ μοῦ ἔχει προξενήσει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀναρίθμητα. Πρὸ καιροῦ κέρδισε μὲ ἀπάτη ἓνα μεγάλο κομμάτι ἀπὸ τὸ χωράφι μου. Μὲ συκοφαντεῖ, ὅπου βρεθῆ, κακολογεῖ κι' ἐμένα καὶ τὴν οἰκογένειά μου. Μοῦ ἔχει κάνει τὸ βίο ἀδίωτο. Τώρα τελευταῖα μάλιστα ἐπιβουλεύεται καὶ τὴν ζωὴ μου. Πρὶν λίγες ἡμέρες ἔμαθα πὼς ἀποπειράθηκε νὰ μὲ δηλητηριάσῃ. Δὲν παίρνει ἄλλο λοιπόν. Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ τὸν παραδώσω στὴ δικαιοσύνη.

—Κάνε ὅπως θέλεις, τοῦ εἶπε μὲ ἀδιαφορία ὁ Ἀβῶας Σιλουανός.

—Δὲ νομίζεις, Πάτερ, πὼς ὅταν τιμωρηθῆ καὶ μάλιστα αὐστηρὰ, ὅπως τοῦ πρέπει, θὰ σωθῆ ἡ ψυχὴ του; ρώτησε ὁ ἄνθρωπος, ποῦ τώρα ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ψυχικὴ ὠφέλεια τοῦ ἐχθροῦ του.

—Κάνε ὅ,τι σὲ ἀναπαύει, ἐξακολουθοῦσε νὰ λέγῃ μὲ τὸ ἴδιο ὄφος ὁ Ὅσιος.

—Πηγαίνω, λοιπόν, στὸν δικαστὴ κατ' εὐθείαν, εἶπε ὁ χριστιανὸς κι' ἐσηκώθηκε νὰ φύγῃ.

—Μὴ διάζεις τόσο, τοῦ εἶπε μὲ ἡρεμία ὁ Ὅσιος. Ἄς προσευχηθοῦμε πρῶτα νὰ κατευοδώσῃ ὁ Θεὸς τὴν πρᾶξιν σου.

Ἄρχισε τὸ «Πάτερ ἡμῶν».

«Καὶ μὴ ἀφίης ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς οὐδὲ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν», ἀκούστηκε νὰ λέγη μεγαλοφώνως ὁ Ὅσιος, σὰν ἔφτασε σ' αὐτὸν τὸν στίχο.

—Λάθος, Ἀβδᾶ, δὲ λέγει ἔτσι ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ, ἔσπευσε νὰ διορθώσῃ ὁ χριστιανός.

—Ἔτσι ὅμως εἶναι, ἀπεκρίθη μ' ὄλη του τὴν ἀπάθεια ὁ Γέρων. Ἀφοῦ ἀποφάσισης νὰ παραδώσῃς τὸν ἀδελφὸ σου στὸ δικαστή, ὁ Σιλουανὸς δὲν κάνει ἄλλη προσευχὴ

* * *

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ Μοναχὸς πῆγε στὸν Ἀβδᾶ Θεόδωρο τῆς Φέρμης νὰ τοῦ πῆ τὴν στενοχώριά του.

—Στὸν κόσμο γήστευα πιὸ πολὺ, Ἀβδᾶ, ἔκανα συχνὲς ἀγρυπνίες, εἶχα στὴν προσευχὴ μου κατάνυξι καὶ δάκρυα κι' ἔκρυβα στὴν καρδιά μου πολλὴ φλόγα γιὰ κάθε θεάρεστο ἔργο. Ἐδῶ στὴν ἔρημο τὰ ἔχασα ὅλα αὐτὰ καὶ φοβάμαι πὼς δὲ θὰ σωθῆ ἡ ψυχὴ μου.

—Ἐκεῖνα πού ἔκανες στὸν κόσμο, παιδί μου, τοῦ εἶπε ὁ σοφὸς Γέροντας, δὲν ἦταν παρὰ ἔργο κενοδοξίας, γιὰ τὸν ἀνθρώπινο ἔπαινο. Ὁ Θεὸς δὲν τὰ δεχότανε. Ἐκεῖ ὁ διάβολος δὲν σέ πολεμοῦσε, οὔτε τὴν προθυμία σου ἐμπόδιζε, ἀφοῦ δὲν εἶχες καμμιά ὠφέλεια ἀπ' αὐτή. Τώρα ὅμως, πού κατατάχτηκες πιὰ ὀριστικὰ στοῦ Χριστοῦ μας τὸν στρατό, ὠπλίστηκε κι' ἐκεῖνος ἐναντίον σου. Μάθε ὅμως πὼς ἀρέσει πιὸ πολὺ στὸν Κύριό μας ἕνας μόνον φαλμός, πού λές ἐδῶ στὴν ἔρημο μὲ ταπείνωση, ἀπὸ χίλιους πού ἔλεγες ἐκεῖ μὲ κενοδοξία καὶ δέχεται μὲ περισσότερὴ εὐχαρίστησι τὴ νηστεία μιᾶς ἡμέρας πού κάνεις ἐδῶ κρυφά, παρὰ ὅσες ἔκανες φανερά ὀλόκληρες ἐβδομάδες.

—Τώρα δὲν κάνω τίποτε, ἐπέμενε ὁ νέος. Ἐκεῖ ἤμουν καλλίτερος.

—Καὶ πού νομίζεις ἀκόμη πὼς στὸν κόσμο ἦσουν πιὸ

καλός, τοῦ εἶπε τότε αὐστηρά ὁ Ἀββᾶς Θεόδωρος, εἶναι ὑπερηφάνεια. Τὴν ἴδια γνώμη γιὰ τὸν ἑαυτοῦ εἶχε κι' ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς καὶ κατακρίθηκε. Λέγε, παιδί μου, πῶς ποτέ δὲ κατώρθωσες κανένα καλό, γιὰ νὰ σωθῆς. Ἔτσι δικαιώθηκε κι' ὁ τελώνης. Πιὸ ἀρεστός, εἶναι στὸ Θεὸ ὁ ἁμαρτωλός, μὲ τὴ συντριμμένη καρδιά καὶ τὴς ταπεινὲς σκέψεις, ἀπὸ τὸν ὑψηλόφρονα ἐνάρετο.

Ἡ γεμάτη πείρα διδασκαλία τοῦ Γέροντα συνέτισε τὸ νέο Μοναχό.

—Χάρι σὲ σένα, Ἀββᾶ, τοῦ εἶπε μ' εὐγνωμοσύνη, καθὼς τὸν ἀποχαιρετοῦσε γιὰ νὰ φύγῃ, σώθηκε ἡ ψυχὴ μου

* * *

ΕΡΩΤΗΣΑΝ κάποιον Γέροντα, πότε ἀποκτᾶ ὁ ἄνθρωπος ταπεινώσει. Ὅταν θυμᾶται τὴς ἁμαρτίες του συνεχῶς, ἀποκρίθηκε.

* * *

ΟΠΩΣ τὸ χῶμα ποῦ πατᾶμε δὲν ἔχει φόβο γὰ πέση, ἔλεγε κάποιος γέροντας, τὸ ἴδιο κι' ὁ ταπεινὸς ἄνθρωπος.

* * *

ΕΡΩΤΗΣΑΝ τὸν Ἀββᾶ Ἀγάθωνα πῶς ἐκδηλώνεται ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, κι' ἐκεῖνος ὁ μακάριος, ποῦ εἶχε ἀποκτήσει τὴ βασίλισσα τῶν ἀρετῶν σὲ τέλειο βαθμὸ, ἀποκρίθηκε:

—Ἀγάπη εἶναι νὰ βρῶ ἕνα λεπρὸ καὶ νὰ τοῦ δώσω εὐχαρίστως τὸ σῶμα μου καί, ἂν εἶναι δυνατὸν, νὰ πάρω τὸ δικό του.

* * *

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ Πατέρες, ἔλεγε κάποιος Γέροντας, δ-

ταν γινόταν γνωστή στους άλλους ή πνευματική των εργασία, δεν την έβλεπαν σαν αρετή, αλλά σαν άμαρτία.

* * *

Η ΑΝΘΡΩΠΑΡΕΣΚΕΙΑ και ή κενοδοξία, λέγει σοφός Πατήρ καταστρέφουν την καλή διάθεσι και την συνήθεια της αρετής. "Οποιος δημοσιεύει τὰ καλά του έργα, μοιάζει με τὸ γεωργὸ πὸν σπέρνει στήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς και τὰ πουλιὰ τοῦ τρω̄νε τὸ σπόρο. Ἐκεῖνος ὁμως πὸν φροντίζει νὰ κρύβῃ τὴν πνευματικὴ του ἐργασία ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, σπέρνει σὲ βαθὺ αὐλάκι. Αὐτὸς θὰ θερίσῃ πλούσιους καρπούς.

* * *

ΑΝ ΕΝΟΧΛΗΣΑΙ ἀπὸ πονηροῦς λογισμοῦς, συμβουλεύει ἄλλος Πατήρ, φανέρωσέ τους στήν ἐξομολόγησι, γιὰ ν' ἀπαλλαγῆς γρήγορα ἀπ' αὐτούς. "Ὅπως τὸ φίδι ἐξαφανίζεται, μόλις βγῆ ἀπὸ τὴ φωλιά του, ἔτσι χάνεται κι' ὁ κακὸς λογισμὸς μόλις ἐξαγορευθῆ.

Ἐνας ἀδελφὸς πειραζόταν ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία. Πολλὰ χρόνια κοπίαζε μόνος του, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε ὠφέλεια στὸν ἑαυτὸ του. Γιὰ νὰ νικήσῃ τέλος τὸ πάθος του, στάθηκε μιὰ Κυριακὴ στὴ μέση τῆς ἐκκλησίας, ὕστερα ἀπὸ τὴ Λειτουργία, και εἶπε δυνατὰ, γιὰ ν' ἀκουστῆ ἀπὸ ὅλους τοὺς μοναχοῦς:

—Προσευχηθῆτε γιὰ μένα, ἀδελφοί, νὰ μ' ἐλεήσῃ ὁ Θεός, γιὰτι δεκατέσσερα δλύκληρα χρόνια ἔχω πόλεμο στὴ σάρκα.

Λέγοντας αὐτά, αἰσθάνθηκε ἀμέσως νὰ ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὸ πάθος. "Ὅ,τι δὲν ἔκανε χρόνων κόπος και ἀσκησις, τὸ κατώρθωσε σὲ μιὰ στιγμή ἢ ἐξομολόγησις.

* * *

Ὁ μακάριος Ἀβδᾶς Παῦλος ὁ ἀπλός, ὁ μαθητὴς τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, διηγήθηκε στοὺς πατέρες τὰ παρακάτω. Ὅτι πῆγε κάποτε σ' ἓνα Μοναστήρι· γιὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀποκομίσῃ ὠφέλεια γιὰ τοὺς ἀδελφούς. Καὶ ἀφοῦ συνωμίλησαν γύρω ἀπὸ τὰ συνηθισμένα, εἰσῆλθαν στὴν ἀγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία, γιὰ νὰ κάμουν τὴν ταχτική λατρεία. Ὁ δὲ μακάριος Παῦλος, —λέγει,— πρόσεχε τὸν καθένα ὅπου ἔμπαινε στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ ἰδῆ μὲ τί ἄρα ψυχὴ ἔμπαιναν στὴ σὺναξῆ. Γιατὶ τοῦ ἦταν δοσμένο καὶ αὐτὸ τὸ χάρισμα ἀπὸ τὸν Κύριο, νὰ βλέπῃ τὸν καθένα ὅπως ἦταν στὴν ψυχὴ, καθὼς ἡμεῖς βλέπουμε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ πρόσωπο. Ἐμπαιναν λοιπὸν ὅλοι μὲ λαμπρὴ τὴν ὄψιν καὶ ἀστραφτερὸ τὸ πρόσωπο καὶ ὁ καθένας εἶχε τὸν Ἄγγελό του χαρπὸ κοντά του. Ἀλλὰ, —λέγει,— βλέπει καὶ ἓναν μαῦρο καὶ ζοφερὸ σὲ ὅλο τὸ σῶμα καὶ γύρω του συνωστισμένοι νὰ τὸν τραβοῦν ἀπὸ παντοῦ δαίμονες καὶ νὰ τοῦ βάζουν καπίστρι, ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἄγγελός του ἀκολουθοῦσε ἀπὸ μακριά, σκυθρωπὸς καὶ ὅλο κατήφεια. Ὁ δὲ Παῦλος, δακρῦζοντας καὶ χτυπῶντας μὲ τὸ χέρι τὸ στήθος του, καθόταν μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, κλαίοντας πικρὰ αὐτὸν ὅπου εἶδε σὲ τέτοιο κατάντημα. Οἱ ἄλλοι τότε μοναχοί, βλέποντας τὸ παράδοξο φέρσιμο τοῦ Ἀβδᾶ Παύλου, τὸ πῶς ἄλλαξε ἀπότομα καὶ ἔπεσε σὲ δάκρυα καὶ πένθος, τὸν ρωτοῦσαν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς πῆ γιὰτί ἔκλαιε, θαρρῶντας ὅτι τὸ ἔκανε ἔχοντας κάτι ἐναντίον ὄλων τους. Καὶ τοῦ ζητοῦσαν νὰ εἰσέλθῃ μαζί τους στὴν ἐκκλησία. Ἀλλὰ ὁ Παῦλος καθόταν ἔξω, θρηγῶντας μὲ ὄλη του τὴν ψυχὴ τὸν δαιμονοκρατούμενο μοναχὸ ποὺ εἶχε δεῖ. Ὑστερα δὲ ἀπὸ λίγο, ἀφοῦ ἡ ἀκολουθία τελείωσε καὶ ὅλοι ἔβγαιναν, πάλι κοίταξε ὁ Παῦλος τὸν καθένα, θέλοντας νὰ μάθῃ πῶς βγαίνουν. Καὶ βλέπει ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπο, ὅπου πρὶν εἶχε ὅλο τὸ σῶμα του μαῦρο καὶ ζοφερό, νὰ βγαίγῃ ἀπὸ τὴν ἐκ-

κλήσια με λαμπρό πρόσωπο, με λευκό το σώμα και οι δαίμονες γὰ τὸν ἀκολουθοῦν ἀπὸ πολὺ μακριά, ἐνῶ ὁ Ἅγιος Ἄγγελος, σιμά του, τὸν συνώδευε, ἠιλαρὸς καὶ πρόθυμος καὶ χαίροντας γι' αὐτὸν πολὺ. Τότε ὁ Παῦλος ἀνεπήδησε μὲ χαρὰ καὶ φώναξε, εὐλογῶντας τὸν Θεὸ καὶ λέγοντας: «Ὁ ἀγείρωτη φιλανθρωπία καὶ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ!». Καὶ ὕστερα ἔτρεξε ἀνέβηκε σ' ἓνα ψηλὸ σκάλοπάτι καὶ ἔλεγε μὲ δυνατὴ φωνή: «Ἐλᾶτε γὰ δῆτε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, τί φοβερὰ καὶ ἄξια κάθε καταπλήξεως εἶναι. Ἐλᾶτε γὰ δῆτε Αὐτὸν ὁποῦ θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ ἄς ποῦμε: Σὺ μόνος μπορεῖ γὰ ἀφαιρῆς ἁμαρτίες». Συνέρρεαν δὲ ὅλοι μὲ προθυμία, θέλοντας γὰ ἀκούσουν τὰ λεγόμενα. Καὶ ἀφοῦ συνάχθησαν ὅλοι, ἱστοροῦσε ὁ Παῦλος τί εἶχε δῆ πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησία καὶ τί ἀκολούθησε μὲ τὴν ἔξοδόν τους. Καὶ ζήτησε ἐπίμονα ἀπὸ ἐκείνων τὸν ἀνθρώπο γὰ πῆ πῶς ὁ Θεὸς τοῦ χάρισε τέτοια ξαφνικὴ μεταβολή. Καὶ αὐτὸς, ἔχοντας ἐλεγχθῆ ἀπὸ τὸν Παῦλο, μπροστὰ σὲ ὅλους, χωρὶς γὰ ντρέπεται, ἱστοροῦσε τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἑαυτό του, λέγοντας: «Ἐγὼ εἶμαι ἀνθρώπος ἁμαρτωλὸς καὶ πολὺν καιρὸ τῶρα ζοῦσα μὲ σαρκικὲς ἁμαρτίες. Μπαίνοντας δὲ σήμερα εἰς τὴν ἀγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία, ἄκουσα τὸν προφήτη Ἡσαΐα, ὁποῦ μιὰ περικοπή του ἀναγνώσθηκε, ἣ μᾶλλον τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ γὰ μιᾶ μὲ τὸ στόμα ἐκείνου: Λούσασθε, καθαροὶ γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς ποτηρίας ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν, ἀπέναγι τῶν ὀφθαλμῶν μου, μάθετε καλὸν ποιεῖν καὶ ἐὰν ὣσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνια λευκανῶ καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε. Καὶ ἐγὼ τότε - λέγει, - ὁ σαρκολάτρης, ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ προφήτη καταινύχθηκα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ στενάξα μὲσα μου καὶ εἶπα εἰς τὸν Θεόν: Σὺ εἶσαι ὁ Θεός, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι. Αὐτὰ ὁποῦ τῶρα μὲ τὸν προφήτη

ὑποσχέθη, κες, ἐκπλήρωσέ τα καὶ σ' ἐμένα τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ ἄν ξιο. Γιατί, γὰ, ἀπὸ τώρα σοῦ δίνω τὸ λόγο μου, ἔρχομαι μαζί σου καὶ ἀπὸ τὴν καρδιά μου σοῦ ἐξομολογοῦμαι, ὅτι πλέον δὲν θὰ πράξω τίποτε τὸ κακό. Ἀλλὰ ἀποτάσσομαι κάθε παρανομία καὶ θὰ σὲ ὑπηρετῶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα μὲ καθαρή συνείδηση. Σήμερα, Κύριε, καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα αὐτή, δέξου με μετανοημένο, πεσιμένο στὰ πόδια σου, μὲ τὴν ἀπόφαση γὰ ἀπέχω πλέον ἀπὸ κάθε ἁμαρτία. Γιατί, μὲ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση — λέγει: — ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ἔχοντας ὀριστικά στρέψει τὴν ψυχή μου, ὥστε τίποτε τὸ φαῦλο πλέον γὰ μὴ πράξω ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Καί, ἀκούοντάς τον, φώναξαν ὅλοι μαζί στὸν Θεό: «Ὡς ἐμεγαλύνθη, τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφία ἐποίησας!». Γνωρίζοντας λοιπόν, ὡ χριστιανοί, ἀπὸ τίς θεῖες Γραφές καὶ τίς ἅγιες ἀποκαλύψεις, πόση ἀγαθότητα ἔχει ὁ Θεὸς σ' αὐτοὺς ἀπὸ γνήσια τοῦ καταφεύγουν καὶ μὲ τὴ μετάνοια διορθῶνουν τὸν προηγούμενο ἔνοχο δῖο τους καὶ ὅτι ἀποδίδει πάλι τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ ὑποσχέθηκε, μὴ τιμωρῶντας τίς προηγούμενες ἁμαρτίες, ἄς μὴ ἀπελπισθοῦμε γιὰ τὴν σωτηρία μας. Γιατί, ὅπως μὲ τὸν προφήτη Ἡσαΐα ὑποσχέθηκε, ὅτι τοὺς βορβορωμένους στὶς ἁμαρτίες θὰ ξεπλύνῃ καὶ σὰν μαλλὶ καὶ σὰν χιόνι θὰ τοὺς λευκάνῃ καὶ θὰ τοὺς ἀξιῶσῃ γὰ ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἁγῶ Ἱερουσαλήμ, ἔτσι πάλι μὲ τὸν ἅγιο προφήτη Ἰεζεκιήλ βεβαιῶναι ἀναντίρρητα, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ γὰ χαθοῦμε. Ζῶ γάρ, λέγει Κύριος, ὅτι οὐ θούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν.

ε 21
Η ΕΡΗΜΟΣ

